

DÉLVIDÉK

Z O M B O R,
Csihás Benő u. 3.

I. ÉVFOLYAM, 196. SZ.
1941. DECEMBER 24.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Angliai német partraszállástól rettegnek az angolszászok

A diadalmas karácsony

Írta: Szörényi Andor dr. teológiai tanár

Karácsonyi harangok gingallóznak és egész lelkünket betöltő sejtelmes vágyakozással, az emberiség évezredes sóvárgó Messiásvárásának kicsiny szívünkbe leszűrt csillogásával várjuk a Jézuska eljövételét. Elég könnytől fátyolos szemünkkel belenézni az ezüstös karácsonyfa ragyogó gyertyáiba és mindenről elfeledkezve ünnepelni... Ünnepelni azt, hogy 1941 esztendővel ezelőtt valóra vált az emberiség reménysege, hogy a hideg, sötét, hosszú és keserves adventre megjött a legszentebb éjjél, a karácsony fel-emelő, megváltó ünnepe! Hogy eljött a világ világossága, az emberek Megváltója, a századok és történések halhatatlan Királya: az Ur Jézus Krisztus. És csak engednünk kell, hogy felszakadjanak lelkünk mélyzengésű tiszta orgonasípjai, melyeknek himnusza elnémitja a profán világ piaci lármáját, s amelyeknek éneke végigzug a földön fonséges örömmel: Dicsőség a mennyben Istennek és a földön békesség a jóakaratu embereknek.

Az örök Ádámnak, a viharban szárnysegetten, tanácstalanul álló embernek fülébe sugja a Lucifer az örödgi kétely cinikus szavait: „Az Egyház a karácsonyt úgy ünnepli, mint a beteljesedés napját, a világ Megváltójának születésnapját.” Mi tudjuk — és mi érezzük ma jobban mint valaha — hogy az Egyház nem hozta meg a világnak a megváltást, az emberiségnek a szabadítást. Az ősrégi mese az Isten anyjáról és az ő fonséges Fiáról, még ma is visszhangzik a földön, de a világot legyőző, az emberiséget megváltó szeretetről szóló üzenet, melyet a mesében(!) az angyalok hoztak a pásztoroknak, nem valósult meg ma sem. (R. Lohmann: Entwurf für eine Festansprache. 1929).

A kétely lelkeket mérgező, a probléma komoly, de én ma mégis a diadalmas karácsonyról beszélek.

A baj nem új keletű, a sokat hánytorgatott probléma nem mai, s a megoldás a felelet is régi rá, az, amit szent János így fejez ki: „(Krisztus) a világban volt és a világ ő általa lett és a világ őt meg

balgaság, nem tárták fel gonoszságait, hogy bűnvádra indítsanak téged, hanem hamis jóvendőléseket láttak neked”.

Erről prédikáltak a kapitalizmus zsarnokai is, hogy elfojtsák a nyomorba taszítottak hangos jajkiál-

a pásztoroké, akik otthagyják nyájukat és imádják a Kisdedet és eljönnek messzi napkeletről, hogy ajándékokkal hódoljanak minde- nek Ura előtt, aki a kezdet és a vég, s aki nélkül nincs üdvösség, nincs szabadulás, nincs megváltás a földön.

És éppen ezért lehet és kell is diadalmas karácsonyról beszélni. Szükségünk van a Kisded Jézus segítségére és szükségünk van ma az imára, ami felzokog szívünkben: Urunk, Te isteni Gyermekek, ments meg minket!

Karácsony ünnepe van ma... az első magyar karácsony a felszabadult Délvidéken! S nekünk bácskai maradék magyaroknak sokkal inkább mint másnak, meg kell értenünk a diadalmas karácsony tanítását! Mert mi részben megértük vágyaink beteljesedését, saját életünkben láttuk azt, hogyan lett semmivé minden álmom, amit győtrőink ellenünk szóttek, Krisztus nélkül, Isten nélkül megvalósíthatni gondoltak!

A betlehemi csillagot nagyon sokan látták, de csak a napkeleti bölcsék indultak el sugarának világosságában és találták meg az Ur Jézus Krisztust. A többieknek nem kellett a fény, s a sötétség fia maradtak! S amikor a világtörténelmi események forgatagában érezzük az élet problémáinak kínzó megoldatlanságát, nézzünk fel az égre! És ragyogja be szívünk sötétségét égi fényességével a betlehemi csillag, vezessen el bennünket ahhoz a Kisdedhez, aki diadalmas karácsonyi tanításával, isteni mindenhatóságával egyedül képes megadni nekünk a megváltást, a karácsony csodás ajándékát, a szeretetet.

nem ismerte. Tulajdonába jött, de ővél őt be nem fogadták! Igen, eljött Krisztus, elhozta a világosságot, de az emberek a sötétséget akarták. El lehet mondani a mai világról azt, amit Jeremiás próféta siralmi: „Ami a te prófétáid neked jósoltak, csalárdság volt és

tásait. Szabadságról rikoltoztak azok, akiknek a szabadság csak arra volt jó, hogy kiöljék az emberek lelkéből a hitet, megcsufolják az erkölcsöket és a pénz, meg a gyönyör szerencsétlen rabszolgává tegyék az emberiséget!

Az Angyalok éneke most a lelkünkben ég. Szívünk tiszta mint

ARENA MOZI

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Nagy karácsonyi műsor

András

Főszereplők:

PÁGER ANTAL, BORDY BELLA, HID-
VÉGHY VALÉRIA, CSORTOS GYULA

Pótműsor: Magyar és olasz hirodó.

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9 óra-
kor, vasár- és ünnepnap 4, 6.15 és 9 órakor.Nagy sikerrel folyik a Kína
elleni japán offenzíva is

Tokió, december 24.

A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy Kiangszu tartományban megindult japán offenzíva nagy sikerrel folyik. A japán csapatok áttörték a csunkingi kínai haderő 40. hadosztályának állásait. (MTI)

Berlin az angolszászok végzetleges
helyzete jelének tekinti Churchill
Washingtoni utját

Berlin, december 24.

Churchill Washingtoni utazása — német illetékes hely véleménye szerint — azért keltett figyelmet Berlinben, mert az utazást német politikai körökben Churchill Canossa-járásának tekintik. Churchill Roosevelt idézte maga elé. Berlinben azt hiszik, hogy a Washingtoni konferenciára az angolszászok katasztrófális hadvezetése készítette a nyugati szövetségeket. Valószínű, hogy a helyzet következtében Washingtonban kénytelenek lesznek nagyhorderejű határozatokat hozni s ezek a határozatok mélyen vágnak majd bele az angol életbe.

Mindent összegezve Berlinben Churchill Washingtoni utját az angolszász hatalmak végzetes helyzete jelének tekintik. (MTI)

Súlyos veszteségekkel jártak a Szovjet
ujabb próbálkozásai

Berlin, december 24.

A Német Távíratok Iroda katonai helyről nyert értesülése alapján közli, hogy a közép-ső arcvonalon indított szovjet támadások német részről történt visszaverése rendkívül súlyos veszteségeket okozott a Szovjetnek úgy emberanyagban, mint hadianyagban. Egyetlen hadosztály szakaszán ezer szovjet halott maradt

a csatatéren és valószínű, hogy a sebesültek száma többszörösen felülmúlja ezt a számot. A német légi erők szakadatlanul támadják a Szovjet frontmögötti csapatösszevonásokat és más katonai célpontjait. Egyetlen rövid szakaszon sok löveg, 60 tehergépkocsi és nagyszámú fogatjármű pusztult el a német támadás következtében. (MTI)

Mindanao szigetén áttörték az amerikai
védelmet a japánok

Tokió, december 24.

A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a Mindanao szigeten partraszállt japán csapatok áttörték az erősen védett amerikai állásokat és

már a partraszállás első napján elfoglalták a fővárost. Az amerikai hadsereg vesztesége az eddigi jelentések szerint 600 fogoly és 200 halott volt. A japánok jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. (MTI)

A német bombák felgyújtották
a lavalettai dokkokat

Berlin, december 24.

A Német Távíratok Iroda katonai helyről nyert értesülései alapján közli, hogy a német harcigépek tegnapi és tegnapielőtti Málta elleni támadásaik során sok bombát dobtak a lavalettai dokkokra, amelyekben számos tűz keletkezett.

A német légi erők berepült az angol partvidék és a tenger fölé is, harcicselekményre azon-

ban nem került sor. A német gépek értékes hianyaggal térték vissza (MTI)

AZ UTOLSÓ INDUSIG...

A htaiföldi rádió a maláji eseményekhez azt a megjegyzést fűzte, hogy az angolok az utolsó malájig, az utolsó indusig és az utolsó hollandindiaig folytatják a maláji harcokat, míg maguk az arcvonal mögötti biztonságban lapulnak meg. (MTI)

Abetz Berlinben tartózkodik

Berlin, december 24.

A Wilhelmstrasse illetékes tényezői arra a kérdésre, miképpen alakul a német-francia katonai viszony, nem adtak választ.

Egyébként hír szerint Abetz teljhatalmu párizsi német megbízott Berlinben tartózkodik. Ez a körülmény adott okot a fentebbi kérdés feladására is.

Washington szerint a Fülöp-
szigeteken áttekinthetetlen
a helyzet

Tokió, december 24.

A Fülöp szigetek Luzon szigetén folyó hadműveleteket döntőjelentőségűeknek tartják katonai körökben. A hatalmas létszámú japán hadsereg erős légi és tengerészeti támogatással diadalmasan nyomul előre. A sziget egyes részein újabb partraszállásokat hajtottak végre a japánok.

Az északamerikai főhadiszállás hadijelentése szerint a Fülöp szigeteken „áttekinthetetlen” a helyzet. Egyébként amerikai hivatalos helyen is elismerik, hogy a japánok jelentős tért nyertek a szigeten és előhaladásukat nem sikerült megakadályozni.

Tokióból közlik, hogy a japán légi erők eredményes támadást intéztek Kuala Lumpur, a maláji államszövetség székhelye ellen.

Az Egyesült Államok főhadiszállásáról jelentik, hogy a japán csapatok folytatják előnyomulásukat Luzon szigetén, annak ellenére, hogy az északamerikai csapatok újabb erősítéseket kaptak. (MTI)

NEMZETI MOZI

CSUTORTOK—HÉTFŐ

Herceg Ferenc nagyszerű regénye filmen.

Gyurkovics fiuk

Főszereplők:

TURAI IDA, SZILASSY LÁSZLÓ, SIMOR
ERZSI, PERÉNYI LÁSZLÓ, ÁRPÁD MARGIT
RAJNAI GÁBOR

Pótműsor: Vizalatti kabaré, hirodók.

Husz év

A honvédség megszervezéséről szóló 1921 évi 49 törvényeket december 24-én hozták meg. Tehát husz év múlt el azóta, amióta a gyászos Trianon után megszületett az új magyar hadsereg. Az elmúlt husz év komoly erőfeszítései tették nagygyá a magyar hadsereget, amely az elmúlt ezer év alatt nem volt ilyen hatalmas, ilyen erős, ilyen jól felfegyverzett és ilyen átütőerejű, mint most. A magyar hadsereg megmutatta a szovjet elleni harcban, hogy méltó hírnevéhez, a magyar történelemhez, a dicső múltához. A magyar hadsereg, amely az egész nemzet büszkesége, s a jövő letéteményese, büszkén tekint az egész magyar nemzet és erre az erőre nyugodtan támaszkodhat nemcsak a magyar nép, de szövetségeseink is számíthatnak ránk.

Ez a nagy erő minket büszkeséggel tölt el, s gondolkozóba ejtheti ellenfeleinket. A hadsereg sulyt ad Magyarország, amely ezzel egyensúlyozó erő lett a Dunamedencében.

Az elmúlt husz év eredményei arra tanítanak bennünket, hogy a jövőben is minden tekintetben előtérbe kell helyeznünk a hadsereget. Amíg az ország határait ilyen erős hadsereg védi, addig belülről a legnagyobb nyugalommal építhetjük országunkat és fejleszthetjük a szentistváni birodalmat, hogy a háború után elfoglaljuk azt a helyet, amelyre az országot ezer éves múltja és vezetészerepe predesztinálja.

OLASZORSZÁG TELJHATALMU MEGBIZOT-
TAT KÜLD PÁRIZSBA

Róma, december 24.

A Stefani iroda jelentése szerint az olasz kormány a német kormánnyal egyetértésben elhatározta, hogy mint Németország tette, teljhatalmu megbízottat küld Párizsba. Erre a tisztségre az olasz kormány Giono Butti nagykövetet nevezte ki. (MTI)

PÁNCÉLOS GÉPKOCSIK A SZTRÁJKOLÓ
AMERIKAI MUNKÁSSÁG ELLEN

San Francisco, december 24.

Egy északamerikai hírközlő iroda jelentése szerint az amerikai kormány csapatokat és páncélos harcikocsikat küldött arra a területre, ahol a forrasztó munkások sztrájkjal igyekeznek megbénítani a termelést. (MTI)

Bechstein
Bösendorfer
Förster

zongoragyárak
vezérképvisellete

MUSICA R.T.
BUDAPEST VII., Erzsébet krt. 43.

Angliai német partraszállástól rettegnek az angolszász hatalmak

Roosevelt flottát kér Churchilltől, az angol elnök amerikai hadsereggel szeretné megvédeni keletázsiai birtokait

Róma, december 24.

A Stefani iroda Lisszabonba érkezett angol és amerikai jelentéseket közöl, mely szerint az angolszász hatalmak súlyos aggodalommal tekintenek azon fejlemények elé, amelyek már a közeli hetekben bekövetkezhetnek. Az Egyesült Államokban attól tartanak, hogy a tengelyhatalmak legközelebbi kezdeményezése Nagy-Britannia ellen irányul.

Aggodalmat kelt angolszász körökben a japánok újabb malakkai 40 kilométeres térnyerése is. Londonban nem leplezik, hogy a japán hadsereg nagy előnyökre tett szert a Bangkok—Penang vasutvonal megszállásával.

Az olasz lapok nem mutatnak különösebb érdeklődést a Roosevelt—Churchill találkozó iránt, lisszaboni jelentések azonban érdekes részleteket közölnek a találkozóról. Eszerint az amerikai nép nem fogadta olyan lekesedéssel Churchillt, mint azt hivatalos körökben várták. Az amerikaiak inkább csak szükségszerűségnek tekintik az angol miniszterelnök amerikai útját, mint sedvező jelnek. Churchill — mint közlik, egy hétig utazott Anglia és Amerika között.

Churchill és Roosevelt első találkozója alkalmával a legsúlyosabb kérdés, a csendesóceáni helyzet került tárgyalás alá.

A csendesóceáni helyzet, mint Washingtonban megállapítják, óráról-órára rosszabbodik.

Roosevelt hajóhadat kért Angliától, Churchill viszont kijelentette, egyetlen hajót sem vonhat el a Földközi tengeről, mert ez északafrikai és közkeleteli pozícióinak meggyöngítésével járna. Churchill kijelentette, hogy Amerikának hadsereget kell küldenie Indiába, a malaji félszigetre és Anglia egyéb távolkeleti gyarmataira, hogy azokat a britek eredményesebben védelmezhessek. (MTI)

A magyar hadsereg ma erősebb mint valaha

Szófia, december 24.

A Zóra c. bolgár lap közli vitéz Szomathelyi vezérezeredes nyilatkozatát a magyar hadseregről. A honvédevezérkar főnöke többek között kijelentette a bolgár lap tudósítója előtt, hogy óriási a különbség a trianoni és a mai magyar hadsereg között. A magyar hadsereg ma erősebb, mint bár mikor ezeréves történelmünk folyamán és olyan erőt képvisel, amelyre bizton számíthatnak barátaink és amelyet ellenségeink is kénytelenek elismerni. A Dunamentében Magyarország elsőrendű feladatot tölt be és a feladat megoldásában honvédségünk ereje szilárd biztosítéka.

A tudósítónak arra a kérdésére, vajjon a magyar és bolgár hadsereg vállalhat-e közös feladatot, azt válaszolta a vezérkari főnök, hogy ez nem lehetetlen. A múltban is sokszor került sor a magyarok és bolgárok együttes akcióra. (MTI)

AZ USA ÉS KANADA EGYSÉGESÍTI FEGYVERKEZÉSÉT

Ottava, december 24.

Kanada és az Egyesült Államok fegyverkezési bizottságai javaslatot fogadtak el a fegyverkezés egységesítéséről. Eltörlik azokat a vámokat és egyéb megszorításokat, amelyek akadályozzák a hadianyagszállítást (MTI)

ANGLIÁNAK MÁR CSAK HÁROM HASZNÁLHATÓ REPULÓGÉPANYAHAJÓJA VAN

Berlin, december 24.

Illetékes katonai helyen azzal a tényvel kapcsolatban, hogy német tengeralatt

járó elsüllyesztett egy angol repülőgépanyahajót megállapítják, hogy ez annál súlyosabb csapás Angliára, mert a briteknek már csak 5 anyahajójuk van. Ezek közül kettő azonban öreg és tonnatartalma miatt alkalmatlan arra, hogy haszonnal vethessék harcba a mai háboruban.

Kiviteli tilalom széplányokra

(MN) Az argentinai Santa Fé városi tanácsa rendeletet adott ki, melynek értelmében minden leány, aki házasságot akar kötni, engedélyt köteles kérni. Engedélyt viszont csak abban az esetben adnak, ha a férjjelölt santafé-i illetőséggel bír. Köztudomású, hogy az egész amerikai kontinensen Santa Fé dicsekedhet a legszebb lányokkal. A messze földön híres santafé-i lányokért a kontinens legtávolabbi feleiből is odasereglettek a házasulni vágyó ifjak. A szép santafé-i leányok ilyenformán majdnem kivétel nélkül kivándoroltak szülővárosukból. Ennek a lehetetlen állapotnak a megszüntetését célozza a városi tanács most kiadott rendelete, mely a szó szoros értelmében kiviteli tilalmat jelent a santafé-i szép leányokra, akik máris nagyon megfogytak, ebben az egykor legendás városban.

Negyvenegy szegény iskolásgyermeket ruházott fel a szabadkai helyőrség

A szabadkai állomásparancsnokság kedden rendezte meg karácsonyi estjét, amelyen megjelent dr. Reök Andor főispán is. A megjelent hadtestparancsnokot Király András vezérőrnagy üdvözölte. Az üdvözlésre bajsai Vojnits Aladár kulturálisparancsnok válaszolt.

A délvidéki ujoncok nevében egy fiatal honvéd beszélt, aki örömeinek adott kifejezést, hogy ma már a bácskai magyar fiúk is honvédegyenruhában állanak a karácsonyfa alatt.

Fricsai Ferenc karnagy vezényletével a hóivéd zenekar eljátszotta a német Érika indulót, egy olasz indulót, majd a Bácskai indulót. A szép és meghatározó ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Itt jegyezzük meg, hogy a szabadkai helyőrség

karácsonyra 41 szegény iskolásgyermeket ruházott fel.

Ezenkívül több családnak osztott ki segélyt.

Mielőtt ajándékot vásárolna karácsonyra látogassa meg férfit és nőt divatárú üzletünket

P

ARCSETICH TESTVÉREK, ZOMBOR
KOSSUTH LAJOS UTCA 4. Bizalom tag

Tuljegyezték az Erdélyi Nyereménykötvényt

A jegyzés lezárult — Reményi-Schneller pénzügyminiszter szerint népszavazás volt a jegyzés a nemzet nagy céljai mellett

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter az Erdélyi Nyereménykötvények jegyzésének befejezése alkalmából nyilatkozott a sajtó képviselői előtt.

— Az Erdélyi Nyereménykötvények jegyzése teljes sikerrel fejeződött be — mondotta a miniszter. A jegyzés sikere a 100 százalékosnál lényegesen nagyobb volt. Ezt vártam is. Mint a képviselőházban mondtam én optimista voltam: Ismét bebizonyosodott, hogy mindig annak van igazsága, aki bizakodóan tekint a jövőbe. A jegyzés sikere bizonyítja, hogy a magyarság helyesen ismerte fel a kötvények kibocsátásának gazdasági és pénzügyi jelentőségét.

Amikor megköszönöm a közönség megerőltető támogatását, nem mulasztatom el, hogy megemlékezzem a névtelen jegyzőről, a kisemberekről, akik a kötvényeknek

több mint felét jegyezték le. Lehetetlen volt meghatódás nélkül szemlélni a kisemberek hosszú sorát, akik nemcsak azért vásárolták a kötvényeket, hogy megtakarított pénzeszközeiket jól fektessék be, hanem azért, mert együttérznek erdélyi testvéreinkkel és ezzel tanujelét adják nemzetünknek. Tulajdonképpen népszavazás volt ez a jegyzés, a nemzet nagy céljai mellett, amelyek a jobb jövő biztosítékai.

A pénzügyminiszter végül köszönetet fejezte ki azoknak a bankoknak és üzemeknek, amelyek lebonyolították a jegyzést. Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, az Erdélyi Nyereménykötvényeket jelentős összeggel tuljegyezték és így a nagy jegyzéseket csak százalékos arányban tudják kielégíteni. A kisjegyzéseket nem fogják csökkenteni. A jegyzések 60 százaléka 5000 pengőn aluli jegyzésekre esik.

A Kat. Legényegylet Karácsony másnapján 1/9 órai kezdettel a Vadászkiert nagytermében **táncmulatságot rendez** Belépődíj 1.50 P. kísérőknek 1.— P. **Méghívó kötelező. Világpósta, konfetti, szepetin és különféle meglepetések**

Vass Imre: FALU A SÁRBAN

Ugy zuhogott az eső, mintha az égből egy szerre akart volna rászakadni minden felhő a kis falura... A feneketlen sárrá ázott utcákban olyan sötét volt, hogy szeget lehetett volna verni belé!

A sarki kiskocsmán két ablaka olyanformán nézett ki, mint két vörösdagadt szem: egyre azon erőlködött, hogy legalább a tuloldalra átláthasson... de a förtelmesen zuhogó eső égnyuló farként állt a nádfedeles tető eresze előtt. A szinte egytömegben zuduló víz kitarító erővel verte a falut, mintha valami kegyetlen fekete kéz töltötte volna ki rajta bosszuját. — Lehet... Akkortájt kegyetlen, fekete idők jártak a mindig oly áldott Tiszavidéken, amely lágyan ringó bölcsője volt a magyar falvaknak... Az idegen megszállás sulyos ökle mindig lecsapott valahol, valamire, vagy — valakire...

Az eső zuhogott: ütötte, verte a falut... A falu pedig türelmesen, hangtalanul gubbasztott a hideg sárban...

Benn, a kocsmában négyen voltak: három borozgató, hosszucsöndű, bárányborsap kás magyar, meg a kocsmáros, aki a söntésben valami csudaszépet álmodhatott, mert még a nyála is kicsordult. Bukfenc, a vén, vak komondor nagyokat nyögve aludt a kihült vaskályha tövében és olykor, ha egyet-egyét fújt, a por az orra alól visszakunkorodva hullott a fejére... Egyszer csak a kocsmáros nagyot horkantott, felkapta a fejét, — a vén kutya is kinyitotta vak szemét és fekete orrcimpáit szaporán mozgatva a levegőbe szimatolt, — majd óvatosan körülfigyelt, hogy odanéze-e valaki... De a három borozgató magyar csak ült tovább szótlannul... bus gondolkodással nézték borospoharaikat...

A kocsmáros újra leejtette fejét zsiros lajbijára... A vak komondor is megnyugodva hajtotta vissza fejét két első lába közé és tovább fujta a port a padlóról...

Az egyik ember megmozdult... lassan a poharáért nyult... a másik kettő is ugyanígy mozdult: kérges-bütykös ujjai között hangosan összecserrent a pohár... Ittak. Lassu, hosszú kortyokban engedték le torkukon a bort... Mintha egyiküknek sem esett volna jól... Pedig Péternek, a legfiatalabbnak, most ugyancsak kívánta minden porcikája! De legjobban a szive... valami sajtó, fogatcsikorgató düh fészített benne. — Igaz, a többi sem utálta soha az italt... kiülő, gondterhes, falusi emberek voltak.

Az, aki az ablakkal szemben ült, hosszan az ablakra nézett meglotyogtatta szájában az utolsó korty bort, hangosan nyelte le, s mintha csak úgy magának mondta volna, rekedten megszólalt:

— Esik.

— Esik? Kérdezte a másik, aki háttal ült az ablaknak... Lassan hátrafordította a fejét, hogy ránézessen a kívül csurgó ablaküvegre.

— Esik.

Bólintottak mind a hárman...

Péter a vele szembenülő vastag-öszbajuszu Ferencbácsira nézett, hosszan, vizsgálódva... Amaz vissza nézett rá, mintha csak a szemük beszélgetett volna... A harmadik figyelme könyökölt az asztalra... Tudta, miről lesz szó: a Péter feleségiről, a Julisról, meg az új aljegyzőről, akihöz a Julis a múlt hónapban állt el... meg arról, amit az öreg máma délután látott... véletlenül.

— Midőga vót kendnek délután az aljegyzőnél? Kérdezte Péter összeszűkített szemmel és óvatosan a söntés felé nézett, hogy alszik-e a kocsmáros, mert amit most beszélnek, az nem való idegen ember fülbe!

— Elhivatott, hogy drótozzam mög a malacokat.

— Oszt biztos,, hogy jól látott kend?
— Hát!
— Tényleg a Julissal vót?
— A Julissal!
— Ferencbácsj, én... én akkor nem tudom, mit csinálók!

— Semmit... Aljegyző... meg a magyar mehet a fenébe... Ha megpróbálsz ütni, bevitet a csendőrökkel, oszt úgy megvernek, hogy kudusnak se löszöl jó!

— Nem bánom! Nem bánom, de azt nem türhetöm, ha százszor is aljegyző, meg én százszor is magyar vagyok... agyon is verethet, de az disznóság, nem löhet, hogy a feleségemet...

— Lassan csak öcsém... Csöndösödj... Mondom, hogy csak magadnak ártasz vele... Most még nem tölthetünk semmit, de majd no! Az Isten nem nézheti mán ezt így sokáig.

— Az Isten...!

— Az: az Isten... Ne bántsdd.

Péter elfordította a fejét... Melléből valami forró, perzselő sóhajlás tört ki és tehetetlenségének tudatában kétségbeesetten csikorgatta a fogát.

Sem Ferencbácsj, sem a harmadik ivócimbora nem szólt egy szót sem... Nem is sajnálattal, inkább olyan furcsa döbbenettel nézték a fájalmával kinlódó embert.

Péternek könnyben csillogott a szeme.

— Pedig gyüvőre már jó lött vóna... Nem löttünk vóna cselédök... Mög akartuk vónni ott fönn, a parton, azt a két és féllánc dobrovác-fődet... öcsőért mögkaphattam vóna... A' Mitó ugvis be megy lakni a városba... Azért engedtem el a Julist szógáni, a magunk ura löttünk vóna.

Ferencbácsj csak bólintott kettőt, hármat... úgy érezte, hogy kellene valamit mondani... valami vigasztalót, valami jólesőt, hogy megnyugtassa Pétert, de csak ennyi jött ki a gondolatai közül:

— Hm.

Péter elkeseredve kapta fel a poharát és egy nyelésre kiitta belőle a bort. Aztán az üres poharat hangosan az asztalrakoppantotta.

— Dávid!

A vak kutya megrándult... A kocsmáros is felriadt. Hirtelen azt sem tudta, hol van... Jóidőbe telt, míg észretért... végre egy nagyot szusszantott:

— Szóltatok?

— Hát! Aggyál egy litert!

Megkapták a bort... Péter fenéig itta a poharát, s újra öntött magának... azt is kiitta. Megint öntött... kiitta. Mikor negyedszer hajtotta le fenéig, már érezte, hogy valami jótékony, melegen simogató zsibbadás kuszik a fejébe... Még ötödször is fenéig üritette a poharát...

— Péter, vigyázz, sok lösz... Kint csuszós... Esik.

— Esik... Hát hadd-essön... csak a babám szeressön!

Már nem is tudta, mit beszél... csak érezte, hogy jár a szája... Meg a nyelve... csak forog, botorkál, a szájpadlását veregeti, meg a fogaközé szorul... A saját hangját azonban nem hallotta... Csak a fejében forogtak a szavak, mintha megkergültek volna.

Káromkodott, szilajkodott, szidta a szerbeket.

Ferencbácsj méregbe jött:

— Hallgatsz mindjárt, ha mondom, mert mögütlek!

— Hát akkor mögüt kend... de nem hallgatok... És kész! — Tántorogva felállt és egy poharat az öreghez akart vágni, de az gyorsabb volt: átnyult az asztalon és mindkét karjával egyszerre olyan erősen csapott Péter vállaira, hogy lehuppant visza a székre... A vak komondor rémült szűküléssel lapult a padlóra.

Péter ingadozva felállt... A harmadik cimbora a hónaalá nyult, Ferencbácsj a má-

Uj koboz krónikája

Karácsony

Csöndes éj, szentséges éj,
Borulj a bünös földre;
Betlehem szép csillaga,
Az égről tündökölj le.

Két évezred óta vagy
A menny legfénylőbb éke,
Belőled sugározik
A Szeretet, a Béke.

Te vagy Hit s Te vagy Remény
A bus embersziveknek,
Melyek békére szomjazók
S szeretetért epednek.

Ragyogj és mutass utat
És hogyha botladoznánk,
Adj erőt és új reményt;
O, légy irgalmas hozzánk!

Hirdesd minden népeknek,
Ragyogd minden kornak
A jó hirt, mint hirdetés
Egykor a pásztoroknak.

Annak, ki ma didereg,
Mondd: nem hiába fázott;
Mondd, hogy felmagasztosul,
Kit sorsa megalázott.

Simogassa fényed őt,
Ki éjsötétbe' reszket;
Krisztus Urunk érte is
Hordozta a keresztet.

Tul a sirok éjjelén
És tul a börtönrácson
Világot a Hit, Remény
És Szeretet: Karácsony!

Szüld meg hát a Messiást,
Szüld meg, Szentséges Éjjel,
Szárnyas angyalhad vigye
Az örömhirt ma széjjel.

Változzék a hir nyomán
Legott meg földünk képe;
Legyen ur a Szeretet
És legyen végre Béke.

Hómezőkről, hol Halál
Süvölt és robban, onnét
Térjen vissza győztesen
És épen minden honvéd.

Csendes éj, szentséges éj,
Borulj e véres földre;
Onts szivünkbe új reményt,
Karácsonyfának zöldje!

sik felén támogatta... Nagynehezen kibotorkált az ajtón... Péter kinn az uccán, a szakadó esőben levette fejéről báránybőr sapáját és megrázta arrafelé, amerre a faluházát sejtette:

— Megállj, majd találkozunk még... mink... ketten!

— Hallgass, az uccán vagyunk... meghallja valaki, — Csittitgatták, de Pétert nem lehetett elhallgattatni.

— Hát aztán... Tán tudom! — És torkaszakadtából elkezdett énekelni:

— „Kalász, kalász... árva magyar kalász...”

Sem durván, sem szépszóval nem lehetett elhallgattatni... Vitték, csak vonszolták magukkal a sötétben... az orruk hegyéig sem láttak...

KÁRTOLÓSZALLAGOKAT

mindenfajta kivitelben elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolászallaggyár R. T.

Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert
Telefon: 146-764utca 8.

Uj idők -- új feladatok

I. tá vitéz VAJNA VIKTOR ny. altábornagy, a TESZISZ ügyv. elnöke

Amikor a legutóbb a bácskai területek is visszakerültek az anyaországhoz, elmaradtak az eddigi visszacsatolásoknak immár hála Istennek hagyományossá vált rekvizitumai. Nem volt virágos bevonulás, elmaradtak a diszkapuk, ez azonban mindig a hazatérés örömeiből. Hiszen nagyon jól tudjuk mindnyájan, hogy mi volt az oka ennek. Nemcsak az, hogy ezuttal fegyveres erőink latbavetésével kellett a magyar haza számára ezt a nagyfotosságu területet biztosítani és a hadműveletek már eleve nem kedveznek az ilyen virágos, szónoklatos ünnepeknek, de az idők se olyanok, hogy kedveznének a zajos ünneplésnek.

És Bácska mégis kedvence most minden magyarnak! Ennek is több oka van. Talán az első mindjárt az, hogy a családban is az új jövővénnyel mindig a legkedvesebb, a legelkényeztetettebb, mert hiszen az első visszacsatolás alkalmából hazakerült felvidéki magyarok ma már öreg anyaországbelieknek számítanak a bácskai magyarsághoz képest. De van még egy szempont, ami különösen kedvessé teszi számunkra Bácskát és ez ennek a területnek szinte évezredben gyökerező magyarsága. Sok gazdag színt mutat ez a gyönyörű magyar haza, de ami ősi, a mérhetetlen ázsiai síkságokról magunkkal hozott életformánknak talán mégis ez a végzetlenebb látás rónaság felel meg legjobban. Hogy mennyire ez az igazi magyar életforma, mutatja a székelység példája is, amely ugyan — talán, hogy szabadságát és függetlenségét, így jobban megőrizhesse — hegyek között telepedett le, mégis nem alakított ki olyan sajátos hegyi kultúrát, amilyennel az Alpok bármelyik vidékén találkozhatunk, hanem felvitte magával a hegyek közé a maga síksági kultúráját és ekéje ma is sokszor hajmeresztő meredek felett szántja a megművelésre szánt barázdát.

Bácska tehát méltán tekinthető az Ázsiából jött magyarság szimbólumának és a sok magyar vér, ami ezt a drága földet áztatta — s ezt csak most, hogy visszakerült hozzánk érezzük igazán — elválaszthatatlanul, örökre miénk tette azt.

Méltán vetődhetik fel azonban a kérdés, hogy most, amikor a fegyverek zaja elcsitult, elmúlt az a néhály bensőséges családi hangulatu ünnepi óra is amelyben örömtől sirva borult egymás nyakába anyaországbeli és bácskai magyar, s amikor végül elhelyezést talált a bácskai földekre hazatelepített utolsó bukovinai magyar család is, mi az a szerep, amit az egyetemes magyarság ettől az új területtől vár, remél, mi az, amit nyújtani tud nekünk és hogyan látja jövőjét „hazai szemmel”?

Ha erre a kérdésre akarunk feleletet adni, nem mondhatunk mást, mint hogy a felelet az egyetemes egész magyarság feladataiban, jövőjében keresendő és található meg. Mert óriásiak azok a feladatok, amelyeket a magyarságnak meg kell oldania, s ezeknek a feladatoknak megoldásában teljesértékű segítő remélünk a bácskai magyarságban. Európa most történelmének a népvándorlás óta talán legnagyobb megrázkódtatását éli át s az az Európa, ami ebből a vajudó korszakból megszületik, nem lesz többé a régi. Magától értetődő, hogy a magyarság, amely ezer évvel ezelőtt fenntartás nélkül vállalta az európaiság minden terhét és dicsőségét, nem szakíthatja ki magát ebből az egyetemes fejlődésből, ha élni akar, ha újabb dicsőséget, évezredet remél, meg kell keresnie a módját annak, hogyan illeszkedik bele ebbe az új rendezésbe.

Természetesen, minthogy rajtunk kívül állanak azok az erők, amelyek ezt az új fejlődést irányítják, sok dologban még várunk és megfigyelünk kell, még több dologban pedig minden erővel azon kell munkálkodnunk, hogy megváltoztassunk, sőt részben kiküszöböljünk sok olyan magyar intézményt, és életberendezést, amely korszerűségét mindenképpen elveszítette. Bácskai magyar testvéreinknek tehát el kell készülniök arra, hogy az a Magyarország, amelyhez visszakerültek, semiképpen nem az, amelyet még a megszállás idejében tett látogatásaiából ismertek, de mégkevésbé az, amelyetől husz évvel ezelőtt erőszakosan elszakították őket. Történelmi sorskérdésekkel, óriási társa-

dalmi és gazdasági problémákkal birkózó, vajudó országot találnak itt, amely a rohanó történelmi események megkivánta feladatok teljesítése mellett korszerűsíteni és az új idők szelleméhez alkalmazni kénytelen főként gazdasági életének igen sok elavult berendezését.

Jól tudjuk, mik azok a hatalmas szellemi erők, amelyek ma Európa népeit ugyszólván kivétel nélkül megmozgatják. A nacionalista gondolat, amelynek a világháborút követő általános összeomlás után éppen Magyarország volt első zászlóhordozója, ma már diadalmasan száguldott végig egész Európán. Hogy mire képes ez a megújódott hatalmas nacionalista gondolat, amely a társadalmi erőket éppen úgy, mint a gazdaságiakat egyetlen cél szolgálatában fogja be, ezt eléggé mutatja Németország példája, amely a legszörnyűbb kifosztottság, a legnagyobbfoku erkölcsi és gazdasági szétesettség állapotából nőtte ki magát Európa leghatalmasabb irányító államává és legyőzhetetlen katonai hatalmává. De jól tudjuk azt is, melyek azok a tényezők, társadalmi és gazdasági téren egyaránt, amelyek Németországot és a vele egy sorban egy és ugyanazon ideálokért küzdő fascista Olaszországot ilyen nagygyá tették. Ezek az országok elsőnek ismerték el azt, hogyha egy nép meg akarja állni helyét a világtörténelem színpadán, szerepet akar a maga számára — és pedig irányító szerepet — kiverekedni, akkor minden erejét, főként minden gazdasági erejét ennek az egy gondolatnak kell alárendelnie és minden termelő munkáskezet a haza szolgálatába állít.

Nem kétséges, hogy Magyarország, amely sem számbelileg, sem gazdasági ereje tekintetében nem hasonlítható össze ezekkel a hatalmas nemzetekkel, még talán nálunk is fokozottabb mértékben kell, hogy megvalósítsa ezt az erőkoncentrációt a gazdasági élet berendezéseinek ezt a nemzeti célok szolgálatába való átalítását. De tudnunk kell azt is, hogy Magyarországon ütközik ez talán a legnagyobb nehézségekbe. Hiszen mindnyájunk számára ismert tény, hogy Magyarországon ülte évtizedeken át a legnagyobb mértékben diadalát az a nemzet-

közi merkantilista társaság, amellyel az említett két vezetőhatalmon kívül most fokozatosan Franciaországgal az élén egész Európa leszámol. Magyarországon még minden erejével védi pozícióit ez a magyarságtól szellemileg és fajilag egyaránt idegen réteg és csak a legutóbb is Magyarország miniszterelnöke volt kénytelen erélyes intézkedések kilátásba helyezésével felszólítani őket, hogy legalább is az u. n. gazdasági csucspozíciók átengedésével tegyenek eleget annak a kívánságnak, amelyet az ország közvéleménye ma már egyre sürgetőbben követel.

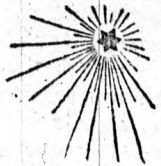
Mi azonban jól tudjuk, hogy bármennyire is jószándékuak a kormánynak ezek a törekvései, ez magában véve még nem elég. A magyar társadalomnak és főként a magyar gazdasági életnek önmagából kell kitermelnie azokat az erőket, amelyek megszabadítják ez alól az idegen járom alól ugyanugy, amint az egészséges szervezet is kitermeli a beléje került idegen fertőző elemekkel szemben a szükséges antitoxint. A magyar gazdasági életnek tömörülnie kell és ki kell harcolnia a nemzeti célú termelő munka hegemoniáját, amely egyedül biztosíthatja csak azt, hogy a magyar föld ismét virágzó életnek, gazdaságnak és ennek folytán nemzeti tekintélynek színhelyévé váljék.

A magyarság hatalmas regeneráló erejének bizonyítéka, hogy a különböző gazdasági és termelési ágakban egymásután indulnak meg azok a kezdeményezések, amelyek a fentebb említett célokat szolgálják. Ugyanezek a célkitűzések és elgondolások vezették a keresztényszellemű magyar gyáripari is, amikor létrehozta kizárólagos öskeresztény és nemzeti alapon nyugvó tömörülését: a Keresztény Gyáripari Vállalatok Szövetségét a Társadalmi Egyesületek Szövetsége Ipari Szakosztályának keretében. Ez a tömörülés, amely a magyar ipar számos vezetővállalatát foglalja magában, céljával éppen azt tűzte ki, hogy kiharcolja a nemzeti keresztény erők százszázalékos érvényesülését a magyar gazdasági életben és megteremti azt, ami a legutóbbi időkig is még utópiának látszott, a tisztán keresztény és csak a magyar nemzeti célok szolgálatában álló magyar ipart. Erre a munkára hívja meg Bácska gazdasági tényezőit és főként szépmultu iparát, amelynek minden egyes munkás kezére szüksége van, hogy nagy magyar céljait elérhesse.

KRYPTONFÉNYES KARÁCSONYT

Zombor karácsonya

A város vezetősége sok szép, értékes és hasznos ajándékkal lepte meg a szegényeket, akiknek felejthetetlen emlék marad a felszabadulás évének karácsonya

Karácsony... a keresztény világ legszebb ünnepe. Unnep, amelyen megszületett a Gyermeke, hogy a gyarló ember bűneit, a rohanó, mindent magával söprő Élet sokszor rettenetes harcában elkövetett gazságait vérevel megváltsa. Könnyezve, megszelídülten állunk ezen a napon szemben önmagunkkal, szívünkben a szeretet meleg érzésével... S holdog megnyugvással hajtjuk le fejünket Isten akarata előtt; a kis Jézus ilyenkor ott van minden szobában... nem látjuk, de tudjuk, hogy ott van mindannyiunknál, érezzük kis kezének áldó, szerető simogatását és csüggedő szívünkben újra pirosan fellángol a remény

már-már lelohadó lángja. Érzéseink újra felzúgnak és lankadni akaró erőnk ismét felrjssül: imádkozunk és hitünkben meg nem ingadhatókká válunk... Embertársaink felebarátaink iránt való szeretetünk ezen a napon nyilvánul meg a legszebben: magunkhoz emeljük az elesetteket, segítő kézzel sietünk az elhagyottak védelmére és szegény, szomorú testvéreinknek örömet lopunk az életébe... Ha csak erre a pár napra is, odaadunk mindenünket, amit csak nélkülözhetünk, hogy a sok sóhaj, a sok panaszt könnyebbé, elviselhetőbbé tegyük. Fényt viszünk a sötétbe... meleget jehelünk a hideg mosolyokra... A szeretet ünnepén szeretettel nézünk a testvére!

Mindenki karácsonyfája

Ott ragyogott, csillogott a magasba nyulva a Szentháromság téren... Rengeteg ember állta körül és megilletődve levett kalappal imára kulcsolt kezekkel nézte... Volt, aki hangtalanul könnyezett a meghatódottságtól, de volt olyan is aki visszatartatlanul zokogással sirt a boldogságtól... A csend az áhitat és az ünnep olyan ihlető volt, hogy az érzések örökre belevésődtek mindenkiébe!

Aztán megszólt a katonazene, méltó ságteljes ünnepiességgel szálltak a hangok az Ur és a Fiu dícséretére... Mint valami csodálatos, meleg hullám hömpölyögte körül az ünnepet...

A hatalmas, csillogó-villogó, a szere-

tetsomagocskák terhe alatt szinte roskadozó Szent-fenyő körül, mintegy óriási kín csestárházban álltak az ajándékok: egy-egy öi tűzifa, meleg ruhadarabok, cipők — liszt zsir, barnapirosan mosolygó, pupos kenyerek, fényeshátú, kínálkozó kalácsok, jószagu sütemények... minden, minden volt a karácsonyfa alatt, amit a szegények Jézuskája gyűjtött össze a jószívű emberek között! S minden szegény kapott, ki ebből ki abból a drága kincsből... Boldog örömmel vitték a fát, amiből odahaza majd meleg lesz a hideg szobában, boldogan szoritották hónuk alá a puha ruhadarabokat, ami majd megvédi a fázó testüket a hideg szél től... minden szegény, mostohasorsu ember vitt valamit boldogan örömkönnytől csillogó szemmel hájálkodva...

A szegénygyermek Jézuskája

Az Egészség Házának kis fehér színű háztermében állította fel mennyezetig érő, ajándékokkal megrakott karácsonyfáját. A mindenki karácsonyfája körül lezajlott felejthetetlen ünnepség után itt volt ismét egy olyan kedves, megható este, amit a kis gyermekek nagyon sokáig nem felejtnek majd el:

az a rengeteg játék, amit Zombor város jó szíve vitt el az Egészség Házának napközi otthonába,

olyan örömet szerzett a kisgyermeknek, hogy kicsi szívük csak mélységes hálával doboghat minden adakozó iránt... A kedves zöldkeresztes nővérek több heti áldozatos és fáradságos munkája ragyogó példája volt nemcsak nemes hivatásuknak, hanem az emberei szeretet legszebb megnyilvánulásának is. A sok szép játék mellett meleg ruháscskákról, cipőkről és kabátocskákról is gondoskodtak. S még arra is ju-

tott idő, hogy a szinte pihenésnélküli munka mellett, amellyel minél szebbé, minél maradandóbbá igyekeztek tenni a szegénygyermek karácsonyát, a kis rakoncátlan, maszatos emberpalántákat betanítsák egész sereg karácsonyi versre és énekre: a műsor egy tucatnyi szebbnél-szebb számból állt. — Az Egyesült Női Tábor, amely a mindenki karácsonyfáját állította fel, karácsonyelőtti gyűlésén 87 pengőt gyűjtött össze a szeretetcsomagok és az ajándékokon kívül. A DMKSz 87 szeretetcsomagot küldött a szegényeknek. A zombori Mária Kongregáció 10 rend ruhát osztott szét a szegény iskolásgyermekek között. A zöldkeresztes kedves nővérek gyűjtéséből Magassy Miklós dr. kórházi főorvos 60 szeretetcsomagot osztott ki a szegény betegek között. A város 85 szegényházi ápoló részére ajándékozott meleg láb-
belit.

Zombor jószíve

A mindenki karácsonyfája alá a város minden tehetősebb polgára hozott valamit. Szinte a lehetetlenséggel lenne határos, ha azt akarnók, hogy mindenkinek a nevét ide írjuk, aki elvitte, vagy elküldte ajándékát a szegények karácsonyfája alá. Csak néhányat jegyeztünk fel: Kiss Pál és Társai fakeskedő cég: 1 öl fa, Gerner János fakeskedő 1 öl tuskózott fa, Csávossy Gergelyné, háztartásának egy napi megspórolt tűzifája, Zwirschitz Károly villamos szaküzlete feldiszipította és kivilágította a mindenki karácsonyfáját és több értékes ajándékot adott.

Az Egészség Házába ajándékokat küldtek: Pécsi Istvánné, dr. Müller Jánosné, Zomborcsevités Ilus, N. N. ruhanemű, gyermekruháscskák-, és cipők, Pótz Jánosné ruhanemű és játék, Mayer Erzsébet játékok, Lonkai és Steiner játékok, Schusztler Emma Ember Edit játékok és ruhaneműk, Fernbach Antalné, N. N. játékok, Schlotzer

könyvkereskedés játék és karácsonyfadísz N. N. gyermekruhák- és cipők, Angyal Gergely liszt és zsir, Gyórfy Mihályné sütemény és cukorka, N. N. 2.50, Libhardt Zoltán főmérnök 30, Falcione Sándor 10, Schusztler Dezsőné 2, N. N. 100, Piller Istvánné 10, Nébli József 10 és Pangalits Amália 1 pengőt adományoztak. — Dr. Huberné ajándékozta a szegénygyermek karácsonyfáját.

A gimnázium II. leányosztályából két aranyos leányka kis karácsonyfájával és sok-sok kedves ajándékkal lepte meg Keresztes Gyula sokgyermekes szegény munkanélküli napszámost.

A zombori szegényházban, amely dr. Rivézi János védnöksége alatt áll, szintén sok szeretetcsomagot osztottak ki. Hétfőn délután a szegényház lakói meggyóntak és megáldoztak.

A m. kdr. rendőrség zombori kapitány-ságának legénysége részére a rendőrség épületében állítanak fel karácsonyfát és rendeznek karácsonyi ünnepséget. A rendőrség legénység karácsonyi énekeket ad elő Kiss János zeneiskolai igazgató vezénylete mellett.

Ünnepi istentiszteletek és szentbeszéd Zomborban

A Karmeliták templomában karácsony első napján reggel 7 órakor pásztorok miséje, 8 órakor ünnepi mise, 9 órakor diák-mise, 10 órakor honvédtisztisztelet, háromnegyed 11-kor és háromnegyed 12-kor ünnepi nagymise szentbeszéddel, d. u. 5 órakor prédikáció bunyevác nyelven. Karácsony másnapján ugyanilyen sorrendben tartják meg az istentiszteleteket és szentbeszédet. Az ünnepi miséken az Iparos Dalárda és a Cecilia énekkar énekel.

A plébánia templomban ugyancsak reggel 7 órakor lesz a pásztorok miséje, 8, 9, órakor ünnepi mise fél 10-kor német mise, a prédikációt tartja Stoffner Márton fél 11-kor bunyevác nagymise a szentbeszédet mondja Szekenderovich Antal plébános. Karácsony másnapján a szentmisék 8, 9 és 10 órakor kezdődnek, fél 11-kor ünnepi nagymise. A szentbeszédet Mészáros Armand mondja... Karácsony napján déli 12 órakor a Cecilia énekkar Grisbacher orgonás miséjét adja elő: vezényel Kiss János, orgonál Krijzmanits István.

Hirdetmény

A Magyar Nemzeti Bank Szabványos ujonnan létesített fiókin-tézete 1941. évi december hó 29-én fog a Batthyány-u. 15. sz. alatt levő helyiségekben megnyitani. Az üzleti órák tartama reggel 8 órától délután 1 óráig terjed.

A fiókin-tézete üzletköre kiterjed:

- bankképes váltók, értékpapírok és szelvények leszámítására;
- kézizálogkölcson nyújtására;
- a zsiróüzlet folytatására;
- letétek átvételére a főintézethez való beküldés céljából;
- a főintézetre, a fiókin-tézetekre és a kirendeltségekre szóló bankutalványok kiállítására;
- ügyleteknek bizományban való ellátására;
- lejárt államadóssági szelvények beváltására;
- külföldi piacokra szóló bankkövetelések, váltók és csekkek, nemkülönben külföldi pénzjegyek vételére: külföldi piacokra szóló bankkövetelések, csekkek és külföldi pénzjegyek eladására.

A Magyar Nemzeti Bankkal való üzleti forgalomra megállapított Üzleti Szabályokat a fiókin-tézete kívánatra kiszolgáltatja.

Budapest, 1941. évi december 20.

Magyar Nemzeti Bank
Üzletvezetőség

Zomborban december 27-31 között osztják ki a következő negyedévre szóló cukor- és petroleumjegyeket

Dr. Cserta Péter polgármester hirdetményében közölte, hogy a következő negyedévre szóló petroleum és cukorjegyeket december 27, 28, 29, 30 és 31 napján osztja ki a közellátási hivatal.

A jegyek átvétele alkalmával köteles mindenki magával vinni vásárlási könyvét és a legutóbbi jegykiosztás alkalmával kapott vásárlási engedélyeket.

A jegykiosztás a következő helyeken történik: I. Belváros: A városi közellátási hivatal helyisége, Gömbös Gyula utca 11 — II. Felsőváros: A-G betűvel kezdődő vezetéknevek a Haynald utcai iskolában, a többiek a Petőfi utcai iskolában. III. Cservenka: A-O kezdőbetűs vezetéknevek a Nagyszerbtemplom utcai iskolában, a többiek a Hunyady utcában lévő iskolában. — IV. Bánát: A-G kezdőbetűs vezetéknevek a Kohári utca iskolájában, a többiek a volt.

csendőrlaktányában (a vármegyeház és a városliget között) — V. Szelencse: A-G kezdőbetűsök a Haynald utcai iskolában, a H-O kezdőbetűsök a Bercsenyi utcai iskolában, a többiek a Könyök utcában lévő iskolában.

A Belvároshoz tartozik a Széchenyi körút, a Felszabadulás tere és az Eötvös körút mindkét fele, a Felsővárosban a Rákóczy ut mindkét felé, a Cservenkához a Hunyadi utca mindkét fele, a Szelencséhez a Mátyás király ut, a Thököly ut, a Deák Ferenc és Hitler körutak mindkét fele.

A nehéz testi munkások felemelt cukorfejadagot kapnak, ehhez azonban orvosi bizonyítványra van szükség.

A petróleumból szelvényenként januárban 8, februárban 6, márciusban pedig 3 decit kapnak a fogyasztók.

Németországban lévő magyar nemzetiségű hadifoglyok karácsonyi üdvözlőlevele

Kedves levelet kapott a Délvidék szerkesztősége. Közös levélben kerestek fel bennünket azok a volt jugoszláv hadseregben szolgált magyarnemzetiségű hadifoglyok, akik az M. Stammlager II C nevű fogsolytáborban vannak. Arra kéri a szerkesztőséget tolmácsoljuk hozzátartozóiknak és ismerőseiknek karácsonyi üdvözlőlevelet. A karácsonyi üdvözlőlevelet a következők írták alá: Zomborból: Dzsincz Péter, Eihardt József, Sztrilich Márkó, Lukich István, Szabadkáról: Crnkovic Lázár, Orsicics Béla, Vreckó György, Januskó And-

rás, Gorcsik Márton, Csillag István és Tumbász István. Bajmokról: Szóka Ferenc és Varga Illés, Nemesmileticsről Kaich János Csonoplyáról Purda István, Doroszlóról Diósi István, Adorjánról Szecsei Ferenc Topolyáról Ábrahám János, Zentáról Kapás Sándor.

A Délvidék szerkesztősége örömmel tesz eleget hadifogoly testvéreink kívánságának és hiszi, hogy a karácsonyi üdvözlőlet után a hadifoglyok is rövidesen megérkeznek a felszabadult Délvidékre.

A bácskossuthfalvi iparosok mindig megtartották magyarságukat

A Bácskossuthfalvi—pacséri ipartestület szervező gyűlést tartott, amelyen megjelent dr. Kocsondy Gyula miniszteri osztálytanácsos is. Katona István dr. topolyai főszolgabíró nyitotta meg az ülést, majd Kocsondy dr. mondott beszédet, amelynek során kangoztatta, hogy

a bácskossuthfalvi iparosság az elnyomás éveiben is megtudta őrizni magyarságát.

A mult keserűségeiért kárpotlást ad a Kamara. Igazságos és méltányos adózást biztosít a kisiparosságnak, tanfolyamokat rendez és engedélyezi a további működését az Ipartestületnek.

Hajdu István, az Ipartestület elnöke köszönte meg az üdvözlést és a kilátásba helyezett támogatást. A beszédek elhangzása után Kocsondy dr. felvilágosításokat adott az iparosokat érintő kérdésekre.

Kifosztotta a nyomorék koldust két évi fegyházbüntetésre ítélték

A zombori királyi törvényszéken Hornyánszky Zoltán dr. elnök vezetésével tárgyalta a bíróság Fichenberg György bűnügyét. A vádirat szerint Fichenberg kirabolta Bakos György nyomorék futtaksi koldust.

Bakos, akinek egy szerencsétlenség folytán mindkét kezét amputálni kellett, koldulásból tengette életét. A kritikus napon Ószivác és Vep-röd között az országuton megtámadta a vádlott a szerencsétlen koldust, akitől elrabolta 26 pengő összekoldult pénzét.

A bíróság a vádlottat két évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte.

Kiköveznek egy utcát Bácskerteszen

Bácskertesről jelentik: A község képviselőtestülete Popó János elnökletével közgyűlést tartott. A dunai halászatot a közgyűlés Pécsi Mihálynak adta ki. A választási jogot ismét bérbeadja a képviselőtestület. Bánhidi József községi főjegyző felolvasta a Kormányzó Ur kabinetirodájának köszönő levelét a képviselőtestület megalakulása alkalmával küldött hódoló táviratra.

A tisztviselők karácsonyi segély címén fizetésük 150 százalékát kapják. A rendőrök karácsonyi segélye a fizetés 120 százaléka lesz. A képviselőtestület elhatározta, hogy kövesutat épít ki a Horthy Miklós ut és az Árpád utcában. A község villamosításának kérdéséről is tárgyalt a képviselőtestület. A lakosság régi vágya teljesülne a villanyvilágítás bevezetésével.

Nagyszabásu építkezésekbe kezd Bácskossuthfalva

Bácskossuthfalva képviselőtestülete most megtartott közgyűlésén, amelyen Kovács Lajos bíró elnökölt, rendkívüli érdeklődés előzte meg. Csorja Zoltán főjegyző nagyszabásu építkezési tervet ismertetett a képviselők előtt. A rendes költségvetés keretein belül minden megtakarított összeget az építkezési alaphoz csatolnak.

Ez pár év leforgása alatt lehetővé teszi, hogy felépüljenek a legfontosabb középületek a községben. Elsősorban modern községházáról, postaépületről, csendőrlaktanyáról és iskoláról van szó.

A gazdálkodás a takarékoság jegyében fo-

Praktikus karácsonyi ajándék:
Jénai tűzálló edény!
KOHUT PÉTER, Zombor

Ilyik, jelentette be a főjegyző. A közgyűlés úgy határozott, hogy a Hősök Emlékművét a községháza melletti Natkai kertben emelik fel. Az emlékmű előtt egy díszes vízmedencét létesítenek, amelynek közepén szökőkút lesz.

Elhatározta még a közgyűlés, hogy ezt a tervet kikövezteti. Minden évben ötezer pengő fordít utcakövezésre.

Karácsony

Az ember a teremtés koronája. Magadennek a földön. István áldotta képességei különösen a technikai fejlődés terén hihetetlen arányokat biztosítanak részére. Igájába fogja a föld összes elemeit, meghódítja a levegőt, megszünteti a távolságokat. Az emberi képzelet nem képes megbirkózni a fejlődési lehetőségek gigászi méretével és arányaival. Csak ő maga az ember marad a régi és ezért a keresztény társadalmat, a betlehemi pásztorok utódait sokszor a szorongó aggodalom fogja el...

Ádám és Éva fiainak, Káin maradékaiknak egy nagy Isteni Ajándék van a birtokukban: a hit. Ez világít égő fáklyaként szívbéli gyarlóságunk sötét és keskeny országútján. Ezen az országuton jobbra és balra félelmetes, mély, pokoli szakadékok tátonganak. Egyik oldalon a féktelen önzés a szívtelen szeretetlenség, kegyetlenség és visszavonás stb. a másik oldalon a hűség a határtalanul buta és rosszindulatú pöffeszkedés, esztelen nagyravagyás, mérték-telenség és erkölcsatlenség stb. pokoli idrái öltögetik tüzes nyelvüket olyan sokszor a szeretetlenség hideg árjában imbolygó, jóakaratu békés ember felé.

Jól esik azért, amikor Szent karácsony ünnepén felhangzik a bátorító ének:

»Dicsőség a magasságban Istennek és békeség a földön a jóakaratu embernek!»

Karácsony estéjén meggyújtjuk a karácsonyfa kicsi gyertyáit és ezektől tüzet fognak szívünkben az Isteni Szeretet szikrái, melyek most boldoggá tenni nem tudnak bennünket azért, mert a reánk nehezedő időkben együtt érzünk azokkal, akiknél talán hiányzik is a karácsonyfa. Minden szeretetünk az övék most, a Kis Jézus jászolánál.

Vannak azonban, akik nem akarják az egymás iránti szeretet isteni parancsát követni. Hidegek és nem akarnak tudomást venni az élet rövidségéről és a szeretet örök voltáról.

Megszállás keserves 23 év után az 1941 évi első délvidéki magyar karácsonyfa megerősödött fénye mellett nézzünk meg értő szeretettel egymás szemébe. És ha értelmünkre, kereszténységünkre büszkének vagyunk: nyelvkülönbség nélkül tegyük le alája egymásnak adható legnagyobb és legértékesebb ajándékunkat: ésszerű türelmünkből, belátásunkból és keresztény szívünkben fakadó egymás iránti, békés, meleg szeretetünket.

vitéz GAZSI BÉLA

Karácsonyra ékszert, órát, szemüveget legnagyobb választékban

Parcsetich Károly

ZOMBOR, Petőfi utca 6

Szemüveget orvosi receptre.

(Bizalom tag)

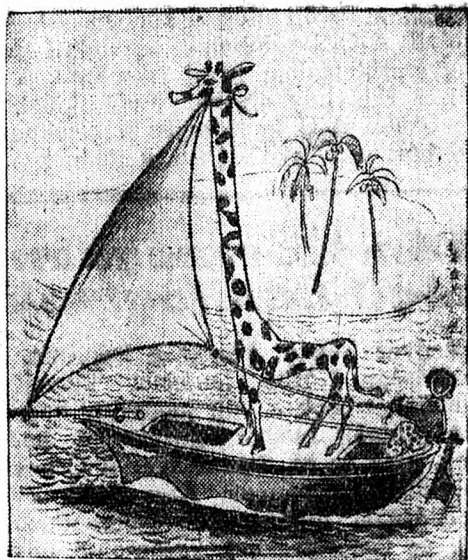
Nem érheti szerencsétlenség, ha „Délvidéket” olvas.

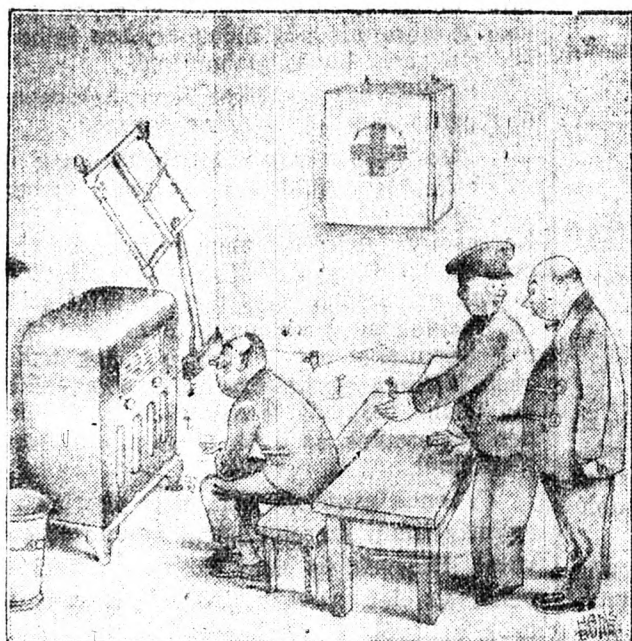
A késdobáló szórakozik

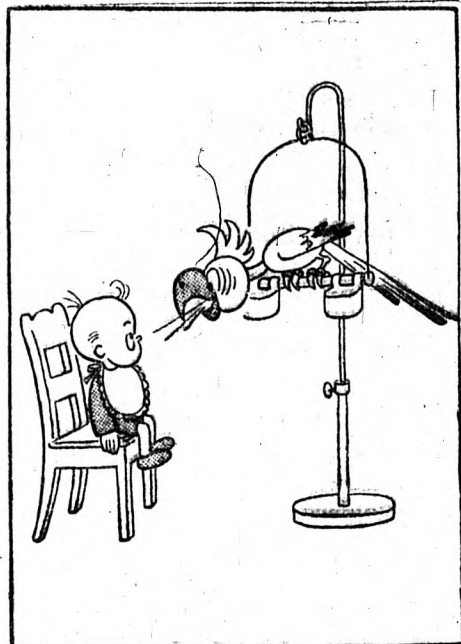
Nagybélü ur karácsonyesti látomása.

„Valahol Afrikában” így menekül a hajótörött.

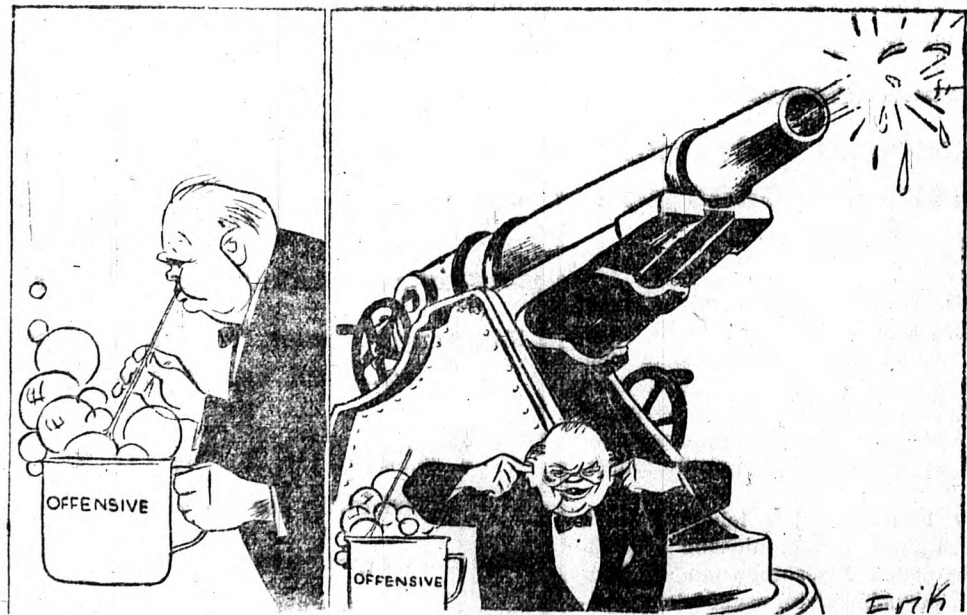
A megrémített rádió
— Látod, ha látja a baltát, nem mer füttyülni...

— Ne bögj, ne bögj!

Az okos mama így vigyáz a lányára.

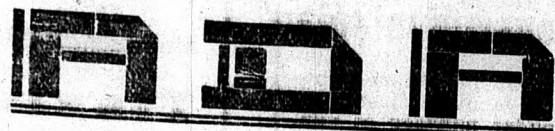
Churchill és az Afrikai offenzíva. Szappanbuborékkal lövöldözik.

— Valami borzasztó történt. — Betörők jártak itt az éjszaka és elvitték a csontokat...

Erik

Ahol már jövőre hatalmas, zöld rizstáblák ringanak:

Ez az élénk vérkeringésű tiszamenti városka nagy fejlődés előtt áll — Termővé tenik a vadviz alatt lévő területeket

Tiszamente, december. Ilyenkor télvíz idején, az évnek különben nagyobb részében igen mozgalmas és serény munkáju Bács-vidék, valami érdekes, talán jótékony álomba zuhanva, mozdulatlanul pihen... Végig a Tiszavidéken az a sok kedves, aranyos öreg város, meg falu mind, mind megsüketülve gubbaszt és olyan félelmetes unalmat sugároz ki magából, hogy csak nagyon rákényszerült, vagy rászánt ember száll le egyiknek is, másiknak is állomásán... Ha meg a határból néznénk egy-egy ilyen nagyothalló vén városkát, vagy falut, úgy tűnne fel előttünk a kép, mintha valami piszkos-sáros kuvasz húzódnék be, kártyabakanyarodva, földbekapart vackába. Bizony: ott messze, a nagyváros örökkérohán, harcoló, törtető életétől távol, a kisváros, meg a falu ilyenkor észrevétlenül a feledésbe vész... Senkinek sincs kedve — arcát, szemét, érdeklődését arrafelé fordítani... A falu ilyenkor, télvíz idején — meghal. Így mondja a „fáma”... de másként tudja az, akinek a falu bármilyen formában is a szívéhez nőtt: akár ott született, akár benne nevelkedett, akár valami szép, fájó, vagy keserves emlék kötödi hozzá. Nem igaz, hogy a falu télen meghal... A falu télen is él, lélegzik, csak talán a vérkeringése lesz egy kissé lustább... talán a lépései lesznek csak egy kicsit lassabbak... de azért megy, halad, lélegzik, — sóhajt, örül, bánkódik, kacag, vagy mosolyog. A falu a hosszú téli éjszakákon álmodja megegyeszer végig azt, amit ősszel vágyakozott... És újtavaszra már korán munkába áll, hogy vágyát, álmát meg is valósítsa!

Az, aki először jár Adán és csodálkozva nézi az állomás mögött felsorakozó, a kisváros kereteihez majdnem sok bérkocsit, egy kissé meghökken, mert vagy azt hiszi, hogy a városka belseje nagyon messze van, vagy pedig önkéntelenül is arra gondol, hogy rettentés nagy sár lehet az uccáin... Hiszen az állomásról az első házig vezető „átjáró” is erre vall, mert bizony a tejfelszerű sár egészen beborítja. De mikor ezen átevéckélt, vagy egyik-valamelyik fiakkre magával ragadja, rögtön megváltozik a véleménye: jóleső érzéssel tapasztalja, hogy a kis városka meglepően tiszta. A járdákon, az átjárókat kivéve sem sár, sem víz nem áll meg. Némelyik ház előtt a flaszter szinte fel van síkálva. A házak csinosak, az uccák egyenesek és szélesek... Az egész városban, már az első benyomásra is, meglátszik, hogy jómódu emberek lakják... A külvárosi részeken igaz: éppen elég nagy a szegénység. A huszonhárom év idegen megszállás alatt a szegény magyarokon csak a jó Isten segített: nem engedte, hogy éhen haljanak, nagyobb nyavalyát sem engedett a kicsi, félszemű sárházak közé, azt akarta, hogy a sok szenvedés után, ha egyszer eljön a felszabadulás, ha egyszer a magyar ismét lerázza magáról a béklyókat, ez a sokat szenvedett szegénység elnyerje méltó jutalmát, a sok sápadt, beesett arcon újra pir kacagjon... Meg lesz minden ujesztendőre, tavaszra Ada megálmodott vágyai beteljesülnek. Mert a magyar azt kívánja, hogy a falu, ahonnét a nemzet hajszálgöckerei hozzák fel az életét nedvet, többé ne csak a legendákat, a felcícomázott színműveket, s a mindenféle érdekes „vidéki csodákat” szülje meg, hanem legyen a falu a nemzet alapköve. Különösen felügyeltek a tiszavidékre, itt a déli végeken és örömmel állapították meg, hogy a felszabadult tiszamenti falvak, községek és városok határaitban, néhol „aranybányák” hevernek kiaknázatlanul, egyelőre még meg sem állapítható gazdagságok hevernek parlagon! Ezekből felbecsülhetetlen értékeket lehet kivenni, minden talpalatnyi helyen viszonylagi adottságban és egyszerű gazdálkodással nagyon sok magyarnak nemcsak megélhetést adhatnak, hanem jövőt, sorsot is jelölhetnek ki számára... S ez a jövő lenne a szebb-jövő, s a sors lenne a jobb-sors... A vágyat még az ősszel sóhajtottá el ez a kedves öreg falu... most a hosz-

szu, téli éjszakákon majd megálmodja, hogyan is legyen a vágyból, az álomból valóság — újtavaszra!

Lenn, a városka alatt, a félreálló szőlők és gyümölcsösök lábánál, s közvetlen a tiszai körtöltés mellett, körülbelül harminc holdnyi terület van víz alatt... már majdnem négy esztendeje. Még a régebbi idők szárazsága sem volt képes annyira kiszáritani ezt a részt, hogy egész hosszában művelhető lehetett volna. A dél keleti részen néhányszor ültettek kukoricát, vagy kertiveteményt, a többi részen vagy állatvársárt tartottak, vagy kiadták legelőnek, ha olyan esztendő járt! Ezt a harminc holdnyi területet csak egy hegehupás öreg töltés választja el a Tiszától. Ha tavasszal, ősszel, vagy télen felduzzad a víz, a „vadvizek” szinte bő források alakjában törnek elő a földből, s ha a Tisza rakoncátlanokodik, erről a területről soha sem szivódik vissza a víz: körülbelül három-négy éve már, hogy állandó víz alatt van a föld. A vízfű, a sás, meg a nád olyan buján fejlődik, hogy szinte megcsodálni való.

Egy felterjesztett javaslatra a község elől-

Megnyit **ruhagyára!** Nagyban és kicsinyben árusítás, dus választék teliakabát, sportöltöny, férfi és fiu lenvelekék. A legerősebb karácsonyi ajándékokat itt kaphatja. Szolid árak! Elsőrangú kiszolgálás. BUDAPEST, XII. Fűri-utca 7/a. Telefon: 458-680. — Autóbusz vonal 8. 9-es vagy 61-es villamos Wolff Károly-utca.

Szabadkai Filharmónia

Irta Szemlér István, a szabadkai Városi Zeneiskola igazgatója

Intenzív zenei életet állandó jellegű filharmóniai zenekar nélkül elképzeni lehetetlen. Azért, amikor az a megtiszteltetés ért, hogy a szabadkai városi zeneiskolához igazgatói kinevezést kaptam, első gondom az volt, hogy és miként lehetne vajjon a régi nagy hírű szabadkai filharmóniát, azt, amelyet valamikor nagynevű elődeim: Gaál Ferenc és Lányi Ernő irányítottak és amelyhez az idősebb szabadkaiaknak annyi drága emléke fűződik, ismét életre hívni. Igen jól tudom, hogy mire vállalkoztam és alázatosan leborulok a probléma nagysága előtt. Mert elhiszem, hogy lehet egy varázsvesszővel a sziklából vizet fakasztani, de csak egy feltétellel: ha abban a sziklában víz van. Ha elfogadjuk, hogy a karmesteri pálcá sok esetben varázsvessző is lehet, akkor előbb meg kell győződnünk arról, vajjon csörgedezik-e a muzsikának „élő vize” abban a talajban, ahonnan azt elő akarjuk varázsolni? Más szóval: zenei értelemben vett „talajtani” vizsgálatot kell végeznünk.

Ennek során egy dolgot máris sikerült megállapítanunk, és pedig azt, hogy Szabadkán, ebben a legnagyobb délvidéki városban igenis: **élő valóság** a magasabbrendű muzsika óhajta. Sikerült megállapítanunk, hogy ennek a városnak a vezető egyéniségeit őszintén és komolyan áthatja a nemes muzsika szeretete és értéklése és ezért minden áldozatra készek. Még nem is publikáltuk a filharmónia felállításának tervét, máris igen tekintélyes azoknak a zenekedvelő muzsikusoknak a száma, akik a filharmónikus zenekarban való részvételüket a legnagyobb lelkesedéssel helyezték kilátásba.

Ez nem is lehet másképpen. Tekintsünk csak egy kicsit széjjel. Körülöttünk a fegyverek csörgése közben új Európa arculata bontakozik ki. Ettől az új Európától mindannyian több igazságot, több jólétet várunk: a szellemi és fizikai munkának magasabb piederstátra emelését és nagyobb értékelését reméljük tőle. Adáz harc folyik és pedig nem csupán anyagi javakért, hanem

ugyanolyan (ha nem nagyobb) mértékben szellemiekért is. S joggal kérdezhetjük itt: vajjon nem a legszellemibb terület-e a muzsika, amely nélkül az élet — mint azt egy nagy filozófus mondja — csupán csak „télvedés”. Csoda-e, ha most mindenütt fokozott mértékben döbbennek rá az emberek annak a szellemi kincsnek a mérhetetlen nagyságára, amelyet a muzsika boldog örömeinek birtoklása jelent? Mert ne feledjük: minden lelkes lényre kettős kozmikus vonzás hat: szellemi és fizikai. Ez a két ellentétes vonzás dobálja és alakítja mindannyiunk sorsát egész életünk folyamán. Vannak, akik csak az egyiknek engedelmessékednek, vannak, akik csak a másikat szolgálják. Egy azonban bizonyos. Az ilyen hatalmas világalakulásokban, mint amilyen a mai is.

mégis csak a szellemi, az ideológiai harcok kezében van a döntés, híven keresztény vallásunk tanításához, mely lényünkben az isteni vonásokat mindenkor az emberiek fölé helyezi.

Ennél a pontnál jut azután a művészet — mint az emberi lélekbe Isten keze által ojtott kiirthatatlan és örök vágyódás a tökéletesedésre — a legmagasabb szerephez.

Ezeket a problémákat napjainkban minden gondolkodó fő szinte öntudatlanul megérzi. Ehhez járul még itt a mi városunkban az elmúlt huszonhárom esztendő minden elszennvedett keserve és megpróbáltatása, amelyekért most

a lélek kárpótlást akar, kibontakozást, salakmentes tiszta és ujjongó örömeit.

Ime, itt bugyog bő forrással az az „élő víz”, amelyre mondanivalóm elején rátapintani óhajtottam. Meggyőződésem és szilárd hitem, hogy összefogással és áldozatoktól vissza nem riadó közös akarattal, a szabadkai filharmónia feltámasztásával megvalósíthatjuk azt a szervet, mely a város kulturális életének díszé és fényé, szépség után sóvárgó lelkünknek pedig öröme és boldogsága lesz!

Szeretni fogja

a híres

nagyenyedi **Kovács krém**

ha rendszeresen használja, csodálni fogja bámulatos hatását, eltünteti az arc bőr szépséghibáit, az arc megszépül, feltűnően üde, tiszta lesz.

Ejjeli használatra kék } csomagolásban.
Nappali használatra sárga }

Járósága olyan terv megvalósítását vetette fel, hogy ezt a harmincholdnyi vizalatt lévő földet rizstermelésre rendezik majd be. Hiszen Magyarországon, különösen a Tiszavidéken, már sok helyen termelnek rizst... Adán is meg lehet valósítani a rizstermelést: a talaj kitűnő, a viszonylati adottság nagyon kedvező... Van gazdasági iskola és van nagyon sok szegény, földtelen, jómunkás magyarja Adának. A terv, a vágy, az álom megvalósítása nem is ütközik komoly akadályba, a felsőbb fórumok bizonyára helyeselni fognak egy olyan tervet, amelynek nemcsak gazdasági és szociális értéke, hanem országgyógygyarapító haszna is van.

Az ötlet, a terv tehát kitűnő és senki sem kételkedhetik megvalósíthatóságában... Ott, ahol a sás, a káka, meg a nád a nyáron karvastagságnyra is kifejlődött, jövőre hatalmas, zöld rizstáblák ringanak!

Vass Imre.

HIREK

Magyar hősök

1915 december 25.

Bátor Elemér tartalékos zászlós a volt kolozsvári 35. közös tábori ágyusezred tartalék ágyus ütegében volt a harctéren váltakozva szakaszparancsnoki és felderítőtisztii beosztásban.

E napon a Lisko környéki Zahocewie mellett, mint az üteg segédmegfigyelője messze behatolt az ellenséges tüzkörzetbe s a legnagyobb tűzben adott kitűnő jelentéseivel nagyban hozzájárult ütege kiváló lövéseredményeihez. Másnap, amikor ütege visszavonulóban volt, egy tűzérési felderítő járőr élén az előnyomulásban lévő oroszok elé lovagolt, majd figyelőhelyén az oroszok közvetlen közelében bátran kitartott s pontos megfigyeléseivel lehetővé tette, hogy a lépcsőzetesen visszavonuló üteg állandóan tüzelhetett s így feladatát megoldhassa. A nagy ezüst vitézségi érdemmel tüntették ki.

—:O:—

Ügyeletes városi orvos: Dr. Kuczi János, Csihás Benő utca 12. Telefon: 96.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: Szent Erzsébet, Kosuth Lajos utca.

A Délvidék minden olvasójának, hirdetőjének és jóbarátjának kellemes karácsonyi ünnepeket kíván.

Lapunk legközelebbi száma Zomborban szombat este, vidéken vasárnap reggel, a rendes időben jelentik meg.

A zombori közellátási hivatal közli, hogy december 27, 28, 29, 30 és 31. napjain kiadják a cukor és petróleumjegyeket a következő nyegedévre és ezért ezeken a napokon a városi közellátási hivatalban csak az ügyeletes tisztviselő teljesít szolgálatot.

A földművelésügyi miniszter karácsonyi rádióbeszéde, Budapestről jelentik: Bárány Dániel földművelésügyi miniszter karácsony első napján délután 4 órakor rádióbeszédet intéz a magyar gazdákarsádalomhoz »Magyar gazdakarácsony« címmel.

Betegek

gyakran székrekedésben is szoktak szenvedni. Ilyenkor gondoskodni kell Darmol hashajtóval a jó emésztésről. Betegekben szükséges a

DARMOL

90 éve halt meg a kerékpár feltalálója 1851 december 10-én, 90 évvel ezelőtt halt meg Karl Friedrich Drais, Sauerbrunn bárója, a kerékpár feltalálója. Egyéb találmányok mellett, mint például egy 25 billentyűs írógép, ő szerkesztette meg 1813-ban a mai kerékpár első ösét is. Ez a kerékpár lényegében már nem sokban különbözött a mai kerékpártól: két egyforma nagyságú fahéker állvánnyal összekötve, elől kormányszerkezetet, a hátsó kerék fölött nyereg. A taposószerkezet azonban még hiányzott és Drais báró, aki találmányát mindegyikét maga mutatta be, sőt a katonaságnak is felajánlotta, »drezináját« lábbal lökte előre. A taposószerkezetet ugyancsak Drais báró honfitársa, a schweifurti Fischer találta fel 1850-ben és már a fát is acéllal helyettesítette. Ebben a főkéletesített formában Drais báró kezdetben nem sok figyelmet keltett találmánya mind nagyobb népszerűsége tett szert és Németországban ma már 17-18 millió kerékpár áll a közlekedés szolgálatában.

Elektromotorok, Dynamók, újak, használtak. **Adás-vétel.** Csere. Tekercselés. Kompl. Villanytelepek.
R Y M O R Z LAJOS hat. eng. vill. vállalata, Budapest, V. Váci út 50. (Lehel térenél). Telefon.

Róder Leona szépségklinikája

Tudja Ön, mit jelent a nappali krém és puder helvess vagy helytelen megválasztása? Hinné-e, hogy van puder minőség és szín, mely fiatalít, üdít, barátságos tekintetet, csillogó szemeket kölcsönöz?

Hiszi e, hogy van puder minőség és szín, mely melankólikussá teszi arcvonásait?

Hinné-e, hogy van puder minőség és szín, mely szomoruvá és bánatosná teszi arckifejezését?

Elhibeti, hogy a rosszul megválasztott nappali krém és puder öregít.

Tudnunk kell, hogy a nappali krém és puder színe nagyon befolyásolja szépségünket.

Nappali krém és pudert a haj, a szem és az arcszínnek megfelelően kell választani, mert azok helytelen kiválasztása, a valóságnál évekkal idősebbnek tünteti arcát.

Hogy minderről meggyőződhesse, meghívjuk Önöket nappali krém és puder próbára, mely próba díjmentes. Bemutatjuk, ha a színek helytelenül vannak megválasztva, hogyan tehetik tönkre arcukat, hogyan lehetünk a rosszul megválasztott puder és krém által, csunyvává, öregebbé, szóval teljesen idegenné. Viszont a megfelelő nappali krém és puder hogyan teheti arcunkat vidámmá, kellemessé, vonzóvá.

Puder próba 3—5-ig.

Vidékiek írják meg, milyen a haj, a szem és arcszínük, és mi szerint küldhetjük a megfelelő színű krém és pudert.

Schlager nappali krém P. 5.—

Puder Neutr. P. 4.—

Utánvétellel küldjük.

Válassz ideális jellegre:

Kérdés: Nem magyarázhatom meg miben rejlik nővérem szépsége, aki hódító, mégis, »ka részletezzük, tulajdonképpen nem is szép, és mégis gyönyörű.

Válasz: Némely nőnek a varázsa szinte meghatározhatatlan. Szépsége szokatlanul jellegzetes, hogy teljesen lehetetlenül pontosan leírni. Az Ön nővére is ilyen lehet. A szépséget nem csak a vonások adják meg, nem is a szája, a szem vagy az orr formája, hanem valami sajátos egyéniség, ami a fejtartásban, esetleg a hajviseletben, a rendkívüli tisztaságu arcbőrben, a vállak tartásában, a test karcsúságában, esetleg egy rendkívüli illatban, ami az ápoltságából árad — szóval mindez összesége adja a szépség elbájoló karakterét.

Vágyják ki és hozzák be, vagy küldiék le-velben az alanti szelvényt a következő címre:

„LE A” KOZMETIKA, ZOMBOR,
Széchenyi krt. 10.

Szelvény

díjtalan tanácsadásra

A szelvény felmutatója 10% engedménnyel tarthat jogot.

A zombori Cecília templomi hangversenye. A zombori Szent Cecília énekkar karácsony napján déli 12 órakor Grisbacher orgonás miséjét adja elő a plébánia templomban. Vezényel Kiss János, orgonál Krizmanits István. — Keden este hét órakor az énekkar próbát tart.

65.000 dollárt keresett pofonokkal. (MN) Egy amerikai cirkuszbohóc, aki a hivatása közben valamennyi pofont feljegyzett, most, bohóci pályájának 30 éves jubileuma alkalmából összeszámolta a kérdéses pofonokat. Az összeadás eredménye szerint nem kevesebb, mint 130.000 nyaklevest kellett harminc éves működése alatt zsebre venni. Mjuttán szerződéseiben minden alkalommal kikötötte, hogy az arénában elszentvedett minden pofonért 50 cent külön honoráriumot kell az igazgatótól kapnia, könnyen kiszámítható, hogy a szó szoros értelmében pofonokkal 65.000 dollárt keresett.

Tisztviselőt

jómegjelenésű, kereskedelmi érzékkel rendelkező fiatalabb embert keres nagy vállalat.

Leveleket „Nyugdíjas állás” jellegre a kiadóhivatalba.

Besorozták a varrónőket

A francia—spanyol háború alatt, amely 1808-tól 1814-ig tartott, a hadvezetőség megbízott a Katalóniában levő Berga városában egy céget, hogy meghatározott időre a hadsereg részére fehérneműt szállítson. Amikor a határidő letelt, a cég kénytelen volt kijelenteni, hogy a megrendelt mennyiségnek a felét sem tudja leszállítani, mert a városban nem akadt elég varrónő. D'Espana ezredes, a parancsnok, aki a céget a fehérneműek elkészítésével és leszállításával megbízta, egyelőre tudomásul vette a cég védekezését. Néhány nap múlva a város polgármestere hírvil adta a lakosságnak, hogy d'Espana ezredes és a tisztikar a városháza dísztermében nagy ünnepélyt rendez, amelyre mindenkit szívesen lát. Az ünnepély estjén teljezen megtelt a díszterem. Amikor a közönség már bevonult, a városházát katonaság vette körül, majd belépett a terembe az ezredes tisztie kíséretében.

— Igen tisztelt hölgyeim — mondotta az ezredes — most pedig kezdődik a sorozás. Fölkérem a férfiakat, hogy a teremből távozzanak, mert csak a nőket sorozzuk be. Azokat, akik értenek a fehérneművarráshoz. Onként nem jelentkeztek, tehát kénytelen vagyok ilyen eszközhöz folyamodni. Minden szükséges anyagot, kelléket megkapnak, de innen addig nem távozzhatnak, míg a katonáimnak szükséges fehérnemű el nem készül. — A férfiak akarva-nem akarva, kénytelenek voltak távozni, a katonák kivették őket, majd más katonák varrónőket, tűt, cernát, ollót, asztalokat, székeket hoztak, megjelent a fehérnemű cég vezetője is és nem telt bele egy félóra sem, már serényen folyt a munka. Három napig voltak a besorozottak „szolgálat”-ban. Ezalatt elkészültek a fehérneműk és az ezredes, megköszönve a nők fáradozását, „szabadságot” őket.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Tokió és Moszkva tovább tárgyal a halászati egyezményről. Japán és a Szovjetnió között tovább folynak a tárgyalások a halászati egyezményre vonatkozóan — közölték a hétfői sajtóértekezleten. A szövívő arról nem volt hajlandó nyilatkozni, várható-e modus vivendi megállapítása ebben a kérdésben. Még ez év elején olyan megegyezés jött létre a két kormány között, hogy az év lejártá előtt effektív szerződés lép az eddigi ideiglenes megállapodás helyébe.

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hus felvágott, szalonna és mindennemű hentes-áru

NÉBL JÓZSEF

hentesmestertől való.

Közvetlen vasúti összeköttetés Berlin-Bukarest között. A lengyel főkormányzó-ság Keleti-vasut néven német kezelésbe vett vasúttársasága átvette a 2500 kilométeres galíciai szakasz üzemét is. Ezzel egyben Németország és Románia között is közvetlen vasúti összeköttetés létesült. A Berlin-Krakko-Lemberg-Bukarest gyorsvonat üzembehelyezésére már a közeljövőben sor kerül.

Bakfis melltarló

kitűnő minőség, remek forma. Gvartia:

Barabás, BUDAPEST
VII. Nagyatádi Szabó utca 42.

A lisszaboni német építőművészeti kiállítás óriási sikere. Az új német építőművészet lisszaboni kiállítása ritka sikerrel zárult. Az érdeklődés akkora volt, hogy a kiállítási épületet túlszűfoltás miatt többször be kellett zárni. A nagyszabású kiállítást rövid idő alatt 100.000 látogató keres te fel.

1.000'- pengő jutalmat

adok annak, aki nyomára vezet, Anyám halála alkalmával titokzatos módon eltűnt 2 KARÁTOS, EGY PÁR BRILLIÁNS FULBEVALÓ és kisebb, de feltűnő fehér fényű BRILLIÁNS-GYÜRÜNEK. Dr. Bokaticsné, Zombor, Horthy Miklós ut 14.

Jólsikerült karácsonyi szindarab Adán
A Leventeegyesület sikerült karácsonyfa-ünnepélyt rendezett, amelyen közreműködtek Szidi Mátyás, Urbán János, Tripolszki Sándor és Komlós László, majd Fejér Ferenc levente főoktató mondott ünnepi beszédet. Az ünnepségen Szabó Szepesi István leventét azzal tüntették ki, hogy a karácsonyi ünnepségekre Budapestre küldték. A katolikus egyházközség ifjúsága a növegyellett együttesen rendezett karácsonyfa-ünnepélyt, közreműködtek Sándor Béla és Gere Vince plébános, aki meleg szavakkal köszöntötte meg az adományokat. Előadásra került egy karácsonyi szindarab, amelynek szereplői Fendrik Gyula, Resóczki Nándor, Kaszás Ilonka, Tóth Károly, Sándor Annuska, Törteli Józsika, Dudás Annuska, Bukta Juliska, Ábel Erzsike, Törteli Mariska, Ivanits Mária, Resóczki Franciska, Juhász Ilonka, Harangozó Katica, Hodjki Imre, Simon László, Szalai Ferenc, Fehér András és Lajkó Ferenc voltak.

Az összes magyar táncok,

legújabb modern és színpadi táncokból különórák, magánok, vagy csoportok részére. Érdeklődni: Landau Géza táncitanónál. Rókus u. 33 sz.

Beiktatták a felszabadult Délbaranya törvényhatósági bizottsági tagjait. Pécsről jelentik: Baranya vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlésén iktatta be a vármegye visszafoglalt részének törvényhatósági bizottsági tagjait. Blaskovich Iván dr. főispán, elnök megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal elparentálta a vitéz leveldi Kozma Miklóst, Kárpátalja kormányzói biztost. Utána küldöttség hívta meg a közgyűlési terembe az új bizottsági tagokat, akiket lelkes éljenzéssel fogadtak. Blaskovich főispán melegen köszöntötte őket, majd vitéz Horvát István alis-

H A P E S T R E J O N

ne mulassza el eladó
BRILLIÁNS ÉKSZERÉIT
Kristóf tér 2. I. 3. alatt 12-2 között meg-
mutatni. Telefon: 182-647.

pán szólalt fel. Hangoztatta, hogy vállalt kötelezettségeinket fajunkhoz méltó becsű letességgel és a nálunk hagyományos méltányossággal kívánjuk a nem-magyar anya nyelvű lakossággal szemben a jövőben is mindenkor teljesíteni. Virág Ferenc megyés püspök a törvényhatósági bizottság nevében köszöntötte az új tagokat. A bizottság tagjai levonultak a vármegyeháza lépcsőházába, ahol Fischer Béla felsőházi tag avatóbeszéde után leleplezték a Délbaranya felszabadításának megörökítésére készített emléktáblát. Az emlékművet a vármegye közönségének nevében az alispán vette át.

A Széchenyi-úti honvédkaszárnyában ünnepélyes keretek között ülik meg a katonák a Szentestét. A helyőrség tisztikara a hagyományos katonakarácsonyt olyképpen rendezi meg, hogy az minél kedvesebb melegebb és felejthetlenebb legyen. A műsoron karácsonyi énekek, karácsonyi katonajátékok, szavalatok, köszöntők és mókák szerepelnek. Megemlékeznek a határokon túl, az édes otthonról messze, kötelességüket teljesítő bajtársaikról, majd karácsonyfagyújtás, ajándékok és a szeretetsomagok kiosztása következik, amelyet a felettesek a zomboriak és a katonafiuk hozzátartozói küldtek a karácsonyfa alá.

Köszönetnyilvánítás. A „Duna” műselymgyár alkalmazottai ezúton mondanak köszönetet a vezetőségnek a karácsonyi ajándékért és boldog karácsonyi ünnepeket, valamint boldog Újévet kívánnak.

Műsoros Szilveszter-estet rendez a zombori Sport Egylet. A zombori Sportegylet a Vadászklubban rendezi meg ezévi Szilveszterestjét. A műsoros-est keretében a régi zombori műkedvelőgárda számos közkedvelt tagja lép fel, többek között Kovalovszky Kuku, Zsigmond Tibor és Krizmanitsné Karcher Babi is.

A Kaszinóegyesületi- és az Iparosdalárda a Kaszinó összes termeiben rendezi meg idej Szilveszter estjét. A műsoron azok a számok szerepelnek, amelyekkel a zombori dalárdák nagy sikert arattak a budapesti hangversenyen.

Nemzetvédelmi keresztel kiténtetett délvidékiek. Nemzetvédelmi keresztel tün- tettek ki legutóbb több délvidéki magyart. Ezek között van dr. Deák Leó vármegyei főispán és dr. apatini Fernbach Péter újvidéki főispán is. A kiténtetettek névsora a következő: Ábrahám János könyvkereskedő Újvidék, Balázs József szállítási vállalkozó Horgos, Bedics Mária tanárnő Baja, ireghi Balla Bálint gazdálkodó Újvidék, Baczó József vegyész Titel, Balázs-Piri Kálmán nyugalmazott főszámvevő Szabadka, dr. Deák Imre ügyvéd Zombor, Dudás Rudolf földműves Kula, Eke Mihály MÁV főintéző Szabadka, Fehér Ferenc kereskedő Szabadka, Fullér György hajós Baja, Fülöp János gépkocsivezető Szabadka, Füstös Imre vendéglős Szabadka, Greminger Dezső MÁV segédellenőr Újvidék, Gáspár Imre polgáriskolai igazgató Csantavér, Gu lyás István kereskedő Csákvár, Horvát Kálmán dr. járásbírói elnök Szabadka, Hippich Frigyes cégvezető Csonoplya Hajnóczi Zsigmond iroda segédtsit Zenta, Konkoly István pénzügyi számellenőr Csonoplya, Kikinda Aladár gyárimunkás Újvidék, Kiskikindai Lajos altiszt Szabadka, Köröm Béla hírlapbizományos Zombor, Krámer Gyula gyáros, a DMKSZ elnöke Újvidék, Latinovics József uradalmi főintéző Zombor, Vitéz László Antal rendőrtiszthelyettes Kelebia, Gagay Imre Pál rendőrtanácsos Szabadka, Máyer László főtisztviselő Magyarkanizsa, Mikula Ferenc bérő Obecse, Miskolczi András nyugalmazott MÁV segédtsit Szabadka, vitéz Orsovay-Sztoj-kovics József főszolgabíró Zenta, dr. Sárdy János pénzügyigazgatóhelyettes Zombor Szalma István gazdasz Szabadka, Vájlaj Gyula a Vöröskereszt országos ügyvezető igazgatója Ada.

Karácsonyi előadás Orszálláson. Az Orszállási Magyar Közművelődési Egyesület karácsony másnapján műsoros-estet rendez Tomcsányi Mária budapesti énekművésznő és Pethő Sándor nagyváradi énekes komikus fellépésével. A műsoron énekszámok és paródiák szerepelnek. Az est iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kísérőzenét szabadkai Hegedüs Mihály és cigányzenekara szolgáltatja. — A Magyar Közművelődési Egyesület a karácsonykor rendezendő műsoros esten kívül A vén bakancsos és fia a huszár című népszínmű bemutatására is készül.

Érettségizett leányok és 4 középisk. végzet- tek az Isteni Szeretet Leánvainak vezetése alatt álló

Arpádházi Szent Erzsébet intézetben

egy éves tanfolyamon a háztartásban gazdaságban, gyors- és gépirásban, varrásban, nyelvekben és zenében teljes szakképzést nvernek. — Felvilágosítást ad az intézet vezetősége BUDAPEST, XII. Farkasvölgyi ut 12-14. (Svábhegy).

A magyar nyelv tökéletes elsajátítására, zene, irodalom oktatására néhány növendéknek helvet biztosítunk már januártól kezdve

Karácsonyi ajándékok kapnak a zombori városi tisztviselők. A zombori városi tisztviselők karácsonyi segély címén másfélhavi fizetésüket kapták. A tisztviselők körében nagy meglepetést keltett a város ezen szociális érzékéről tanuskodó gesztusa. — A »Délvidék munkatársának értesülése szerint néhány zombori vállalat is adott karácsonyi ajándékot munkásainak. Itt jegyezzük meg, hogy az iparügyi miniszter két héttel ezelőtt felszólította az ország valamennyi vállalatának és üzemének tulajdonosait, hogy tekintettel a mostani viszonyokra, adjanak karácsonyi segélyt munkásainak és alkalmazot- tainak.

Harcinc százalékkal emelik az orvosi kezelési díjakat. Szegedről jelentik: A Szegedi Orvoskamara választmánya elhatáro- zta, hogy tekintettel a tisztviselők és munkások munkabéremelésére 30 százalékkal emelik a magánrendelések díjszabását.

Kultúrelőadás a Magyar Olvasókörben
A zombori Közművelődési egyesület vasár nap délután 5 órai kezdettel, a Magyar Olvasókör nagytermében kultúrelőadást rendez. Dr. Deák Imre Verbőczy Istvánról, a híres jogtudósról beszél. Cuconits Joli egy Mozart zongoradarabot ad elő, Gromilovits Klári műdalokat és operaáriákat énekel, Halmy Miklós dr. Katona József Bánk — bánjáról tart előadást, az író születésének 150-ik évfordulója alkalmából. — Az előadásra belépődíj nincs.

Karácsony a zombori Nappközi Otthonban. Kedden délután rendezték meg a zombori Nappközi Otthonban a karácsony ün- nepét. Az Otthon vezetősége nevében Szerey Vera e helyen mondott köszönetet azokért az ajándékokért, játékokért, amelyeket a város megértő adakozói juttattak el a szegény gyermekek karácsonyfa alá. Milyen kár, hogy a nemes szívű adományozók nem látták azt a boldog örömet, amit ajándékozásuk keltett. Megható volt a kedves gyermekkoros hangjain felharsanó Mennyből az angyal... Akik jelen voltak, mind könnyeztek, a kisgyermek öröme és boldogsága pedig olyan határtalan volt, hogy azt leírni nem lehet.

Táncverseny a színház tánctermében.
A színház tánctermében karácsony első és második napján délután 3-tól és este nyolc órától kezdve táncverseny lesz. Bemutatják a La Conga új táncot is. Benevezni dél után négy óráig lehet tangóval, keringővel, csárdással, polkával és palegrivel. A táncverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A magyar rádió is közvetíti a Szent- atya rádióbeszédét. Mint Vatikánvárosból jelentik, Öszentsége XII Pius pápa szerdán 12 óra 35 perckor válaszolva a biboros tes tület üdvözlésére rádióbeszédet mond. A Szentatya beszédét a magyar rádió is köz- vetíti.

A zombori Legényegylet táncmulásága
A zombori Legényegylet 26-án, karácsony másnapján este fél kilenc órai kezdettel táncmuláságot rendez, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Ne felejtse el megnézni a Gyurkovics fiúk-at

a Nemzetiben

AZ UTOLSÓ LAKOMA

Károlytal akart találkozni, az öreg pincérel, aki valamikor oly figyelmes meghittséggel szolgálta ki őt a dunaparti étteremben. Végre fellázadni és kitörni a sanyaruság börtönéből, ahol már hosszú évek óta tölti életét. Ismét asztalhoz ülni a választékos helyen, ahol az étkezés kifinomult szertartás, szépségkultusz, tálaló művészet, mely az erős fekete és drága szivar zsongító epilógusával ér véget. Ahol sulyos ezüsttől csillogó, hófehér asztaloknál szépasszonyok ülnek simuló selyemben és vágyakat ébresztő illatokkal telik meg körülöttük a levegő. Ahol pompa ragyog a falakon és evőeszközök diszkrét muzsikája kíséri a beszélgetők halk szavait.

— Hivatalos idő d. e. 8-tól d. u. 1-ig és d. u. 3-tól 5-ig — olvasta félig hangosan a zálogház ajtajára függesztett tábla szövegét.

Aztán rövid tépelődés után belépett a naptalinszagu helyiségbe, aminőhöz hasonló Párizsban látott először, husz évvel ezelőtt. Akkor valóban olyan körülmények között, melyeket teljes joggal nevezhetett pillanatnyi pénz-zavarnak. Akkor is az aranyóráját zálogosította el. Most ijedt pillantást vetett a papírtokba került órára. Vajjon viszont fogja-e látni még? A mögötte várakozók továbbsodorták, egy másik oblaknál felvette a pénzt. A bankjegyek látása egyszerre eloszlatta szorongó érzéseit. Az uccára érve, intett egy taxinak és miközben beszállt a kocsiába, a visszatérő öröme rosszul titkolt izalmával mondta be a sofőrnek a dunaparti étterem nevét.

Károlyt, az öreg pintért már nem találta ott, de a kiszolgálás figyelmességén és az étel minőségén nem érezte hiányát.

Hustalan nap volt, amiért azonban a halak sokféleségének gazdag választéka kárpótolta.

A felszolgáló pincér, mint annakidején az öreg Károly is, értett ahhoz, hogy ildomos érdeklődéssel és nem merészkedve a vendég által engedélyezett határon túl, néhány szóval fűszerezze a magányos étkezés perceit.

A második fogás után sor került a Veuve Cliquot-ra. A feketénél már kellemesen zsongító mámor töltötte el.

Körülötte kétszer is kicserélődött az étterem közönsége és ő még mindig ott ült az asztalnál. Már a második szivart rágtá. A pezsgőt csak félig fogyasztotta el és Martinit rendelt a fekete emllé. mindent úgy, mint régen. Gondosan ügyelt arra, hogy mit se mulasszon el a multaknak újból végigjátszott jelenéseiből.

Legalább azt a keveset élhesse át, amit az idő nem ragadott mindörökre magával a soha meg nem ismétlődő emlékek világába.

Rágtá szivarjának végét, tűnődve ült az asztalnál és egyre komorabb lett az arca.

Az édes illatfelhőkbe burkolt szépasszonyok most is elsuhogtak az asztala mellett, de már nem vetették feléje azt az érdeklődő vagy éppen bátorító pillantást, amit a mögöttük gyanutlanul baktató férj vagy barát meg sem láthat. Mámoros hangulatában hiába folyt össze a valóság az elképzeléssel, a jelen valósága kíméletlenül figyelmeztette arra, hogy az ő fiatalága rég elmúlt már és körülötte egy új világ született. Hol vannak azok, akikkel ő valamikor oly sokszor üritett itt poharat? A nők, akik őt szerették, a barátok, akik őt irigyelték?

— És az öreg Károly? Mi van az öreg Károlytal? — kérdezte a pincértől, amikor az eléje tette a második feketét.

— A Károly bácsi? — felelte az. — Szegény öreg még két éve is itt dolgozott minden nap, aztán egy napon nem jött be, még csak beteg sem jelentett. Igen sokan voltunk a temetésén. Régi vendégek és pincérek.

— Hát az öreg Károly is — mondta elkomorodva.

Mélyen maga elé nézett, szivarszipkájának végét rágsálla, ropogtatta.

Tizenöt éven át nem látta, talán egyszer sem gondolt ezalatt az öreg pincérre. Most még-

Irta SZITNYAI ZOLTÁN

is az az érzése, hogy régi és nagyon kedves barátját veszítette el.

— Károly, öreg kuvasz, ezt a két évet még kivárhatta volna — suttogta vagy inkább csak gondolta magában.

Ugy érezte, hogy vele elment az egyetlen ember, akinek elmondhatta volna az elmúlt husz-szú évek szenvedéseinek történetét. Most ideültetné magához vagy elvinné valahová, ahol egymáshoz hajolva, a multak mély vizéből megjelenthetné odafönt, hogy Tordy Sándor

A „D-VITAMIN“ és a szalonna

A fenti cím elolvasása csak pillanatokra lepheti meg az olvasót, mert ma már általánosan tudott dolog, hogy a vitaminok jelenléte és megfelelő egyensúlya nélkülözhetetlen előfeltétele a jó egészségnek, fejlődésnek és általában az életnek. Az élet csodálatos körforgásában pedig a szalonna kitermeléséhez épp olyan nélkülözhetetlen a vitamin, mint ahogy a szalonnában lévő vitamin is, további fejlődéshez és erőtermeléshez szükséges. A „D-vitamin“ és a szalonna kapcsolata egyébként a hizósértésen keresztül adódik. Tudományos kísérletek eredményei s a gyakorlati tapasztalat egyaránt igazolták azt a tényt, hogy

a sertéshizlalás eredményességének legelső előfeltétele a hizó egészséges csontozata és a jó takarmányértékesítés.

Nagy hus- és zsírtömeget csak erős, egészséges csontozat bír el és ennek kifejlődéséhez nélkülözhetetlen a „D-vitamin s elegendő méz- és foszfor-sav.

A „D-vitamin az az anyag, amely a csontbelegésekkel szemben védi a sertést, még pedig azáltal, hogy a feletett takarmány csontképző méz- és foszfor-sóinak felszívódását nagyban elősegíti. Ez a körülmény két szempontból érdemel különös figyelmet: a hizlító takarmányok mézben szegények s „D-vitamint egyáltalában nem tartalmaznak; a télen ellett, vagy zöldlegelőre keveset járt hizóanyag pedig eleve nélkülözötte a „D-vitamint és meszet. Ezek mesterséges pótlása tehát rendkívül fontos, mert különben kezdettől fogva veszélyeztetjük a hizlalás eredményességét. A jó takarmányértékesítés a hizlalás legörvendetesebb mozzanata. Az a tény, hogy a „D-vitamin, rendszeres adagolása általában 203%/kcal fokozza a

Könyvekért fizetek

Révai lexikonért 220 P.-t, Hóman-Szekfiért 40 P.-t, 100 kötetes Jókaiért 180 P.-t, stb. Keleti könyvüzlet Budapest, Vilmos császár ut 27.

ritenék ki az emlékeket. Aztán Károly majd megtartotta utolsó lakomáját. Majd mondja el e gyöngéden érző szépasszonyoknak és rég nem látott, kedves barátoknak, hogy együtt boroztak az emlékező asztalánál és poharat üritettek minden szép elmékre. Jelentse, hogy már neki sincs sok ideje a jövőből, a tulvilági lakomán terithetnek az ő számára is, bonthatják a pezsgőt...

Szemét lehunyta, az ajkai szélén bus mosoly jelent meg. Aztán megemelte poharát valaki felé, aki nem volt, akit csak ő látott az asztal másik oldalán.

takarmány, illetőleg dara kihasználását, számszerűleg

sertésenként 20—30 pengő értékű takarmány-megtakarítást jelent.

Senki előtt nem lehet kétséges, hogy az adagolt „D-vitaminkészítmény jól jövedelmező, hasznos befektetést jelent.

Az elmondottakból világosan kitűnik a „D-vitamin és a szalonna egymással való szoros kapcsolata. Csontbetegség, fájóslábu s ennek következtében étvágytalan sertést sohasem lehet teljesen kihizlalni, ezzel szemben az egészséges és jó csontozatu sertés csak úgy

„rakja“ magára a zsírt és szalonnát s magas értékesítési százalékkal busán kamatoztatja a befektetett tőkét.

Nyilvánvaló tehát, hogy a „D-vitamin nélkülözhetetlen úgy a fejlődésnél, mint a teljesítő-képesség fokozásánál. Ha tehát a hizóanyag előkészítését tökéletesíteni akarjuk, akkor már a szoptatós kocák, szopós malacok, süldők etetésénél is legyünk figyelemmel a nélkülözhetetlen „D-vitamin adagolására különösen a téli hónapokban, amikor a szabad kifutók zöld legelő és napfény-hiányát feltétlenül pótolni kell. A szervezet által elegendő mennyiségben nem termelt „D-vitamin pótlására rendkívül alkalmas a BIODIT „D-vitaminos készítmény rendszeres adagolása. A BIODIT szavatoltan 150.000 nemzetközi „D-vitamin egységet tartalmaz s hatóereje egyenlő értékű a legjobb norvég csukamájalajával.

A BIODIT „D-vitaminkészítményt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest. V., Alkotmány utca 29. és vidéki kirendeltségei hozzák forgalomba. Ingyenes takarmányozási ismertetőt a Szövetkezet minden érdeklődőnek szívesen küld.

Erdély karácsonyfája

Erdély karácsonyfája az idén nem maradt csupasz. Alatta gyönyörű ajándék tornyosul: az erdélyi kölcsön százmilliója, ágain mesés csillagok ragyonak, vakító fények égnek: a testvéri szeretet csillagai, a hazafiúi érzés fényei.

Négy rövid hétre szabták az erdélyi kölcsön jegyzési idejét s a négyből három sem telt el, máris elkelt a félmillió kötvény. Kik adták össze, nehéz volna elsorolni őket. A legelső magyar embertől kezdve a legszerényebb viszonyok közt élő falusi kisemberig százezren és százezren. Királyi hercegek és főpapok, miniszterek és képviselők, bankárok, nagyiparosok és nagykereskedők, egyetemi tanárok, bírák, orvosok, mérnökök és ügyvédek, vállalatok nyugdíjpénztárai, biztosító intézetek és társadalmi egyesületek, főképen azonban kisemberek. Vékonypénzü városi és falusi kisemberek, akik talán utolsó megtakarított fillérjeiket rakták Erdély karácsonyfája alá.

Senki sem kényszerítette a jegyzőket, hogy jegyezzenek. Érett, okos értelemmel tette, aki tette és melegen érző szívvvel. Mert ebben a kötvényjegyzésben éppen az volt a nagyszerű,

hogy értelem és érzés egyként egyengette útját. A józan gazdasági megfontolás szava és a felebaráti szeretet hangja egyaránt. Akármelyik irányból lendült ki a kötvényért kinyújtott kéz, egy volt az eredmény: aki Erdélynek akart adni, magának szerzett és magának akart szerezni, Erdélynek adott. Mindent egybevetve az erdélyi kölcsön próbája volt a magyar társadalom lelkületének. És ez a lélek most, hogy megméretett, egészségesnek találtatott. A kölcsön áldásait pedig ezután fogjuk csak élvezni. A festői bércek alján megindul a serény munka, ezek és ezek kezében megmozdul a szerszám, utak, vasutak, kórházak, iskolák, könyvtárak, műhelyek és boltok nőnek majd ki a földből s a százmillió nyomán izzó mozgásba jön az egész Tünderország. Ennél szebb karácsonnyal igazán nem ajándékozhattuk meg Erdélyt, de magunkat sem.

Játékosztályunk

közismerten a legnagyobb és legolcsóbbi
Kohut Péter, Zombor

Steyr és Skoda autókat, gumival, engedéllyel, azonnal szállít **bácskai képviselő MÜLLER**
vaskereskedő, Zombor. Motorkerékpárok B. M. W. Puch, Viktoria minden típusban raktáron.

Karácsonyi könyvespolc

Magvetők

Szentmihályiné Szabó Mária regénye

Egy somogyi kicsi falu, Visonta templomában áhitatos arcú kisfiú éneklő csengő hangon a zsoltárt, néz áhitatosan szemmel a prédikáló tiszteletesre. Értelmes, iparkodó, szelíd fiú a kis Visontai Mihály, négygyerekes kisgazdának legidősebb fia. Bár apjának minden kívánsága az volna, hogy fia megszeresse a földet s otthon maradjon, bár nagyon szegények és alig tudják előteremteni azt a pár garast, amivel a gyermek utnak indult, Isten kegyelme mégis megengedi, hogy Mihály először Csurgón, azután Debrecenben tanuljon. Pap lesz, olyan pap, aki igazi pász tora a rábizott nyáinak, nemcsak a szószékről vezeti népét, hanem részt vesz hétköznapi minden bujában, bajában, örömeiben is.

A tanulmányai elvégzése után külföldre vágyakozna Visontai Mihály, de Bécsben nem kap utlevelet, hogy kimehessen Hollandiába. A múlt század első felében vagyunk és Metternich kormányá örökdió, hogy Debrecen neveltjei ki ne juthassanak olyan országokba, ahová az ő keze nem ér el. Mihály akkor Hódmezővásárhelyre kerül és itt hitélet és szeretettel megment egy fiatal leányt. Munka az évek, tanítja a gyermekeket, de mikor észreveszi, hogy Zsuzsikát hozza már nemcsak gyermeki hála, más érzés fűzi, menekül Váásrhelyről, mert nem akar a gazdag házasság segítségével révbejutni. De a sors uirta ióságos hozzá, Kőröstarcsára vezényli, ahol az egész község rajongó szeretettel veszi körül fiatal papját és Zsuzsikával is összehozza, hogy megfogja a kezét és egy zavartalan, harmonikus, boldog házasságban éljék le életüket.

A kőröstarcsai pap, az írónó dédapia: a Magvetők, a múlt század első felének érdekében és színesen megírt élete keretében egy család regénye is. Egy küzdő, a kultúráért, a hitért és magyarságáért küzdő papcsalád élete. Bécsből Metternich irányítja fél Európa sorsát, Magyarország még alig ébred az ébredés szatmári békét követő bódult álmából, de a fiatal emberek lelkeben már különös tűz ég, már érzik, hogy készülődik valami, egy új, egy szebb és szabadabb világ, ahol nem lesz jobbgy, amikor a magyarság újra ur lesz a maga földjén. A tiszteletes két fia már ennek az új világnak, ennek az elkövetkező korszaknak gyermeke, lelkes építői Széchenyi és Kossuth Magyarországnak.

A regény hősnője, Zsuzsika, egyike az új magyar irodalom legpoétikusabb alakjainak. Elkényeztetett, gvenge, fiatal leány, mikor a kőröstarcsai parókiára kerül, otthon féltve őrzött virágszál, itt pedig egyszerre erőt ad neki férje iránti nagy szerelme, hogy mint igazi nagyszóny irányítsa és vezesse a falu asszonyainak életét. Két fiának szerető anyja, önfeláldozóan elküldi fiait, amikor még maga mellett tarthatná őket, hogy minél többet tanuljanak, készülhessenek az életre. De gondja van a falu minden gyermekére. Mondják róla, mióta ő ott van, nincs a faluban se tudatlan, se lusta asszony, mert az ő példája mindenkit a munka, tanulás, kötelességteljesítés útjára terel.

Szentmihályiné Szabó Mária egy kereskedőcsalád regényével lett a magyar irodalomnak számottevő, népszerű értéke. Új regénye, amelyben egy papcsalád életét rajzolja komoly művészettel és nagy szeretettel, az egész magyar olvasóközönség érdeklődő szeretetére tarthat igényt. (A könyvet a Singer és Wolfner adta ki.)

Katrin-Holland

Egyedül ... mindörökké

Amerikai fjunevelő intézetben kezdődik a történet. Diáktársai kegyetlen tréfákkal gyötrik a védtelen kis Kenyon Dalet, aki kétségbeesetten rejtegeti, takargatja nagy szegényét: testi hibáját. De sok mindenről kell lemondania születési hibája miatt, amelyet alig leplez egyetlen »szövevényes« az örökösön viselt lábszárvédő. Bőnítő kisebbségi érzés és elkeseredett dac emésztí szívet. Mig végre egyszer, szünidőben, pilóták közé sodorja a véletlen. Ujjongva eszmél rá élete nagy lehetőségére: hiszen nyomorék lábba is lehet repülni. Amit akaraterővel, tehetséggel meg lehet szerezni, az mind az övé lesz. Sikert sikerre halmoz, rengeteg pénzt keres, hatalomra tesz szert. Még azt is eléri, hogy asszonyok elnézik, elfelejtik testi hibáját. Gátlást nem ismerő szilaj, érdekes egyénisége lenyűgözi és rabulejti a szívü-

ket. De az igaz boldogságot mégsem ismeri meg. A megrázkódtatások és csalódások amelyek a szerelmében érik, megfosztják hitétől, bizalmától. Ezért élete igazi nagy szerelmével szívtelenül bánik: ridegséggel igyekszik felvétezní magát, hogy újabb csalódás ne érthesse, de nem vesztí el éppen ezáltal azt a nőt is — az egyetlent, aki minden lehetett volna számára és aki igazán szerette.

Katrin Holland, finom művészzel és az őt jellemző, remek emberábrázoló erővel beszéli el ezt a különös sorsot.

A híres svájci regény ma már egyike a legnagyobb európai regénysikereknek. Ára fűzve 4.80, kötve 6.80. Megjelent a NOVA kiadásában.

««OO»»»

Fendrik Ferenc:

OSZI MUZSIKA

Halk, finom és frissen sugárzó líra, zeneben feloldódó szerelem regénye. Két nőt állít egymással szembe a végzet, akiknek lelki összetartozása is titok, ott lappang valahol az eredete a legősibb emberi érzések mélyén. A lány a lélek öntudatlan tisztaságával és magasabbrendűségével vonzza magához a férfit, az asszony a szépség erejével vivja küzdelmét. A leány életére, mint egy árnyék vetődik a gyerekkor vi-ziószerű emléke. Az asszony pedig egy napon rádöbben, hogy többé már nem a diadalmas szépaszony és elmenekül abból a városból, ahol ismerik és tudják, hány éves. Ez a kettős motívum a történet alapja, amely Budapestről kiindulva drámai fo-lyammá növe árad végig a közelmúlt Euró-páján, amikor a nyugati civilizáció még a béke csendjébe borult, de fel-fellillantak már a villámok. Fendrik Ferenc, a fiatal magyar írógeneráció egyik legtehetségesebb tagja, színpadi sikerei után pályája jelentős állomásához érkezett el ezen regényével. Ragyogó, virtuóz íráskészséggel, bravuros könnyedséggel oldja meg nehéz és kényes feladatát. Magas kulturája, mondánivalója és egyénien színes és érdekes előadómódja megnyitja előtte világsiker útját.

»»»OOO«««

Giricz Pál:

Délvidéki vadvirágok

A fiatal nótaszerző könyvalakban adta ki nótaszövegeit. A közel száz nóta szöveg elé Alföldi Géza írt előszót. Kritika helyett ebből idézünk: »Vannak csodás, kifinomult, királyi virágok, Mifelénk a Tiszaduna táján leginkább vadvirágok nyílnak. Ők a mi virágaink...»

Ilyen vadvirágok Giricz Pál nótaszövegei. Nem versek, mert nincs ritmusuk, hiányzik belőlük a rim zenéje, mégis megkapják az embert.

A könyv a Lux-testvéreknel készült, Obecsén, a szerző kiadásában.

««OO»»»

NAGYPÁL ISTVÁN:

Budapest nem felel

Egy meteor robban szét a magyar főváros fölött és felszabaduló gázai különös, bódult álomba dermesztik a lakosságot. Csak néhány ember marad ébren ebben a megállt, néma világban, de ezek sem tudnak békében élni: a jószándékuak és rombolni akarók megütözköznek egymással. A fantasztikus regény az ébrenmaradtaknak izgalmas és érdekes napjait mondja el, amelyeknek során rádöbbennek hibáikra, emberi gyarlóságukra. Amikor a gáz végre eloszlik Budapest fölül, lassan újra megindul az élet a halott városban és minden-

SZEFLŐ, PATTANÁS ELLEN — KITŰNŐ ARCÁPOLÓ
ZSÍROS BŐRRE: KAMFÓRÓSBÁVÁSI GYOPÁR-KRÉM

ki visszatér megszokott környezetébe. Nagypál István műve ügyesen egyesíti magában a detektívregény feszültségét az irodalmi mondanivalóval.

««OO»»»

A Franklin karácsonyi könyvujdonságai

Az anyák megmentője

Kertész Róbert Semmelweis Ignác életrajzát írta meg ebben a könyvében Semmelweis Ignác Fülöp tragikusan megrázó, örök-emberien szép életéről, hőskölteménybe illő könyvet írt az író. Az emlék hatása az, amely kimélyíti az író tiszteletét, amikor hű képet akar alkotni a nagy medikusról.

««OO»»»

ERDEI FERENC:

A magyar paraszttársadalom

Irodalomban és közbeszédben, sajtóban és politikában ujabban sok szó esik a parasztságról. Sokan és sokan vitáznak róla. A figyelmes szemlélő észrevehette azonban, hogy a szép tervek, a heves szóharcok, a tüzes irodalmi csatározások minduntalan féreértésekre vezetnek. A paraszt fogalmának ugyanis nincs egységesen elfogadott meghatározása. Ki tehat a paraszt, Erre az alapvető vizsgálódásra minden bizonnyal a budapesti egyetem Magyarstudományi intézete nyújt legtöbb lehetőséget és örvendetes, hogy a fontos feladatra a magyar falukutatás egyik legképzettebb és legismertebb tagja vállalkozott. Könyvéből megismerhetjük a magyar paraszt minden típusát. Új szempontokat nyerünk a nagy magyar sorskérdésekkel való továbbí foglalkozáshoz.

««OO»»»

CSER LÁSZLÓ:

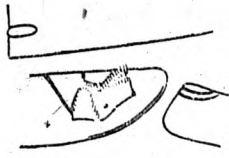
Pekingi séták

Egy magyar fiatalember hittérítőnek ment Kínába és most beszámol ottani élményeiről. Erről szól a könyv meséje. A jésuita rendház, amelynek tagja, Pekingben van. A hittérítő hivatása az, hogy egyszerű nép közé keveredve megismerje, megszeresse és meghódítsa azt a keresztény eszmének. A szeretet-teljes megismerés vezet minden útján és így teljesen közel tud férközni a kínai lélekhez.

Nincs még egy magyar könyv, de párjára a külföldi utleírásokban sem akadunk amely ennyire közel viszi az olvasót a Távolkelethez. Ebben a könyvben nemcsak Peking művészi és természeti szépségeit ismerjük meg, de megismerjük az ázsiai lelket és megszeretjük a kínai embert is.

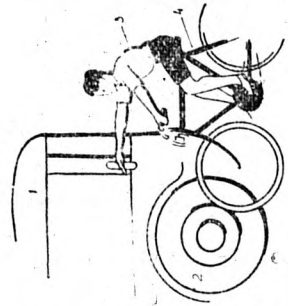
A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Laß den Hund im Wagen!
Wird er nicht davon laufen?
Nein, er bewacht ihn, er ist
sehr gescheit, mir scheint
manchmal, daß er alles ver-
steht, worüber wir sprechen.
Gewiß, hat er einen sehr fei-
nen Instinkt und den Beruf,
den Menschen zu dienen.

Doch, ich glaube, einen Hund in der Stadt zu hal-
ten ist nur ein Luxus, es hat keinen praktischen
Zweck.

Schnell sind Sie zurückge-
kehrt.

Ja, ich habe mich an einen
Lastwagen angehängt und
ließ mich bis nach Hause
ziehen. Ich tue es sehr
oft.

Es ist gefährlich.
Nur wenn das Auto zu
schnell fährt.

Man kann nicht Gleichge-
wicht halten, wenn man
sich nur mit einer Hand an dem Rad hält.

Hagyd a kutyát a kocsiban.
Nem fog elszaladni onnan?

Nem, örökösök. Nekem úgy tűnik
fel néha, hogy mindent megért.
amiről beszélünk. Bizonyos,
hogy nagyon finom ösztöne van
és hivatása, hogy az embert
szolgálja.

Mégis, azt hiszem, hogy kutyát a
városban tartani, pusztán fény-
űzés, semmi gyakorlati célja
nincs.

Hamar visszajött.

Igen, belekapaszkodtam egy te-
herkocsiba és hazahúztam ma-
gam. Ezt gyakran teszem.

Veszélyes dolog.

Csak, ha túl gyorsan megy az
autó.

Nem tudja az ember az egyensúlyt
megtartani, ha csak egy kézzel
fogja a kerékpárt.

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok
németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6
és minden könyvkereskedésben.

A „DELVIDÉK” REGÉNYE:

(69)

? KI A TETTÉS ?

Idáig érkezve, Juve szünetet tartott és ha
visszagondolt arra, hogy mi mindent halmozott
össze az esküdtek előtt egy lélekzetre, önmaga
is megijedt a merészségétől, attól félve, hogy
mindezek az emberek, akiknek nem volt alkalmuk,
miként neki a felsorolt ügyeket a legap-
róbb részletekben követni, méltán kétségbe von-
natiák állításainak igazságát, észszerűségét,
legyenek azok a legbizonyítóbb érvekkel kísér-
ve. Máris morái hangzott végig, ami nem volt
éppen rokonszenvesnek mondható.

— Uraim, fölittatta Juve, érezve, hogy csodálatos
élelemjűséggel előadott vádbeszéde a legmeggyőzőbb
érvelés dacára is hiteltelenséggel
találkozott, hacsak nem sikerül a véleményeket
egy döntő csapással teoriája számára megvernie
— uraim, nagyon jól érzem, hogy állítá-
saim csodálkozásra készítetik önöket és a felho-
zott bizonyító érvek dacára is kétségbe vonják
azokat. Nos tehát én összekötöm most már mind-
eme szíjjelzört bűneseteket egyetlen névvel,
ami talán meg fogja szüntetni habozásukat, két-
ségüket s talán érezni fogják a valóságot. Utol-
só nyilatkozatom tehát a következő:

Az ember, aki képes volt egymásután föl-
venni a Gurn, Rambert, azután Royal Palace rab-
lójának elegáns alakját, az ember, akinek siker-
ült összekombinálni és dülöre iuttatni hallat-
lan körülmények között ennyi rettentő bűnt, aki
merészséggel egyesítette a tudománnyal, a rossz-
szat a tisztelteméltóság komédiájával, az em-
ber, akinek mindez ideig sikerült kisiklani a
rendőrség kezeiből, ez itt áll szemünk előtt és
ez nem Gurn, hanem Fantomas!

A titkos rendőr kimerülve hosszas előter-
jesztése által hirtelen félbeszakította beszédét.
Utolsó szavai gyászosan csengtek végig a ha-
lotti csöndben, átszökelve a tömeg aikára, mely
iszonyváltól áthatva mormagta:

— Fantomas! Fantomas!

Néhány percig úgy a törvényszék tagjai,
mint az esküdtek elmerülve látszólag lenni
gondolataikba, azután Astorg elnök csodálkoz-
va, szinte neheztelve fordult Juve felé, mondva:

— Ön oly hatalmas vádanyagot halmozott
össze az imént Gurn ellen, hogy meg vagyok
röla győződve, hogy állításai, hacsak vita tár-
gyává volnának tehetőek, az ügyész ur okvel-
lenül a végtárgyalás felfüggesztését és pótvizsgá-
lat elrendelését kérné, amit a törvényszék szí-
vesen elrendelne az igazság kiderítése érdeké-
ben. Szerencsétlenségre azonban nem így áll a
dolog. Három ellenvetést fogok önnek tenni.

— Hallgatom önt elnök ur, felelte Juve hi-
legen és nyugodtan.

— Legelőször is hihető-e Juve ur, hogy egy
ember ekkora ügyességgel és művészettel le-
gyen képes egymásután különböző álarcot vál-
toztatni, mikor tudjuk, hogy Rambert István
hatvan év körül járó férfi, Gurn pedig csak har-
mincöt? Rambert István fáradt taglejtésű ag-
asztján, az ember, aki Sonia Danidoff herceg-
nőt meglapta, rendkívül fürge, izmos fickó volt.
Juve szárazakozólag mosolygott.

— Előre láttam ezt az ellenvetését elnök

ur, mikor azt állítottam, hogy Gurn nem más
mint a Fantomas... semmiféle lehetetlenség nincs
az ő számára... hihetetlenül mesés módon tud-
ja magát maszkirozni, jobban, mint akármelyik
színész és aztán a korhoz alkalmazkodni, ez
gyerekiaték számára!

Az elnök kételkedő kézmozdulatot tett.

— Tegyük fel, hogy mindegy sikerült neki
mondta. De mit felelné például a következő ész-
revételekre: ön Rambert Istvánt vádolja Lang-
runa márkiné meggyilkolásával. Hát nem-e tud-
ja, hogy a gyilkos tulajdonképpen éppen ennek
a Rambertnek a fia Károly, akit lelkifurdalása
öngyilkosságba kergetett? Ha Rambert István
lett volna a gyilkos, Rambert Károly nem ölte
volna meg magát? ...

— Juve hangja reszketett kissé, mikor er-
re a tárgyra került a sor.

— Önnek igazna volna elnök ur, ha mindig
ugyanazon észrevételemet nem állítanám elle-
ne s ez az, hogy Rambert István, nem más, mint
Gurn, vagyis Fantomas.

Nem-e logikusan föltételezhető, hogy Fan-
tomas megőriette ezt a szegény fiatalembert
azt beszélve be neki, hogy örökletes örültség-
ben szenved és tettét beszámíthatatlan állapot-
ban követte el, sőt erről meggyőződve, nem-e si-
kerülhetett neki halálba kergetni a szerencsét-
len ifjút. Hiszen a szuggesztió rettenetes fey-
ver a hozzáértő kezében!

— Tegyük fel ezt is, ha úgy tetszik, mon-
ta, de két meggyőző tényt várok öntől Juve ur.
On azzal vádolja Rambert Istvánt, hogy ő nem
más, mint Gurn, azonban Rambert István a Lan-
caster felforrbanása alkalmával a gőzhajó többi
utasaival együtt a hullámokba veszett. Ez egy.
On továbbá azzal vádolja Gurnt, hogy megölte
Dollont, azonban az intendáns meggyilkolása al-
kalmával Gurn már foglans volt és börtönben
ült. Mi mondani valója van erre?

A titkos rendőr bátoratlanul csüggesztette
le fejét. Érezte, hogy ekkora hiteltelenséggel és
a látszólagos tények bizonyítékainak lesújtó ha-
tása ellen a józan és zszava és az ellenérvek
egész raja hiábavaló.

— Elnök ur, felelte mindazontálatl a titkos
rendőr, tény az, hogy nem rendelkezhetem ab-
szolut ellenérvekkel a látszólagos tények ellen.
Nekem csak általános, egybeáncolódó logikus
bizonyosságaim vannak, amelyek alapján az igaz-
ságot megállapítottam. Ami már most először
is a Lancaster elsüllyedését illeti, kérdem, mi
bizonyít e mellett egy megjelent újságcikkben
kívül? Vagy ha megtörtént is ez a robbanás,
biztosan meg van-e állapítva, hogy Rambert Ist-
ván az utasok között volt?

— Oh! Hát az utasok névsora...

— Igenis, elnök ur, ez az egyedüli de ez
nem meggyőző. A lehető legkönnyebb szerepel-
tetni egy nevet valamely listán! Ez gyermekkiá-
té! Ez azért történt, hogy a Rambert-név örök-
re letűnjék a felszínről, hogy a beaulieui gyil-
kosság minél hamarabb feledésbe menjen. Ez
is a Fantomas agyafurtt taktikája.

(Folytatása következik).

Apróhirdetések

Apróhirdetések ára a Sajtókamara által meg-
állapított, a Miniszterelnökség által jóváha-
gyott és december 1-én életbelépett tarifa
szerint **szavanként 10 fillér.** Terjedelmi mi-
nimum 10 szó. Jelíges hirdetések kezelési
költsége 20 fillér. Csak felülbévegett jelíges
leveleket továbbítunk. — Kérdezőskódések-
hez válaszbélveg melléklendő.

„Merkur” Ingatlanforgalmi- és biztosi-
tási iroda. Hiteltudósítás. Stefatis István, Zom-
bor, Zrinyi utca 2. HÁZAK, FOLDEK, MALMOK,
GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, HÁZTEL-
KEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK, stb.
stb. **VÉTELÉT és ELADÁSÁT** kulán-
san, gyorsan és lelkiismeretesen közvetítjük.
**ZOMBOR lakóházakban és telkekben, valamint
egyéb ingatlanokban nagy választék. A
HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. kerületi
főigénynöksége.** A biztosítás összes ágaiban szak-
szerű tanácsok. Biztosításait szakszerűen eszkö-
zöljük és nyilvántartjuk. **Forduljon bizalommal
hozzánk! TELEFON: 81. szám. RITKA VÉTELAL-
KÁLOM: 130 holdas tiszamenti MINTAGAZDA-
SÁG. a-1060**

**Padlásraktár félemeletű, 30 m. hosszú, 10
m. széles, gabonának alkalmas kiadó. Bővebbet:
Eötvös krt. 25. (Kronits palota). a-1098**

Cukrászda jóforgal-
mu, más vállalkozás
miatt eladó. Ugyanott
kisebb üzlet részére
berendezés eladó.
Schaffhauser cukrász.
Zombor. a-1035-f

Ház jóforgalmu ve-
gveskereskedéssel el-
adó. Vagy pedig az
üzlethelviség január
1-től berendezéssel ki-
adó. Sáfány Imre.
Zombor, Herceg Fe-
renc utca 18. a-1096-f

**HA SZÉP ÉS JÓ, MO-
DERN BUTORT AKAR,**
forduljon bizalommal.
Schmidt Fülöp műbu-
tor és épületasztalo-
hoz Zombor, Barát ut-
ca 4. a484

Jéggyár berendezést
veszek. Cim a kiadó-
ban. a-1086

Tisztviselő, nősülés
céliből keres 18—24
éves, kékszemű. Fény-
képes ajánlatok előny-
ben. Kékszemű jelíge-
vel. a-1082-f

**Bezdánban Lang Já-
nosnak 2 hold szántó
és 2 hold kaszálója a
téleavárnál eladó.**
Ugyanott 6 HP Um-
rath cséplőgarnitúra
teljesen jókarban el-
adó, valamint saítter-
mésü baranyai borok
nagyban kaphatók.
a-1049-f

Zomborban, Károly
ucca 10 sz. ház eladó.
Bővebb felvilágosítás:
Schnur Gyula keres-
kedőnél. Thököly ut
60. a-1090-f

Butorozott szoba 2
személy részére, ja-
nuár 1-re kiadó. Cim:
Thököly ut 18. a-1069-f

Vaskereskedés mibe
keresek önállóan dol-
gozó, szakképzett, kal
kulációban jártas se-
gédet, egy fiatal szak-
képzett segédet, egy
könyvelőt delutánra és
pénztároskisasszonyt.
Inast és kifutót.
Ajánlatok az eddigi
működésükről és fize-
tési feltételekről. Mü-
ler vaskereskedőhöz.
Zomborba kéretnek.
a-1031

**Eladó többféle vas-
szikörong, transmisz-
zió rudakkal, csapá-
gyak, stenderek 25—
30 mm. csavarok, szii-
kerékszorítók, egvéb
malomfelszerelési tár-
gyak. Megtekinthető:
Róder Dezső cégnél.
Zombor. a-1087-f**

Uj torontali szőnyeg
350×275 m. eladó. Bő-
vebbet: Zombor, Zöld-
kert utca 18. a-1038-f

Eladó egy hármás
számú Wertheim kasz-
sza. Cim a kiadóban.
a-1089-f

Háztelek eladó Zom-
borban Kohári utca 13
szám alatt. Érdeklődni
d. u. 4 órától. a-1091-f

**19 éves nő, magya-
rul, németül, szerbül
beszél állást keres
mint ápolónő szanató-
riumba, vagy orvosi
rendelőbe. Cime: Mi-
halveics Ilonka, Zom-
bor, Nagytemplom ut-
ca 23 szám. a-1092-f**

UTAZÓT! Fénykép-
pel ellátott és saját kéz
írással irt ajánlatokat,
valamint helyiséggel
és kaucióval rendelke-
ző helyképviselőt le-
rakat létesítése céljá-
ból keres Weisz János
rum- és likörgvár, bor
és pálinka nagykeres-
kedő Ujverbász, tele-
fon 58 és 78. a-1083

Periekt szakácsnőt
keres dr. Rill szanató-
rium, Zombor. a-1080-f

Acél üzletredőnyök
eladók. Méret: 178 és
350 cm. széles. 4 m.
magas. Tallos János
műlakatosnál, Zombor,
Széchenyi krt. 7.
a-1085-f

**70 éve fennálló fű-
szerüzlet** öregség mi-
att azonnal kiadó. Pu-
lin Krisztivói, Ferenc
utca. a-1095

Bezdánban, Csapó
Simon háza és 3 hold
földje a határban el-
adó. Gróf Teleky Pál
utca 30. a-1093-ack

**Tanárno keres telie-
sen száraz, kis szobát
butorozva. Cimeket a
kiadóhivatal továbbít.
a-1094-f**

**Keresünk főtvona-
lon egy kisebb üzlet-
helviséget iroda céljá-
ra, esetleg lakástól el-
különíthető különbe-
járható üres szobát. Ad-
riai Biztosító Társulat
Szabad. a. a-1097-f**

Karácsonyi üdvözlők

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. megrendelőimnek, barátaimnak és ismerőseimnek

KARCHER FOTÓ STUDIO

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőimnek, barátaimnak és ismerőseimnek

SZ LA DEK VIRÁGÜZLET

Kellemes karácsonyt és szerencsés, boldog új évet kívánok megrendelőimnek és ismerőseimnek

ZSULYEVITS KÁROLY,
kelmefestő és vegytisztító

Összes vendégeimnek, jóbarátaimnak és üzletfeleimnek kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok

NOVÁK ANTAL vendéglős

Mélyentisztelt vevőinek, jóbarátainak, ismerőseinek

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KIVÁN

Magyar és Zslyevich rőfös- és divatcikk kereskedés
Z O M B O R

T. vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátaimnak kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánok.

özv. **LÓKOS JÓZSEFNÉ**
trafik a kórházzal szemben

Igentisztelt vevőinknek és barátainknak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőket kívánunk.

VADÁSZKURT IGAZGATÓSÁGA

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

LANGBEIN JÁNOS
épület- és butorasztalos

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

ROHÁCS ANTAL, uriszabó

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

NÉBL JÓZSEF
hentesmester

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok t. vendégeimnek, jóbarátainak és ismerőseinek

TILLI PÁL és NEJE
vendéglős

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok t. vendégeimnek, jóbarátainak és ismerőseinek

PÉTER BÁC SI, kucséber

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

BIZONY ISTVÁN
uricipész

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőimnek, ismerőseimnek és ismerőseinek

TAUBNER és KOVÁTS
uriszabók

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vendégeimnek, jóbarátainak és ismerőseinek

MUNCZI LÁCI
a Vadász-kürt bár főpincére

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

KARAJKÓ MÁRK
uri és konfekciós szabó

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

STEBLER ANTAL
órá és ékszerész

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

ZURKOVITS RÁDA
Cikta üzletvezetője

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

PARCSETICH TESTVÉREK
férfi és női divatruház

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. üzletfeleimnek, barátaimnak és ismerőseimnek

PERLESZ GERGELY
keresk. ügynök, Zombor, Telefon: 341.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

KLEMM JÓZSEF
uri és női cipész

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok t. vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

KOVÁTS MIKLÓS (Miki)
uri és női cipész

KÖZGAZDASÁGI BANK R. T. SZABADKA

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK LEÁNYINTÉZETE

BETÉTEKET

a legjobban gyümölcsöztetünk.

KÖLCSÖNÖKET

a legutányosabban folyósítunk.

Foglalkozunk a banküzlet minden ágával

FIÓKOK:

ZOMBORBAN:

ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR,
a Közgazdasági Bank r. t. Szabadka
zombori főintézete (fiókja).

APATINBAN:

KÖZGAZDASÁGI BANK R. T.
apatini fiókja.

TOPOLYÁN:

BÁCSSTOPOLYAI TAKARÉKPÉNZTÁR,
mint a Közgazdasági Bank r. t. Szabadka
fiókja.

ZENTÁN:

ZENTAI TAKARÉKPÉNZTÁR,
mint a Közgazdasági Bank r. t. Szabadka
fiókja.

BÁCSKOSSUTHFALVÁN:

KÖZGAZDASÁGI BANK R. T.
bácskossuthfalvai fiókja.

Kelbelében működnek: Szabadkán, Zomborban és Zentán az

I B U S Z

MÁV. hiv. menetjegyiroda fiókja. (A Budapesti Nemzetközi Vásár hivatalos képviselője)

Ha van ilyen ügye, jöjjön be hozzánk, vagy írjon nekünk!

Bizony István
uri és női cipésmester
ZOMBOR, SZENTHÁROMSÁG TÉR 3.
Baross-tag.

Karcher Fotó Studio
Zombor, Kossuth Lajos u. 9., az udvarban.
Telefon: 43.
A fényképezésben a legkényesebb ízlést is kielégíti. — Tegyen próbát! Baross-tag.

FIGYELEM!
Ne kerültesse kerékpárját — odahaza télen! Hiszen ebből csak kára származik! Hanem a téli időn át adja azt be megőrzés és javítás végett
Pécskay Kovács Ferenc
mechanikushoz. — Zombor, Thököly ut 8.
Baross-tag.

Kiss Pál és Társai
fatermelő- és fanagykereskedés
ZOMBOR, Szt. István ut 7. - Tel. 233.
Baross-tag.

„CONCORDIA”
Krizmanits István temetkezési vállalata,
Zombor, Zrínyi utca 16. — Telefon 126.
Alapított 1892. — Gvász esetén forduljon bizalommal a céghez. A legigényesebb temetéstől, a legegyszerűbbig, pontosan, lelkiismeretesen, a legutányosabb áron áll rendelkezésére.
Baross-tag.

Szladek virágüzlet
Zombor Vadászúti szállóval szemben.
Alkalmi virágcsokrok és cserepes virágok, valamint élő- és műkoszorúk ízléses kivitelben.
Baross-tag.

Ha azt akarja,
hogy arcbőre sima és egészséges legyen,
BOROTVÁLKOZZON
Török Jani
Borbély- és fodrásztermében!
(Arena mozi mellett) Baross-tag.

A volt Wittenberg vasöntőjét
átvettem és tovább vezetem:
Szaloki János
vasöntő, Zombor, Hunyadi u. 26.
Mindenféle gépalkatrészek öntését vállalom!
Baross-tag.

A legjobb szappanmárka:
„SAKK”-szappan
Mindenféle pipere- és borotvaszappan kapható:
Sebő Pál
újszappangyárában,
Zombor, Basa utca 3. Baross-tag.

Sztrilich Sándor
csemege- és italkereskedés.
DUSANFELSZERELTRAKTÁRI
Zombor, Kossuth utca. Baross-tag.

Dolgoztasson
VIZI
kárpitosnál, mert szolid árért
kitünő munkát kap!
Zombor, Kossuth Lajos utca 14.
Baross-tag.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T.
kerületi felügyelősége
MERKUR
Hatóságilag engedélyezett ingatlanforgalmi
iroda. — Biztosítás, hiteltudósítás.
Tulajdonos: **STEFÁTI ISTVÁN**
Zombor, Zrínyi utca 2. — Telefon: 81.
Mindennemű ingatlanok vétele és eladása.
(Baross-tag.)

Könyv — Zenemű — Papír
Írószerek, — irodafelszerelések, töltőtollak, albumok nagy választéka:
Ivkovics Kálmán
könyv- és papirkereskedésében.
Zombor, Kossuth Lajos utca.
Baross-tag.

BUDIMAC ANTAL

férfi- és női divatárkereskedése
ZOMBOR, Zrínyi utca 1. Baross-tag.

Karácsonyi ajándékokul szép és jó butort

Heiszler József

épület és műbutorasztalosnál vegyen.
Készít lakberendezési tárgyakat és minden, szakmába vágó munkát vállal.
Zombor, Szt. István ut 15. Baross-tag.

Háza előtt a rossz aszfaltot télen is megcsináltathatja, megvédi házát, szárazak maradnak falai. — Aszfalt-járdákat, izolációt végez **RULL ISTVÁN**, Zombor, Óz ucca 10.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít,
HUSVÉTH LAJOS
Első délvidéki kelme-festő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20
a z Erzsébet ligetnél
Börkabátok festését is vállalom!

EZT A HELYET Hamburg Géza

zombori böröndös részére tartottuk fenn. Azonban hirdetését nem közöljük, mert ugyis tudja mindenki, hogy az ő üzletében vásárolhatja karácsonyra a legszebb ajándékot, s retikül vételnél 5% engedményt kap!

Karácsonyajándékot!

Zombor, Petőfi-utca 8 szám Nőtáskák, böröndök, pénztárcák, aktaés iskolatáskák legolesőbbtől a legfinomabbig

Harcikocsik dübörgését,
a legújabb híreket és szórakozást
varázsolja otthonába **egy jó rádió**

BALASSY testvérek

SZAKUZLETÉBEN, UJVIDÉK, HITLER UT 24.
(A FŐPOSTA MELLETT). — TELEFON: 24-39.

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes
VÁNCZA kincses receptkönyv.
Ingyen küldi a VÁNCZA-GYAR
Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
sütőpor

Vásároljon karácsonyi ajándékot MÜLLER vaskereskedésében
ZOMBOR
Varrógépet, ródli, szánkót, korcsolyát és Berndorfi evőeszközt

A kiadásért felel: Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Muhl János. — Nyomatott Bosnyák József körforgógépén, Zombor

A Délvidék karácsonyi melléklete

Karácsonyi béke

Irtja: PÁTER GELLÉRT

Egy páratlanul jószívű királyfi megszánta az emberek nyomorult állapotát s önfeláldozó szeretetében országot akart nekik szerezni minden ellenszolgálat nélkül. Az ő országában senki hiányt, nem szenved, teljes életében a legkellemesebb békét élvezni. Már születésekor tervezte ez ország megalapítását, ezért vállalkozott oly nagy alázatosságra, nélkülözésre, s e célból dolgozott, s szenvedett később oly sokat.

telességünk is elkészíteni a szebb jövődőt. Azt mondja Beaudenen, a jó hírű egyházi író: A korallsejtek lassu és rejtett munkája, olyan alakulatokat hoz létre a tenger mélyében, melyekből idővel valóságos szigetek válnak, hasonlóképen a ma már, hála Istennek, nagyszámu jámbor ember rejtett munkája új társadalmakat készít élő, melyeknek Jézus lesz az uralkodója. Dolgozzunk mi is e nagy munkán, mint ismeretlen kicsiny korallsejtek; Jézus nézi munkánkat és áldásával kíséri. De kerüljük

el azon sajnálatos hibákat, melyek gyakran a Béke Királyának híveit is elválasztják egymástól, amilyenek: a rangért, az elsőségért való versengés, az ítélkezés szelleme, a kicsinyes gyanakvás, ellenszenv, ridegség, bizalmatlanság.

Izrael fiai fogságuk idején állandóan egy eljövendő, új Jeruzsálemre szegezték tekintetüket, melyet sokkal szebbnek, ragyogóbbnak képzeltek, a réginiél. E háborus időben mi is a jövő keresztény társadalom felé fordítsuk tekintetünket, amelyben béke s jólét fog ualkodni. Ezzel a reménykedéssel fohászkodjunk gyakran: Ó Bethlemi Kisded, jöjjön el a te országod!

KARÁCSONY

Havas éj. Csillag. Betlehem.
Meváltott ember a nevem. —
nézem a pásztortüzeket,
idegen szónak betűit tépem
s illesztem szóvá: Szeretet.
Angyalok nyelvén valamit jelent, —
írják le százszor, mondják el százszor:

még nincs értelme ide lent.
Karácsonyestén elsírjuk váddal:
ölelő vágyunk egy szent éjszakáé,
öklelő kedvünk rá egy egész évé,
mert ha testté lett is a szent Ige,
de a test nem vált igévé.

BERÉNYI JÁNOS

Ezt az országot a lelkekben alapította meg. A Szent Estén bekopogtat minden jóakaratu lélekbe, bemenetelt kér s ha nem üzik tova, megalapítja benne a béke országát. Ő maga uralkodik ez országban, azon ember testi-lelki bajait úgy megkönnyíti, hogy a hideget, a nélkülözést, az üldözést nem tartja többé elviselhetetlen szenvedéseknek, hanem királyi kitüntetéseihez, rá gondolván, hogy ő is hasonlókat viselt el érette. Igaznak tartja mit az angyalok e jószágos királyfi születésekor énekeltek „Békesség a jó akaratu embereknek!” mert e páratlanul jószágos királyfi a Bethlemi Kisded Jézus.

Akik nem engedik lelkükben országát megalapítani, azokon teljesedik a Próféta szava: „Nincs békességük az istenteleneknek!” Izajás 57. 27. Nyugtalan a szívük s háborúságot terjesztenek maguk körül is. Napjainkban is az ő művük a puskák ropogása, az ágyuk bömbölése, a sok érték elpusztítása. — Ó mennyivel szebb és könnyebb lenne az élet, ha minden nép jóakaró szívvél hűséget esküdne a Bethlemi Kisdednek, aki testvérünk lett s azt tanítja, hogy amit embertársainknak teszünk, úgy fogadják, mintha vele tennők. Ezen szavai oly szilárd alapot adnak a becsülésnek és szeretetnek, mely biztosíthatja a teljes békét.

Fájdalom, tanítása tulságosan magához ahhoz, hogy mindenki megértse; tulságosan tökéletes ahhoz, hogy azok is, akik megértik, teljesen eleget tudnának tenni követelésének. — De ha le is kell mondanunk arról a gyönyörű álomról, hogy az emberiség a maga teljességében megvalósítsa ezt az eszmét, nem vagyunk felmentve, azon kötelességtől, hogy a jólelkű embereket buzdítsuk megvalósítására. Előkészíthetjük, kö-

VÉGÁLLOMÁSON

Szirmai Károly novellája

Zsebében a vállalat alkalmazó levelel, ott ült a bőrbutoros, opállampás városoványban, hogy sorra kerülve, beosztását megkapja. Eleinte ideges volt s hol viselkedés, fekete cipőjét vizsgálta, hol olcsó anyagból készült, sötétszürke ruháját.

Ha valaki elhaladt mellette, ok nélkül elvörösödött, elkapta a tekintetét vagy a hirtelen mozdulattal belegereblyézett szőke hajába. Később megnyugodott, már nem érezte, hogy kirakatban ül, az arra haladókat közömbösebben vette, tekintetüket jobban állta. Mint általában a fiatalok, ő is azt hitte, hogy az emberek csak őt nézik, s nem gondolta, hogy a jövő-menő, dolgaik után sietőnek annyit sem számít, mint egy kirakatbábu. Csak az egyik gépirókisasszony tekintett rá figyelmesebben, amint gyorsirófüzettel s zöld Faber-ceruzával elhaladt mellette. Meg is kérdezte az igazgatói ajtót támogató, hórihorgas szolgát, hogy kicsoda. Így tudódott ki, hogy új kolléga. A hír természetesen sietve cserélt gazdát.

Többeket nem érdekelt a dolog, de néhányan az új tisztviselő adataira is kíváncsiak voltak. Így egymást váltogatták kérdéseik:

— Hogy hívják, honnan jött, milyen nyelveket tud?

Valaki azt is megkérdezte, hogy ki ajánlotta. Általában minél többet szerettek volna tudni. Szinte ösztönössé vált tisztviselői kíváncsiságból, mint akik az új kolléga versenyképességét akarják kipróbálni. Ezek közé tartozott az egyik csoportfőnök is, rendkedvelő, de házsártos, öszszeférhetetlen asszony. Ő már előre tiltakozott:

— Ide bizony nem kell, osszák be más-hová, én nem vesződöm vele.

A többiek nem hederítettek rá. Tudták, hogy nem igen tűr meg maga mellett új tisztviselőt. Azt rebesgették: munkakör-féltésből.

Ily aggály másokat is befolyásolt. Még nem feleltek el, hogy a nagy gazdasági válság idején egy-egy újabb munkaerő felvétele másokat is érintett. De erről nem szívesen beszéltek. Még ellenük fordíthaták volna.

Az új kolléga mit sem sejtett a belépése nyomán támadt ellenséges hangulatról. Még nem volt állásban, még nem voltak tapasztalatai. Atyja intelmei másra vonatkoztak: arra, hogy miként viselkedjék, mitől óvakodjék.

Tulajdonképpen alig volt több gyerek-embernél. Az iskola szokásos színét sem vette le. Lötyögő bőru, kissé pattanásos arca még mindig sápadt volt a túlhajtott tanulástól. Gyerekek tekintette a vállalat deresedő haju igazgatója is. Ugyis beszélt hozzá, mikor beosztása végett jelentkezett. Atyai hangon s melegséggel. Mint aki élte öszszefordultán, visszamerengő tekintettel, talán saját indulására gondol s néhány pillanatra kiesik szerepéből.

— Most már csak magán mulik, fiam, hogy itt maradjon s megalapozza jövőjét.

Hasonlóan bánt vele a szivélyes modoru, fiatal cégjegyző is, amidőn végigkísérte az irodákon, hogy bemutassa. Udvarias, beajánló előzékenységgel, mindenhol előrebocsájtva őt, mintha csak pártfogója volna.

— Dénes Kálmán, új tisztviselőnk — mutatta be itt is, amott is.

A kollégák közömbösen vagy semmitmondó mosollyal nyujtottak kezét.

Az egyik ajtó előtt a cégvezető megjegyezte:

— Itt golgozzák fel a vállalat fiókjainak hetenként beküldött jelentéseit. Nem nehéz munka, de nagy figyelmet és pontosságot kíván. Ezt a munkát eddig egyetlen ember végezte. Mától kezdve ön is itt dolgozik.

S mielőtt beléptek, szokása szerint tóra tártá az ajtót.

— Jeszenszky ur, a kartotékosztály vezetője — Dénes Kálmán, új tisztviselőnk — mutatta be őket egymásnak.

Majd valamivel emeltebb hangon oda fordult az alacsony, fénylően kopasz, köpös emberhez:

— Az igazgató urnak az a kívánsága, hogy Dénes ur itt kezdje el s a vállalati nyilvántartás minden csinját-binját elsjajítsa. Sziveskedjék tehát néki mindent megmutatni.

— Kérem, cégvezető ur — hajolt meg alázatosan, de rossz előérzettel az öregember. Mintha a váratlan beosztás: sorsát pecsételte volna meg. Mert eddig sohasem kapott segítséget. Még nagy anyagtorlódásnál is csak immel-ámmal kölcsönöztek valakit. S most egyszerre minden kérdés nélkül, új tisztviselőt osztottak be hozzá. Bizonyára nem azért, hogy könnyítsenek rajta. Hanem valami célból, amit titkoltak, lepleztek. Talán, hogy előkészítsék leváltását. Pedig az egyik fia még mindig nem végzett, s emellett amugyis szűkösen éltek. Ha legalább még néhány évig megtünnék, meghagynák. Akkor el is mehetne, mind egy volna — befejezte. De ilyen egyszerre. — Nem tudott jó szívvel rá gondolni a fiatalemberre.

— Ez lesz itt az asztala — szolt hozzá érdesen s a szomszédos, tintapecsétes asztalra mutatott. — A középső fiókban vannak az írószerek s minden más, amire szűk sége lehet.

Aztán kelletlenül néhány jelentést és kartotékot tolt elé. Majd rövid, vastag, szőrös, dohányszagú ujjával a rovatokra bökösve, megmutatta, mit hová írjon. Közben került minden szükségtelen szót, árnyalati elhajlást, mely enyhíthetett volna az erőszakoltan tartott, rideg hangulaton. Ezen még az sem változtatott, hogy a fiatalember szinte fiui tiszteletadással állt mellette s a legnagyobb figyelemmel hallgatta. Eltökélt szándéka volt, hogy komisz lesz vele, bár természetéből hiányzott az erre való hajlandóság.

A megadott felvilágosítás után mord, szinte megfeketedett arccal tért vissza az asztalhoz. Ott lázas munkába sáncolta magát. De a töprengés nem hagyta nyugton. Mialatt jelentéseket rendezett, osztályozott s egy kimutatásba adatokat jegyzett, folyton az új helyzet foglalkoztatta. Egyre inkább meggyőződésévé vált, hogy leakarják váltani. Csak egyelőre nem beszélnek róla. Különben megmondanák, hogy öreg, s ezért. Igen, öreg — hajtotta le önbeismeréssel a fejét. A fiatalok pedig ott állnak az ajtó előtt s ők is helyet követelnek. Anál az asztalnál, ahol harminc évig ült, s ahol a többiek ültek. De senki sem akar az

REMÉNYIK SÁNDOR:

Lövés

Valahol messze dördült egy lövés.
Egyetlenegy.
Riadt az erdő rá s riadtam én
S riadtan százsorozta meg a Hegy.
Talán egy őz meleg-barna szeme
Valahol megtörött.
A vére megadással bugyborékol:
Előre-ment Testvérem: — jövők.

Isten!

Mióta itt vagyok e csendben

Ez a legelső bántó robbanás.

A millió rettentő dördülés

Messze a földön, mindennap:

Az más:

Nekem még mindég pusztá gondolat.

De ez, ez egy lövés volt, rettentő-igaz.

Olyan valódi, mintha szívemet

Utította volna át.

S szívembe süvítette volna: Hát

Tudd meg, hogy naponta ember-szemek

Sok-ezreinek fénye törik meg.

Meleg-barna, tiszta-kék, szelid-szürke

Szemek, ember-szemek!

Ó szemek, — itt, e boldog tiszta csendben

Messziről törődtem csak veletek.

Ó szemek, rémült, megtörő

Ember-szemek, jaj bocsássatok meg!

Egy lövés riasztott ma engem Rátok,

Egyetlenegy!

Milyen lehet, ha millió lövés

Pergő-tűzét visszhangozza a Hegy?

Egy őz ártatlan szeme megtörött.

De bugyborékol mindenütt a Vér:

Előre-ment testvéreim: jövők.

öregék közül felkelni. Vajamennyi görcsösen ragaszkodnak székehez s asztalához, mely mellett egy egész élet múlt el, fiatal-ságuk, fiatalságuk virágos kertje. Ott ülnek és görcsösen markolják székük karfáját, mintha megállíthatnák az időt, melynek nyomába többé soha el nem érnek. Amazok pedig odakünn várnak, éhesen, dideregve, sóvárgó arcukat az ajtóüveghez nyomva. Mi lesz, ha az ő fia is odakünn fog ácsorogni? Vagy ha olyan emberhez kerül, aki nem sziveli s azon lesz, hogy lerázza, kumarja. Ő már látta, hogy bántak el indulókkal. Kivált, ha senki sem állt mögöttük. Ki tudja, mi lett belőlük? Feltápász kodtak-e vagy végkép elkalldottak? Egy-két partra dobott roncsról így is volt tudomása. Ahogy erre gondolt, újra a fia jutott eszébe. Amikor ő is ki lesz szolgáltatva az emberek kénye-kedvének. S szinte beleverejtekezett a gondolatba, hogy ő is idekerülhet.

Mialatt ezen töprengett, a fiatalember befejezte munkáját, összeszedte a kartotékokat és odatette asztalára.

— Kész vagyok — jelentette mereven megállva, várakozón.

— Kész? — kérdezte ernyedő-szórakozottan a gondolataiban megzavart öregember s immel-ámmal kezébe vette a kartotékokat. De semmi kifogásolni valót sem talált: az írás rendez volt, a számok megjelöltek, a mennyiségek pontosan egyeztek. Ugy érezte, szólnia kellene valamit. Legalább annyit: »Rendben van!«. De hallgatott. Makacsul összeszorított szájjal. A kartotékok és jelentések tehát megjegyzés nélkül a többiek mellé kerültek, s öreges szusz-mákolással újabb válogatás kezdődött. Ezuttal nehezebb, próbáratevőbb anyagban. Mintha csak fékezett ellenszenve sugallná a gondolatot, hogy a hozzá beosztott tisztviselőt egy buktató feladattal végkép megsemmisítse.

Itt, kénytelen-kelletlen, többet kellett mutogatnia, magyaráznia. Egyszer fel is állt, néhány tekercsbe csavart kimutatást tett az asztalra, kitergette s beszéd közben többször rá-rábökött a különféle rovatokra. Általában igyekezett meőrizni hivatalos ridegségét s a főnöki távolságot. De később enyhült a hangja s egy-egy felvilágosítás önkéntelenségében, lassan észrevétlenül felmelegedett a hangulat. A fia-

VÉGÁLLOMÁSON

Szirmai Károly novellája

Zsebében a vállalat alkalmazó levelel, ott ült a bőrbutoros, opállampás városzobában, hogy sorra kerülve, beosztását megkapja. Eleinte ideges volt s hol viseltes, fekete cipőjét vizsgálta, hol olcsó anyagból készült, sötétszürke ruháját.

Ha valaki elhaladt mellette, ok nélkül elvörösödött, elkapta a tekintetét vagy hirtelen mozdulattal belegereblyezett szőke hajába. Később megnyugodott, már nem érezte, hogy kirakatban ül, az arra haladókat közömbösebben vette, tekintetüket jobban állta. Mint általában a fiatalok, ő is azt hitte, hogy az emberek csak őt nézik, s nem gondolta, hogy a jövő-menő, dolgoik után sietőnek annyit sem számít, mint egy kirakatbábu. Csak az egyik gépirókisasszony tekintett rá figyelmesebben, amint gyorsírófüzettel s zöld Faber-ceruzával elhaladt mellette. Meg is kérdezte az igazgatói ajtót támogató, hórihorgas szolgát, hogy kicsoda. Így tudódott ki, hogy új kolléga. A hír természetesen sietve cserélt gazdát.

Többeket nem érdekelt a dolog, de néhányan az új tisztviselő adataira is kíváncsiak voltak. Így egymást váltogatták kérdéseik:

— Hogy hívják, honnan jött, milyen nyelveket tud?

Valaki azt is megkérdezte, hogy ki ajánlotta. Általában minél többet szerettek volna tudni. Szinte ösztönössé vált tisztviselői kíváncsiságból, mint akik az új kolléga versenyképességét akarják kipróbálni. Ezek közé tartozott az egyik csoportfőnöknő is, rendkedvelő, de házsártos, összehajthatatlan asszony. Ő már előre tiltakozott:

— Ide bizony nem kell, osszák be más-hová, én nem vesződöm vele.

A többiek nem hederítettek rá. Tudták, hogy nem igen tűr meg maga mellett új tisztviselőt. Azt rebesgették: munkakör-féltésből.

Ily aggály másokat is befolyásolt. Még nem feledték el, hogy a nagy gazdasági válság idején egy-egy újabb munkaerő felvétele másokat is érintett. De erről nem szívesen beszéltek. Még ellenük fordíthaták volna.

Az új kolléga mit sem sejtett a belépése nyomán támadt ellenséges hangulatról. Még nem volt állásban, még nem voltak tapasztalatai. Atyja intelmei másra vonatkoztak: arra, hogy miként viselkedjék, mitől óvakodjék.

Tulajdonképen alig volt több gyermekemernél. Az iskola szokásos színét sem vette le. Lötyögő bőrű, kissé pattanásos arca még mindig sápadt volt a túlhatott tanulástól. Gyerekek tekintette a vállalat deresedő hajú igazgatója is. Ugyis beszélt hozzá, mikor beosztása végett jelentkezett. Atyai hangon s melegséggel. Mint aki élte öszrefordultán, visszamerengő tekintettel, talán saját indulására gondol s néhány pillanatra kiesik szerepéből.

— Most már csak magán mulik, fiam, hogy itt maradjon s megalapozza jövőjét.

Hasonlóan bánt vele a szivélyes modoru, fiatal cégjegyző is, amidőn végigkísérte az irodákban, hogy bemutassa. Udvarias, beajánló előzékenységgel, mindenhol előrebecsajtvta őt, mintha csak pártfogója volna.

— Dénes Kálmán, új tisztviselőnk — mutatta be itt is, amott is.

A kollégák közömbösen vagy semmitmondó mosollyal nyujtottak kezét.

Az egyik ajtó előtt a cégvezető megjegyzte:

— Itt golgozzák fej a vállalat fiókjainak hetenként beküldött jelentéseit. Nem nehéz munka, de nagy figyelmet és pontosságot kíván. Ezt a munkát eddig egyetlen ember végezte. Mától kezdve ön is itt dolgozik.

S mielőtt beléptek, szokása szerint tág ra tárta az ajtót.

— Jeszenszky ur, a kartotékosztály vezetője — Dénes Kálmán, új tisztviselőnk — mutatta be őket egymásnak.

Majd valamivel emeltebb hangon oda fordult az alacsony, fénylően kopasz, köpcös emberhez:

— Az igazgató urnak az a kívánsága, hogy Dénes ur itt kezdje el s a vállalati nyilvántartás minklen csinját-binját elsajátítsa. Sziveskedjék tehát néki mindent megmutatni.

— Kérem, cégvezető ur — hajolt meg alázatosan, de rossz előérzettel az öregember. Mintha a váratlan beosztás: sorsát pecsételte volna meg. Mert eddig sohasem kapott segítséget. Még nagy anyagtorlódásnál is csak immel-ámmal kölcsönöztek valakit. S most egyszerre minden kérdés nélkül, új tisztviselőt osztottak be hozzá. Bizonyára nem azért, hogy könnyítsenek rajta, hanem valami célból, amit titkoltak, lepleztek. Talán, ahogy előkészítsék leváltását. Pedig az egyik fia még mindig nem végzett, s emellett amugyis szükösen éltek. Ha legalább még néhány évig megütnék, meghagynák. Akkor el is mehetne, mind egy volna — befejezte. De ilyen egyszerre. — Nem tudott jó szívvel rágondolni a fiatalemberre.

— Ez lesz itt az asztala — szólt hozzá érdesen s a szomszédos, tintapecsétes asztalra mutatott. — A középső fiókban vannak az írószerek s minden más, amire szük sege lehet.

Aztán kelleetlenül néhány jelentést és kartotékot tolt elé. Majd rövid, vastag, szőrös, dohányszagú ujjával a rovatokra bökösve, megmutatta, mit hová írjon. Közben került minden szüköségtelen szót, árnyalati elhajlást, mely enyhíthetett volna az erőszakoltan tartott, rideg hangulaton. Ezen még az sem változtatott, hogy a fiatalember szinte fíui tiszteletadással állt mellette s a legnagyobb figyelemmel hallgatta. Eltökélt szándéka volt, hogy komisz lesz vele, bár természetéből hiányzott az erre való hajlandóság.

A megadott felvilágosítás után mord, szinte megfeketedett arccal tért vissza az asztalhoz. Ott lázas munkába sáncolta magát. De a töprengés nem hagyta nyugton. Mialatt jelentéseket rendezett, osztályozott s egy kimutatásba adatokat jegyzett, folyton az új helyzet foglalkoztatta. Egyre inkább meggyőződésévé vált, hogy leakarják váltani. Csak egyelőre nem beszélnek róla. Különbömben megmondanak, hogy öreg, s ezért. Igen, öreg — hajtotta le önbeismeréssel a fejét. A fiatalok pedig ott állnak az ajtó előtt s ők is helyet követelnek. Anál az asztalnál, ahol harminc évig ült, s ahol a többiek ültek. De senki sem akar az

REMÉNYIK SÁNDOR:

Lövés

Valahol messze dördült egy lövés.

Egyetlenegy.

Riadt az erdő rá s riadtam én

S riadtan százszorozta meg a Hegy.

Talán egy őz meleg-barna szeme

Valahol megtörtött.

A vére megadással bugyborékol!

Előre-ment Testvérem: — jövők.

Isten!

Mióta itt vagyok e csendben

Ez a legelső bántó robbanás.

A millió rettentő dördülés

Messze a földön, mindennap:

Az más:

Nekem még mindég pusztá gondolat.

De ez, ez egy lövés volt, rettentő-igaz.

Olyan valódi, mintha szivemet

Utótte volna át.

S szivembe süvítette volna: Hát

Tudd meg, hogy naponta ember-szemek

Sok-ezreinek fénye törlik meg.

Meleg-barna, tiszta-kék, szelid-szürke

Szemek, ember-szemek!

Ó szemek, — itt, e boldog tiszta csendben

Messziről törődtem csak veletek.

Ó szemek, rémült, megtörő

Ember-szemek, jaj bocsássatok meg!

Egy lövés riasztott ma engem Rátok,

Egyetlenegy!

Milyen lehet, ha millió lövés

Pergő-tűzét visszhangozza a Hegy?

Egy őz ártatlan szeme megtörtött.

De bugyborékol mindenütt a Vér:

Előre-ment testvéreim: jövők.

öregek közül felkelni. Valamennyi görcsösen ragaszkodik székehez s asztalához, mely mellett egy egész élet mult el, fiatal-ságuk, fiatalságuk virágos kertje. Ott ülnek és görcsösen markolják székük karfáját, mintha megállíthatnák az időt, melynek nyomába többé soha el nem érnek. Amazok pedig odakünn várnak, éhesen, dideregve, sóvárgó arcukat az ajtóüveghez nyomva. Mi lesz, ha az ő fia is odakünn fog ácsorogni? Vagy ha olyan emberhez kerül, aki nem sziveli s azon lesz, hogy lerázza, kiharja. Ő már látta, hogy bántak el indulókkal. Kivált, ha senki sem állt mögöttük. Ki tudja, mi lett belőlük? Feltápasz kodtak-e vagy végkép elkallódtak? Egy-két partra dobott romcsról így is volt tudomása. Ahogy erre gondolt, újra a fia jutott eszébe. Amikor ő is ki lesz szolgáltatva az emberek kénye-kedvének. S szinte beleverjtékezett a gondolatba, hogy ő is idekerülhet.

Mialatt ezen töprengett, a fiatalember befejezte munkáját, összeszedte a kartotékokat és odatette asztalára.

— Kész vagyok — jelentette mereven megállva, várakozón.

— Kész? — kérdezte ernyedő-szórakozottan a gondolataiban megzavart öregember s immel-ámmal kezébe vette a kartotékokat. De semmi kifogásolni valót sem talált: az irás rendez volt, a számok megjelöltek, a mennyiségek pontosan egyezők. Ugy érezte, szólnia kellene valamit. Legalább annyit: »Rendben van!«. De hallgatott. Makacsul összeszorított szájjal. A kartotékok és jelentések tehát megjegyzés nélkül a többiek mellé kerültek, s öreges szusz-makolással újabb válogatás kezdődött. Ezuttal nehezebb, próbáratevőbb anyagban. Mintha csak fékezett ellenszenve sugallná a gondolatot, hogy a hozzá beosztott tisztviselőt egy buktató feladattal végkép megsemmisítse.

Itt, kénytelen-kelletlen, többet kellett mutogatnia, magyaráznia. Egyszer fel is állt, néhány tekercsbe csavart kimutatást tett az asztalra, kitergette s beszéd közben többször rá-rábökött a különféle rovatokra. Általában igyekezett meőrízni hivatalos ridegségét s a főnöki távolságot. De később enyhült a hangja s egy-egy felvilágosítás önkéntelenségében, lassan észrevétlenül felmelegedett a hangulat. A fia-

talembert már inkább úgy állt az asztal mellett, mint valami figyelő tanítvány, ő pedig úgy beszélt, mint valami öreg tanító. Akár csak odahaza, mikor pipáját szortyogtatva, számtani feladatokat magyarázott nagydiákfiának.

Közben — amit eddig nem látott meg, mert rá se nézett a fiatalemberre — észrevette, hogy sápadt, ruházata szegényes, nyakkendője foszladozó. Mindez futó, de rokonszenvet ébresztő benyomásként rakódott lelkébe. Jól esett megállapítania, hogy a pártfogás ezuttal nem érdemtelen, here ficsurat ért vagy szépségéből élőszködő, üresfejű nőcskét, hanem kenyérre rászoruló sorstársat. S mikor az újabb munkát kiadta, azzal az érzéssel tette, hogy a flu idájához tartozik,

s ott a helye a szomszédos, tintapecsétes asztalnál.

Teltek-multak a hetek, lassan elvirágozott az ősz is s fekete novemberi hangulat borult a világra. A fák letaroltan, csupaszon álltak, a földrevert levelek esőtől s penésztől rothadtak s a vonuló vadludak hangos kiáltózással szálltak délre.

A szobákra egyre korábban öregedett rá az este. Negyednégy tájban akár lámpák is lehetett volna gyújtani. De Jeszenszky még húzta, halasztotta, míg lassan szétterült a félhomály, s az írást abba kellett hagyni. Ekkor szótlanul rágyújtott pipájára és csendes pöffékeléssel kitekintett az ablakon. A fiatalember ott ült mellette, toli szaporán percegett, s ha valaki bejött az osztályba, ő szolgálta ki. Most már mindent tudott, a munka gondját lassan teljesen magára vállalta, s öregember úgy érezte, hogy már nem vetélytársa többé, hanem munkatársa, vagy olykor még annál is több, fia mellett második fia, akire képeségeinél fogva egy kecsgetetőbb pálya is nyílhatik.

Miközben erre gondolt, eszébe jutott a saját indulása. Ő is így kezdte, sok remény nyel és bizakodással. S akkor is november volt, a felhők rongyokba szakadva lógtak az égről, a megriadt varjak károgó csapatokban szálltostak, a Száva felől, tompán dörögtek az ágyuk. Akkor egy félroda gondja szakadt rá, pedig alig volt valami tapasztalata, s mégis nekivágott, nekigyürközött. S amihez hozzányult, mintha csak varázslat segiténé, engedelmesen simult a kezéhez. Nejm tudta, mi a kezéhez, nem ismert lehetetlenséget, könyveket bujt, törvényeket, rendeleteket böngészett, s szinte pillanatok eligazodott tennivalóiban. S bár négy világtáj felől füstölgött az ég, boldog volt, ujjongott, s a háborút csak muló árnyéknak tekintette, mely mögött annál ragyogóbban süt ki majd a nap.

Ha valaki ismerte a munka gyönyörűségét, ő ismerte. De azóta egyre ritkábban volt benne része, a munka lassan kötelesség lett, s a kötelességgel úgy volt, mint a reményeiből kikopott étellel.

Most ott állt a végállomáson, egy iroda sarkába hajítva, jól tudva, hogy ez is kegyelemkenyér, mert ezerszer mondták, másnak még ennyije sincs, s lehetne rosszabb is, cifrább is. Ott állt, s ha igazságtalan szó ütötte, fonnyadt lnyel morzsolta szét keserűségét. Mást mit is tehetett volna? Megtanulta, hogy a hivatalnok sorsa mindenre bólintani, bólintani bután, bambán, mint egy emberarcu játékgép, elfeledve, hogy valamikor neki is volt saját hangja.

Majd arra gondolt, hogy a villanylámpákat fel kell csavarni, az asztalon még vár az elvégzetlen munka, sürget a kötelesség, melynek fekete kocsiját oly kitartóan húzza, mint odalenn, a sarkon a csontpókos lábú, kivénhedt bérkocsigébe. Huzza, míg egészen besötétedik, s fáradtan meg kell állni. A konfliktusot talán még meg is rugdalják, midőn haláltusájában elvágódik, né ki esetleg több jutt: egy nyugalmas sírhely, egy hólogató ákác, szikár, gyér lombu, mint élete. De másnap újra kísüt a nap, s a gyerekek odaülnek a helyükre, hogy előlről kezdjék a nagy, céltalan hazugságot.

Egységes magyarság — külön feladatok

Nem először és nemcsak ezen a területen merült fel a kérdés: helyes-e, hogy az ország egy-egy része megőrizze szellemi és táji sajátosságát? Magyarság — mondja Babits — csak egyetlenegy van az egész világon. Ehhez valóban nem fér kétség. De, hogy ez a magyarság különböző színeképekből, táji és népi változatokból tevődik össze, az ismét vitathatatlan. A sikvidéki ember merő elmenté minden életmegnyilvánulásában a hegyilakónak. Nem csak antropológiai különbség mutatható ki közöttük, de lelki, sőt szellemi is.

E táji változatokat Magyarország a sokféle népi hatások még csak kímélyitik. A nyelvjárást, a szokásokat s az emberi magatartást bizonyos dolgokban, a velük együtt élő népek is befolyásolják. Ezek helyzeti adottságok. De, hogy mi ezekkel az adottságokkal éljünk-e szellemi megnyilatkozásainkban, más kérdés.

Felvidéki és erdélyi szellem! Vannak ilyenek. Előbbit Mikszáth és Krudy Gyula fejezték ki, utóbbit Tamásival egy egész kórus. Délvidéki szellem? Ilyen is van, ha eddig nem is jutott határozott kifejezésre. Mi azonban irodalmi és kulturális életünket szükségképpen is hozzá kötöttük az elmúlt huszonhárom év alatt. Eredményeink is vannak, az irodalomban éppúgy, mint a képzőművészetben, vagy a népi zenében. Sőt most már — akármilyen rövid volt az idő — hagyományaink is. Mert ránk nemcsak a táji és népi változás volt hatással, hanem a történelem játéka is, amely kisebbségi sorba lökött. S kisebbségi sorkunkban egy külön szellemi mozgalom megindítása, politikai szempontból is rendkívüli fontossággal bírt.

Itt élt a több, mint félmilliónyi magyarság, elvágva az anyaországtól, Belgrád szlavosító ostromában. Kellott talánia egy olyan utat, amelyen nem veszíthetett semmit nemzeti eszményeiből, s a melyen korlátok védtek a ragadozóktól. Magyarországhoz nem tartozhatott, Szerbiához pedig nem akart tartozni. Haza helyett a szülőföldön vetette meg a lábát.

A szellem: magatartás és szemlélet. S a délvidéki magyarság — kisebbségi helyzeténél fogva is — másképen szemlélte az életet és a világ folyását, mint a körülötte élő népek, magatartása pedig nemzeti függősége miatt zárkozott volt. Bármily erős volt azonban a magyarságnak ez a lelki és szellemi különállása, politikailag nem tudott eredményt felmutatni.

A felszabadulással ez a történelmi kényszer megszűnt, de megszűntek-e az egyéb adottságok? Kulturális céljaink megváltoztak, de tartalmilag a délvidéki ember nem változhatott meg. Mi feladhatnánk most minden eddigi eredményt, figyelmen kívül hagyhatnánk táji és szellemi sajátosságainkat is, beolvadhatnánk az egyetemes magyarságba pusztán nemzeti érzésünk megvallásával és csupán azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket az ország minden egyes polgárának vállalnia kell. De elég-e ennyi tőlünk...

Nem. Bennünket a felszabadulás után egy mélyebb kötelességérzet kell, hogy vezessen. Mondjuk ki nyíltan: nemzeti terület vagyunk, s ha politikailag nem is, de lelkileg és szellemileg mindenképpen számítanunk kell nemzeti eszményeink különállására. A híd pedig a másnyelvű népek és az anyaország között nekünk kell kiépítenünk. Szer-

repünket nem foghatjuk fel olyan könnyelműen, mint a világháború előtt, amikor a szerbeknek virágzó és kettűnösen megszervezett kulturális intézményük volt, a Matica, nekünk magyaroknak pedig néhány kaszión és kuglipályán kívül semmink. Az egész szerb irodalom itt bontakozott ki a Délvidéken, de ha felbukkant egy magyar tehetség, azt rögtön felszívta a magyar kulturcentrum: Budapest. Amikor a déli határok leszakadtak az ország testéről, itt maradtunk minden nélkül, még középosztályunk is megrikult a tisztviselőréteg menekülésével. Szerveztelenek voltunk, az üldözöttesekkel és más népek versenyében csak nehéz munkával sikerült elérnünk a legkisebb eredményeket is. De nem mulott el nyomtalanul fölöttünk a huszonhárom év. A délvidéki magyarság egysége ma élő valóság. És ezt meg kell tartanunk.

Jöhetnek pártok, megkísérelhetik a politikai egység megbontását itt a Délvidéken, de a szellemi egységet soha. A kisebbségi évek kialakították bennünk az összetartozandóság szükségét, a közös sors a lelkek egymásbafonódását teremtette meg. Hogy ez mennyire így van, azt megfigyelhetjük a felszabadulás óta számtalanszor.

A délvidéki magyarság tehát eddig helyzeti adottságaira hivatkozva a különvállást választotta. A délvidéki szellem, mint jelszó tüntetésül szolgált. Most nem tüntetni akarunk vele és nem különállni: de egy ága vagyunk a magyar nemzetnek, s hogy virágzó ága-e, az rajtunk múlik.

Amit akarunk az a decentralizáció. S ezt a kívánságunkat a legfelsőbb helyről annál is inkább méltányolják, mert hasonló kívánságokkal lépett fel az egész magyar vidék. Erdélyben, Felvidéken, Dunántúlon külön szellemi gócek vannak, de valamennyien szervesen kapcsolódnak az egységes szellemi életbe. Így marad meg sajátosságaival, külön színekével, népi hatásaival a délvidéki magyar irodalom is. Alig hiszem, hogy lenne irótársam, aki másként gondolkodna, hogy lenne délvidéki magyar tollforgató, aki nem érezné az ibseni mondat súlyát tisztelesen a mi vidékünkön: „Költetni annyit, mint itélőszéket tartani önmagunk fölött.”

Délvidéki szellem tehát van, s ez ad a művészeknek ílt külön tartalmat, a polgárnak pedig külön magatartást. Megőrizni kötelességünk, mert vele gazdagíthatjuk a nemzetet és megtarthatjuk a magunk egységét.

Herceg János.

Isten kezében

Itt is, ott is el-el hagytam,
Egy vagy két borus évemet,
S lassan így leráztam mind
'Az egész szomorú életet.

Isten kezében van mindig sorsom,
Egy örök kézben pihenek,
S csendben, nyugodtan ballagok rajta,
Mint messzi réten a tehének.

Ő tudja merre, hová kűllő, bejsozó,
Ő tudja mi lesz a végzetem,
'A sorsunk örök kormányzója
Kezében tartja életem.

Még pár év, vagy tén egy-két nap,
S ha akarja én is elmegyek,
S nem köszöntöm levél küldéssel
Többé a kűllő szélnek.

FORGÓSZÉL

Illés Sándor novellája

Kabátját már a lépcsőkön gombolta be, ahogy szaladt lefelé. Az utca csendes volt. A villamost épen a sarkon csípte el. Két puffadt-hasu öreg ur mellé ült és unottan nézegette a színes reklámokat.

életen at.

Ahogy nézte Halassy Károly ezeket a színes papirokat a villamoston, azt gondolta hirtelen undorral, hogy nem ér semmit sem az élet. Tudja, hogy mi lesz ebédre, tudja, hogy holnap mit kap vacsorára a kiskocsmában. Egy egész életen át azt a szegényes menüt eszi végig, amit a piszkos kocsmasztalra elébe tesznek.

A kocszi hirtelen nagyot zökent és megállt. Sok új felszálló volt. Károly átadta helyét egy hölgynek, aztán leszállt. Ugy érezte magát hirtelen mintha kitették volna valahonnan. Állodagált a reggeli napsütésben, vonogatta vállát és botját forgatta a kezében. Jobb volna még az ágyban. Milyen jó ezeknek itt — bökött botjával a magas paloták lefüggönyözött ablakai felé. — Milyen jó ezeknek. Nem kell hivatalba járniok, nem vendéglőben étkeznek, s nem villamoston utaznak. Lázadozott magában, vitakozott saját magával, egy másik Halassy Károllyal, aki csak álmaiban élt, s csak nagy ritkán jelent meg előtte. Az a másik Halassy nem volt kishivatalnok, hanem nagy hadvezér, nagy író, költő, néha bankvezér, néha miniszter, vagy hajóskapitány. Az az álma volt, aki kiemelkedett a mindennapi élet szürkeségéből, megnőtt, nagy lett, s most mindenki látja, felnéz rá és csodálkozik. Ni, milyen nagy ember lett a Trézse néni kisfiából. Ő a miniszter. Autón jár és fényes cilindere van. Fehér keztüet és kamasnit visel és megfordulnak utána a nők.

Hirtelen lendülettel lépett le a járdáról és elindult a másik oldalra. Amikor belépett a nagy kapun és felfelé indult a sötét lépcsőházban, hogy pár perc múlva karjára huzza a könyökvédőt, akkor határozta el, hogy estére új életet kezd.

Uj élet. Így kezdődne?... gondolta, ahogy belekarolt a nőbe és elindult a lámpák sárgás fénypermeté alatt.

— Magát Hildának hívják? Érdekes. Már két év óta együtt étkezünk, maga a szomszéd asztalnál ül, s én nem tudtam, hogy Hildának hívják.

A lány arcán két gödröcske mélyült. Ude volt, szemében a lámpák fénye ringatózott. Most csak huszonöt évesnek látszott, pedig már negyven felé közeledett.

Ki-kigyuló fényekkel tapogatóztak előre az autók. Hilda édes parfümöt használt. Elkábitotta. Almossá tette. Ugy érezte többször, hogy nem is a földön jár, felemelkedik, felröppen, csak a fények világítottak, mint millió apró pont. Körülzsongották. Néha felriadt, erősebben fogta a leány karját, aztán amikor leültek a

zsöllyébe és a csillogó plazstronos karmester varázsvesszőjének intésére felhangzott a muzsika, ismét álomba zuhant.

Messziről jött a zene, nagyon távolról, mintha átszűrtek volna puha gyapotfalon, úgy hangzott. Elszibbadt egész teste, vére is megkocsonyásodott. Nehéznek érezte pilláit és le kellett hunynia a szemét.

Most hirtelen dob perdült. Puhán, hangfogóval, rongyokba burkolt verővel érintették a bőrt, halkán, ijedten és akadozva szólt bele, mintha ez hozná a zenét közelebb: küzködött, cipekedett.

A fal hirtelen leomlott előle, a hegedű felsirt, esengett, jajongott a hurokon a vonó, hogy aztán ismét elhalkuljon, elveszen a fel-fellobbanó pianissimóban.

Hilda ott volt mellett. Most érezte, mert megfogta a kezét. Puha volt és meleg. Ugy érezte, hogy szakadék fölött lógnak, valaki láthatatlan keze fogja mindkettőjüket, grócsösen kapaszkodik beléjük a hang, az huzza le testüket a mélybe, hogy beleszédüljön az örvénybe, ahonnan nem lehet többé visszatérni. Most, most csend, süket, feneketlen, hatalmas, vastag, puha és sötét csend.

Egy pillanatig tart csak, vagy a pillanat ezredrészeig, szemük alig villan fel a valóságra, lelkük érzékeny része alig takarozik ki, máris jön a zenekar összjátékának zivatara, nagy hullámban borítja el őket, s visszanyomja a zsidobadásba.

Mintha messzi vizek szakadnának a földre: zuhog, dübörög a dob, a cselló bug, vijjong a hegedű, a fuvola is közéjük jajdul. Lovak jönnek, üveg kavicson szaladnak. Felkapja őket az új hullám, aztán leejti ismét, úgy sodorja, mint papirdarabként a szél.

— Forgószél, gondolja Károly, s egy pillanatig magára eszmél. Forgószél! Az játszik így a könnyű papirokkal, mint a lelkekkel a zenének és az érzéseknek ez a szélesskálajú hulláma.

Az utcán szótlanok voltak. Elkapta őket az esti emberáradat, vitte, sodorta őket a tömeg. Hilda hirtelen bele karolt Károlyba. Az feléfordult:

— Kedves.

A lány ránézett. Zöld reklámfényt tükrözött vissza a szeme. Mosolygott. Csodamosoly volt. Egészen megszépítette. Elöntötte, mint a fény, körülragyogta, mint a glória.

— Szépen tud mosolyogni, mondta Károly, amikor már bent ültek az egyik vendéglőben. Vacsora után bort ittak, nehéz olasz rizlinget hozatott a fiu. Ez elkábitotta őket. A lány már

nem mosolygott és fáradt volt arca, a szeme alatt mintha látszottak volna a ráncok.

— Bántja valami? — kérdezte, s úgy érezte, hogy most a másik Halassy ül helyében. A hatalmas UR, a herceg. Kezét is úgy tartotta és előkelő mozdulattal kínálta cigarettával a lányt.

Hilda kifujta a füstöt. Utána nézett. Aztán Károlyra lobbant a tekintete:

— Nem bánt semmi. Csak elgondolkoztam... Ha gondolkozik az ember, akkor... Olyan furcsa... Itt ülünk ketten. Iszunk. Már három éve nem ittam... A második üvegnél maga szerelmet vall... Ugy lesz? Hercegnőnek szólít és a kezemet csókolgatja...

Károly szeme fényes volt. Homloka fehéren izzott. Elnyomta cigarettacsutkáját és legyintett, előkelően, mintha a füstöt hajtaná el arca elől.

— Csacsiság... A szerelem nem jön olyan hirtelen... A szerelem ráront az emberre Hildácska. Ráront, leteperi, szívébe mártja kését és tovább rohan. Mire felocsudik a szerencsétlen, már elfolyt a vére... Az ut porára folyik, a föld beissza, s másnap már emberek taposnak rajta és észre sem veszik. Ilyen az élet kis hercegnő.

Hilda nevetett.

— Szamárságokat beszél hercegem.

— Nem szamárságok ezek. Higgye el, a legkomolyabban beszélek. Így érzem. Bennem sajnó minden szó. Szívemet marcangolja... Parancsol még egy pohárral.

— Nem... köszönöm... menjünk inkább haza...

A hűvös éjszakai levegő kijózanította őket. Egymásba karoltak. A villamosok már leálltak, a fényreklámok lehunyták színes szemüket, csak egy rádióreklám világított még.

Hilda csendesen lépkedett mellette. Haja arcát borzolta és belediderget. Halkan szólt, mintha álmodozna. Mintha egyedül volna valahol, ahol senki sem hallja hangját. A házak csendesek voltak és az eget nem látták felettük.

— Tegnap még nem is ismertük egymást.

Autó szaladt az uton, lámpáit kigyújtotta, mintha nagy fehér kar szaladt volna előtte.

— Hirtelen jött. Ugy jött, mint a forgószél, suttogta Károly.

— Fogószél, mondta Hilda is utána, s Csajkovszky zenéjére gondolt. Akkor érezte a hullámok ilyen forró lüktetését a homlokában.

— S mi lesz, ha elmulik? — kérdezte halkán. Ha leejt bennünket ez a csodálatos erő, ha földrehullunk? Hová esünk? Lehet hogy piszkosba, sárba, lehet hogy... Olyan furcsa ez az erő és olyan hirtelen jön...

— Hirtelen... És belemar az emberbe. Megsebzi...

Megálltak.

— Itt lakom szólt Hilda és kezét nyújtotta.

— Felmehetek?

A lány nézte. Lassan emelte fel szemét, s sokáig tartotta Károly arcán a tekintetét. Szája lassan lefittyedt. Mintha elvesztett volna valamit, mintha rárontott volna valami nagy fájdalom, amit titkolni kell. Csak ajka ideges rándulása árulta el, hogy fáj valami, hogy felébredt, kijózanodott hirtelen a sötét és nyirkos kapualjban. A forgószél leejtette a felsodort kis papirdarabkákat, gondolta, de amikor megszólt, már csilingelt a hangja:

— Jöjjön hercegem. Második emelet.

Szétcsorgott a sárga lámpafény. Levetette a kalapját, ridiküljét az asztalra dobta. Az utcáról felhalaszott egy autó motorjának zúgása. A lámpa elaludt, kihunyott, s csak az utca fénye szűrődött be a függönyön keresztül...

A lány még aludt. Az ablak felé fordulva feküdt. A festék lehámlott róla. Ráncos volt szeme alatt, bőre átzirosodott, fénylett.

Károly lopva surrant ki az ajtón. A lépcsők ropogtak lépteit alatt. Az utcán arcábamosolygott a reggeli napfény. Megcirogatta.

Felnézett a házra. Megkereste az ablakot. Második emelet. Ott van, ismeri a függöny díszéről. Még alszik. A hercegnő alszik, szája nyitva és hónaalja izzadságszagu.

— Dögl — szaladt ki a száján és elindult a napsütésben a villamosmegálló felé. Könnyűnek és fiatalnak érezte magát s a lányra már nem is gondolt.

Aranyszőrű kis bárányka

Czirák Imre karácsonyi novellája

Szállott, szállingózott... Ugy jött, szép lassan, szél nélkül. Mind sűrűbbek, mind nagyobbak lettek a hópelyhek és Karácsony bötjére olyan fehér, olyan szépségesen fehér lett a falu, hogy öröm volt nézni! Meg hallgatni is! Mert valami különös, édes muzsikája van a karácsonyi hóesés csendjének. Csak sziv kell a meghallásához! Ebben a szüzi fehérségben pedig, mely előnti a falut, a határt, az egész világot, annyi varázslatos szépség van, hogy bajos azt leírni! De sziv kell a meglátásához!

A sok apró házacska, mint megannyi kuncogó, boldog gyerek lapul meg a karácsonyi ajándékba kapott, angyalszötte, fehér takaró alatt. Nem is takaró az már, hanem igazi, tömött, pelyhes dunna! Fehér, meleg, illatos, friss huzatul Be is bujnak alája, csak ép, hogy kandi szemük kukucskál ki nevetve, belebámulva a karácsonyi szépségekbe. Házacskaiként két mosolygó ablakszemecske. Némelyiknél csak egy. Ki, milyen.

Némelyik házacska-gyerekecske huncutkodva még pipára is gyujt s olyan szép, kék, bodor füstkarikát ereget ki a dunna alól, hogy kékebbet, bodorabbat talán senki soha! Pedig dohánya a régi, de a füstje, híába, csak szebb most! Talán illatosabb is, ki tudja? Bajos lenne utána szagolni, mert egyenesen az ég felé bodorodik a magasba!

Mondom, némelyik így pipázgat. Némelyik... nem. Ki, milyen.

A takaró alatt és felett pedig valójában muzsikál a karácsonyi csend. Tisztán hallani a hópelyhek játékos magasságából a csillogó angyali muzsikát. A dunna alatt pedig... Csak egy pillantást kell vetni az ablakszemekre. Némelyiknek csak egy világol, csak úgy csillog mind a két szeme, mosolyogva, árulkodva, hogy igen, odabenn nevetnek, kacagnak, szeretnek boldogan! Karácsony van!

Mondom, némelyik szemecske így kacag, csillog. Némelyik... mintha... talán... biztosan kacag, hiszen Karácsony van, de valahogy közlel, mintha mégis könnyfátyol borítaná... Azért lehet az is, hogy a kacagástól, hiszen Karácsony van...

Egyik ilyen, a másik olyan. Ki, milyen. Igen érdekesek ezek a pöttöm kis falusi házacska!

Ugy élnek, mint a komoly, nagy, városi házak. Bennük is nevetnek, bennük is sirnak: élnek. Csak, mint a mesékben, a törpék országában, itt is minden olyan kicsinek látszik. Pedig a kacagás itt is édes. Izé van. Mint az akácméznek. De a könny izé itt is sós. Ha talán a zogokás halkabb is.

A karácsonyi szent csendesség azonban eltakar mindent a fehér angyaldunna alá s ha mégis, kíváncsiskodva látni akarnók valamit, hát bizony nincs más hátra, mint benyulni alá és fülön csipni itt mindjárt, mondjuk ezt az első, sarki kis házacska, Jani Tamásékét, melynek két csillogó ablakszemecske úgy ontja magából a sok boldogságot.

Mondanom sem kell, hogy a házacska fülecskéje maga a félig nyitott pitvarajtó, melyen, mint a mesékben szokás, épen most lép ki Roza néni, a gazdasszony. Meleg gyapjukendőt kanyarított nyaka köré, alig látszik ki a szeme alóla, mégis lelkendezve mondja a levegőre érve

— Jaj, hála Istennek, de szép Karácsonyunk lesz!

Aztán befordult a kamrába. Van ott minden! Csak... mint a mesében, a törpék országában, mindenből egy pirinkó. Egy tál főtt szilva, egy tál hidegre fagyott mákos guba, amott egy ibrik méz, emitt alma és fokhagyma, amit mézzel szokás enni a szentestén, a polcon pedig rengő-ringó kocsonya, vagy négy tányérral, melyet pedig ősi szokás szerint az éjféli mise után szednek bicskahegyre. Nincs is annak párja a világon! De csak éjféli mise után!

Mondom, van itt minden!

Boldog, topogással tart szemlét Roza néni a karácsonyi kincsekben, aztán felkap a sarokból egy szakajtó diót. Délután van már! Lassan majd kezdenek már szállingóz-

ni a fiatalok. Kártyázgatni éjféli miséig. Ennek már ez a rendje-módja Karácsony bötjén.

Ahogy siet befelé, a nyiló szobaaajtón szinte kiömlik a boldog zsibaj hangja a karácsonyi dió láttára s ő még meg is toldja az örömet a lelkendező, boldog kiáltással: — Jaj, hála Istennek, de szép, fehér Karácsonyunk lesz!...

Emezt a másik házacska már bajos lenne fülön csipnünk.

Alig látszik ki a hódunna alól. Csak egy szemét hunyorgatja. Az is, mintha homályos lenne. Füle meg tán nincs is. Csakva a pitvarajtó. Kicsi kéményét is hiába ékesíti a hóesés ezüst kupakkal, csak csonka marad az és ami a legmeglepőbb, füst sem bodorodik belőle.

Félszemű ablakán diszes, csipkés, de átláthatatlan függöny... jégvirágból. Nem mesél az a hályogos, félszemű ablak sem semmit. Ures az is. Hiányzik belőle a piros pántlikával átkötött karácsonyi buza is, a karácsonyi kis báránykák is, pedig majd minden ház ablakában ott diszelegnek azok. Agyaghusu, fehérre meszelt vatta-gyapjuval fedett, suta, de szallagos és boldogságot lehelő kis báránykák. Karácsonyi örömcskék. De itt hiányzik.

Pedig hej, szerzte a faluban talán sehol sem emlegetik azt a karácsonyi kis bárányt olyan meleg, olyan szivfájdítóan vágyakozó hangon, mint itt, özvegy Domonkos Mihályné házában! Ott benn, a harmadnapja fütetlen szobában az a két gyerek. A Fercsi meg a Mihálka.

Az anyjuk munkában van. A patikároséknál kell még ma estig lennie. Karácsonyfát diszíteni, ünnepi előkészületekhez holmi külső munkával segíteni. Nem menne, de hogy menne ő Karácsony bötjén dologba, dehát a legjobb bejáró helye a patika. Tegnapelőtt is ott mosott, tegnap ott vasalt. Meg a mai napszám. Kellene nagyon a pénzecske, hiszen olyan üres az a kis kamra otthon! Aztán a Mihálkának sincs mit magára vennie. No meg, Isten ne vegye bűnül, de hát ha a patikárosék karácsonyfája kész lesz, csak szokott ott a végén maradni egy-egy galyacska, kis törmelék cukor, meg hummi-egymás a Tiborka karácsonyfájáról... és abból de gyönyörű karácsonyfát tudna ő csinálni annak a beteg kis-gyerekeknek, a Mihálkának!

Mert üres a lelkem. Pestis-e, torokgyík, ki tudja? A Madárék Pistája is ép így volt, most két hete. Annak se hívtak doktort, csak megkenték a gyerek nyeldejét petróleumba mártott ludtollal, mert hogy a torkát fájlalta és lám, jobban lett!

Pedig a Mihálka halálosan rosszul van. Arcán a halál rózsái ülnek már, torkát a diftéria fojtogatja. Anyját nem keresi. Megszokta már, hogy az dologban van, a „kinyérke” után.

Ott hánykolódik a gyerek a lócán és Fercsi, a bátyja tartja szóval.

— Nem figura, amit mondok, Mihálka, mer maga az öregpap monta még pinteken az iskolába!

— Oszt, hogy mondta? — lihegte a lázas gyerek.

— Aszongya, nő gyerekek, hát oszt látatok e már aranyszőrű báránykát?

— Aszonta, hogy... aranyszőrű?

— Azt. Meg aszongya, mer ha nem látatok, oszt ha jók lesztek, hát majd tesztek rula, hogy Karácsonyra a kis templomi kis betlehembe csupa aranyszőrű kis bárányka kerüljön a Jézuska böcsőcskéjébe!

— Fercsi... taval még csak... amojan cimpla fehér vót... minnyája... ugye...? — nyögte ki a gyerek.

— Ojan. De most mind aranybu lesz! Aszonta az öregpap. Aranyszőrű! Aszonta. Hát majd meglátjuk, kiteljesedik-e?

Egy darabig csendesség lett. Mihálka láza folyton erősödött. Beszélt, folyton beszélt. Az aranyszőrű kis bárányról, mely láztól fütött fantáziáját keservesen marcangolta.

Zombor felé őszi hajnalban

Huzat rázogatja ablakunk függönyét, Mig az üvegről töröljük a ködöt. Kinézünk. E táj örök életű volt s marad, Már hisznek, duzzadnak a régi rögök.

Különös tájak lelkét visszük magunkkal, Vonatunk nem is zakatol, csak szalad. Oriás léptekkel lépked a szivünk A táguoló szürkéskek égbolt alatt.

Ködből bontakozik az izmos, barna táj. Egész környékik életnek gyürkőzik, Mint másnap menyasszony, ha fátylát veti. — A pirkadatban egy árny suhan. Magot hint Pezsdítő jó szellemed Szenteleky...

Laták István

— Aranyszőrű... kis... bárányka... aranyszőrű...! Ott szalad...! Fercsi... fogd meg... hozd ide... Fercsi...!

Keze rángatózva kapott fel a levegőbe a láb-aranyozta karácsonyi kis bárány után.

A bátyja nem igen értette meg ezt a lázas állapotot. Hiszen ő maga is az aranyszőrű kis bárány láza alatt gyöttrődött. Hogyisne, amikor ma délután, a litánia alatt rakják ki a templomban a betlehemet azokkal az új, aranyos bárányokkal! Délben mondta a szomszédék Pistája. Valahány gyerek csak van a környéken, mind ott lesz a litánián! Ő meg lám, nem mehet. Beteg a Mihálka. Vigyáznia kell rá, mig anyja haza nem jön. De mikor lesz az? Csak estére.

— Fercsi...! Hallod-e...! Csenget... aranyszőrű kis... bárány...!

A szenvedő kis beteg felugrott az ágyon és úgy kapkodott a levegőbe.

— Fercsi, hallod...! Csenget...!

Fercsi nagy komolyan felfigyelt.

— Mardhass nő, nene, hiszen csak épp, hogy beharangoznak a litániára, azt hallod!

Mihálka levegő után kapkodva, zihálva esett vissza az ágyra. A bátyja betakargatta.

— Arany... szőrű... kis... bárányka — suttogta csökönyösen, de mindig halkabban.

Aztán elaludt. Ugy látszott, hogy alszik. Hörgött is. No de nem csoda, ha a torka fáj! Meg aztán Fercsi már reggel óta hallgatja ezt a hörgést. De azért valahogy nagyon sajnálta a kis öccsét. Mert lám, neki még holnap sem szabad megnézni a kis betlehemet, mert beteg. Ő meg elmehet. De csak Mihálka nélkül. Pedig úgy eseng szegény érte! No, de majd megnézi ő helyette is holnap, vagy ha hazajönne az anyjuk... talán még most, délután! Aztán majd elmondja ő! Mihálka az a bárány! Aranyszőrű-e?

Jaj, de mi lesz, ha holnap se engedi el az anyja?

Odanézett a betegre. Mintha csendesebb lenne, csak a szája mozog. Odahajolt föléje.

— A... rany... sző... rű bárányka.

Ezt értette ki a suttogásból.

Hirtelen felállt. Fejébe nyomta sipháját, csendesesen kilépett az ajtón és megindult rohanást a templom felé!

Hát a kis betlehem, az ott volt valójában. Ugy, mint tavaly karácsonykor, csak... hiába, az öregpap betartja, amit mond...: csupa aranyszőrű, csillogó bárány a tavalyi egyszerű, fehérek helyett! Köröskörül!

Odafurakodott, hogy közlelőre lássa. Persze, ez nem ment olyan könnyen!

— Ne taszigájj! — suttogták oda mérgesen az előlállók, akik a világ minden kincséért sem mozdultak volna a helyükből.

Fercsi egy darabig türtöztette magát, de aztán, amikor látta, hogy türelemmel itt nem sokra megy, akkorát taszitott bizony az előtte álló és helyéről mozdulni végkép nem akaró Patika Sanyin, hogy az nekiesett a Németék Terkájának, az meg a betlehemnek... és... lett olyan, ami, még soha!

A jámbor falusi kezek által faragott, díszített, festett, aranyozott kis betlehem bizony leesett az asztalkáról. Pedig még áll a litánia! Mire Antus bácsi, a harangozó odaért, már szanaszét gurultak a kis szobrocskák, báránykák, mind, mind. A gyerekek meg Antus bácsi közeledtére szétrebbent volna, ha a nagy menekülésben egymásra nem esnek! Az lett aztán így belőle, hogy a mi

Fercsinek, aki pedig bűnössége tudtában a legjobban szeretett volna menekülni, csak azon vette észre magát, hogy ő bizony fekszik a templom hideg kővén. Órajta meg vagy két-három gyerek!

Ahogy tápázkodna fel s ahogy rángatná le magáról a többi, kapaszkodó keze rátapint valamire...! Dobogott a szíve az ijedségtől, amúgy is, de most... most reteneiest dobbant...! Érezte, hogy a szétgurult betlehem egyik kis báránkját ragadta meg markoló kezével...!

Majd megakadt a litánia a keveredés folytán. Még a tisztelendő ur is hátranézett, ami megint csak ritkán esik meg! Antus bácsi egynehány segítségére siető asszonnal sietve kapkodta fel a szétgurult kis kegytárgyacskát, báránkját.

Mit szaporítsam a szót? Meg is lettek azok a kis báránycskák mind... egy kivételével.

Mert avval az egy aranyászörű kis báránkjával Fercsi loholt ki a templomból, haza... hogy megmutassa Mihálkának...

Nem akart ő lopni, nem, csak... Ez ugy magától adódott, hogy a báránka a kezébe került, aztán szaladni kellett s mikor már kint volt a templomból, hát bizony bajos lett volna már visszafordulni vele. Így hát oda se pillantott a kezében szorongatott báránkára, hanem loholt hazafelé.

Ahogy bevágódott az ajtón, elfulladva kiáltotta a lóca felé.

— Mihálka...! Ehen e...! Hozom!

Mihálka meg se mozdult. Csak feküdt. Hanyatt. Csendesen.

Fercsi gondolkodott egy darabig. Alszik. Nem bántja. Aztán mégis csak költögetni kezdte.

— Mihálka! Néccsak no...! Mondom, ehen a kis báránka! Aranyászörű...!

Megrázta az öccsét. De rögtön ijedten kapta vissza a kezét.

Csend.

Dermedve nézett oda az ágyra... ott imbolygott az ágy körül, kezében az aranyos báránkjával... ijedten... ügyefogyottan... Aztán felsikoltott rémülten

— Mi-háál...!

Hiába költögette...! Szólitgatta sirva, hangosan, halkán, de hozzányulni már nem mert.

Oklével törölgette szétfolyó könnyeit... Aranyos is lett a szemealja tőle, mert hogy az aranyos kis bárányt még akkor is szorongatta a markában. Hogy ráeszmélt, újra közelebb merészkedett a kis halotthoz és szepgő, szagot sirás közt beleeröltette dermedt markába az aranyos bárányt.

— Mihál... ka, ehen e... , az arany... szörű kis bárán...ka Meg... hoztam!

Aztán riadtan újra fejébe nyomta sipkáját és menekülve rohant a patikába, hogy híradással legyen az anyjának.

Már sötétedett.

Az apró házacska még jobban alája bujtak az égi dunnának és apró ablakszemeik sorra kigyulladtak. Csak úgy kacagott némelyikből a karácsonyi békesség öröme!

Özvegy Domokosné házacskajának fél-szemü ablaka sötét maradt. Nem volt ott semmi fényesség.

Csak egy könny mosta, aranyászörű báránka villogott kopott fényvel a halott gyerek kezében...

A hó meg csak takargatta tovább az apró kis házacskákat. A fényesebb szeműt is, a fátyolosabb szeműt is... Ki, milyen...

Rokonok között

Irtó Berényi János

A vacsorának már régen vége volt. Az idősebb menyecske kívül az ajtóban a kutyát szölongatta a maradékhoz. Kötényéből kiszórta a csontokat, kezét öblített és bereteszelte az ajtót. Bent úgy sütött a némaság, hogy valamennyien feszengtek tőle, de a gondolat nehezen akarta szülni a szót. Pedig ennek kedvéért jöttek össze s az arcok el is árulták, hogy a mondanivalót mindenki készen rejtegeti.

Egyre jobban idegesített, hogy mindenki a másik szavára vár s úgy tesz, mint aki majd rögtönözve ahhoz szabja a maga ellenkezését.

Az öreg elmozdult az asztaltól, pipát tömött s homályosabb helyre húzódott, ahonnan könnyebbnek ígérkezik a küzdelem.

— No hát mi lesz? — kezdte az első szippantás után s egy számlóra ült — szölgátok, mert így aligha jutunk dülőre.

Aki könyökölt, az hátra vetette magát, aki addig az asztalon rajzolgatott a körmeivel, az a mennyezetre lésett. Az asszonyok zsebkendőit bontották ki és orrukat fújták.

— Mondj má valamit Gábor, — unszólódott az öreg — majd utánad a többiek is könnyebben vélekednek.

Szinte alázatos volt a hangja, mintha nem is az apa szavával beszélne.

A legidősebb fiu összekulcsolta tarkója alatt a kezét s nyújtózott, hogy a csizmája orrára távolíthassa a nézését.

— Én vélekedjek? Hát vélekedhetek? Azt se tudom, hogy miről van szó.

De szemével önkéntelenséget színelve, számítással a sarokba lesett. Egy tizenhétéves-forma uriruhás lányka ült a sarokban egy lánán s közömbösséggel azt mimelte, hogy a macskával játszik. Így legalább könnyebb volt föl nem pillantani.

Az öreg gyorsabban szipakolt s merészebben aprózta a megértésre való is.

— Arról van szó, amit magyarázni se kéne. A nagynénék meghalt. Ez a kislány itt van s valamelyiteknek vállalnia köll.

Egy pillantás innen is, onnan is arra esett. De az arcok inkább a beszélőkre figyeltek.

— Épp ezt a rokont sohase láttam, most meg vállaljam. A nevit se tudom.

Az öreg mintha az árnyékban gubbasztó kis lányt is segítségül akarta volna idézni. Jóságosan oda szólt:

— Hát mondd meg nekik szépen a nevedet.

— Gizella, — rebegette szégyenlően s pirosan a lány. Föl is állott, szinte küzdött magával, hogy oda ügyetlenkedjen-e mindenkihez és kezét fogjon mint a férfiak, amikor bemutatkoznak a társaságban.

— Gizella?

— Még hogy Gizella! Ejnye.

A név szájról-szájra szállt, mint egy nyugtalan lepke. A szájak elfanyalodtak utána. Az asszonyok mosolyogtak is hallatán. Az öreg sietett helyre billenteni valamiképpen a kellemetlen hatást. Nem érezte meg, hogy a fehérbluzos, elvesztett teremtés a másik lán tűzébe esik tőle.

— Huszonkét ezer pengő a hagyaték. Az az övé.

— No, — kottyant bele a második fiu és nyomban a harmadik is bele bölcseledett.

— Egyszer talán. De most még az árva szék tehénkedik rajta. Legalább nyóc évig Gábor haragos-vörösen tiltakozni akar de a felesége megelőzte és szelidebb szavakkal szabadkozott.

— Tudjátok, hogy minden kívánságom az volt, hogy fiu legyen az első gyerek. Most jött. Most aztán fogadjunk egy leányt elé! Egy tizenöt éves gyerek elé?

Tamás, a középső fiu még nyomósabban érvelt.

— Talán én vállaljam? A magam gyerekeit se akarom s most egy idegent fogadjak be?

A feleségére nézett, de az meg se szólt. Félig dáma volt, iparosné, cigarettázó is és a füstöt úgy fújta, mint akit minden szö idegesít, amely fölösleges. Itt pedig neki magától értetődően minden szó fölösleges volt.

Márton, a legfiatalabb, suhancképű fiu szemével a feleségét biztatta szözlásra.

— Hát én könyörüljek? Huszonhárom esztendőös vagyok, Magda tizenkilenc, most adódjon hozzánk egy lány, aki tizenhét esztendőös. Nem nevetnétek tik is rajta?

Belül már nevettek is neki, mert tudták hogy a kis gömböc-termetű asszony még a fára is féltékeny, amelynek árnyékát az ura déli alváásra kellemesnek itéli.

Talán előlről kezdődött volna a szabadkozás újabb áradata, de akkor az történt hogy a kékszoknyás fehérbluzos, édes arcú kislány ott a sarokban, a lánán úgy elserta magát, hogy mindenki elröstelkedett érte. Keserűség, szégyenkezés, tehetetlenség: minden volt ebben a sirásban, talán a szégyenkezésből legtöbb, mert a karjával még a homlokát is elfödte és szinte botorkálva került az öreg elé, aki még a leghivebb támogatójának látszott. Állt előtte egy ideig, mint a bűnvalló kölyök, aztán egyszerre vállára hanyatlott.

— Megyek innen, már holnap megyek. Csak most vezessen valahová, hogy lepihenjek, ha még tudok.

Szavai zokogásba veszttek, s az öreg gyengéden átvezette a konyhából nyíló másik szobába az édesarcu teremtést, akivel szemben valamennyien váddal érezték, hogy más körülmények közt szánni és szeretni is tudnák.

— Majd én elintézem, — mondta benn halkabbra fogva a szót s még keményebb daccal Gábor.

Megérzett, hogy a gyengeség ellen vértetzi magát.

Az öreg még a szép szó rászédő erejével próbálkozott.

— De mi lesz veled, gondold meg. Elvégre mégis csak a rokonod.

— Nekem ugyan nem. Hisz ugyszólván azt se tudtam, hogy a világon van.

— Most már tudsz róla.

Gábor vállat vont.

— Legyen az, ami az anyja volt.

Egy-egy torokból a megakadt nevetés kuncogásban tört ki. De az öreg az asztalra csapott, s a csönd utána nagyon elárulta, hogy eddig csak a békés megegyezés reménye mutatta gyenge apának.

Egy kicsit megcsendesedett rá s mintha birkózott volna magával, de a másik pillanatban megint kivörösödött az arca.

BAJAI TAKAREKPÉNZTÁR FIÓKJA

Petőfi utca 3. a nagy szerb templommal szemben

Telefon: 83

Bankügyletek, tőzsei megbízások, külföldi átutalásokra vonatkozó megbízásokat kedvező feltételek mellett vállalja. Kedvező feltételekkel fogad el betéteket gyümölcsötetésre. Kölcsönököt hosszabb időre is folyósít.

Uzletidő fél 9-től fél 1 óráig, d. u. 3-tól 5-ig

— Menjetez ki, — fujta rekedten a többi felé — te benn maradsz!

Ajtót mutatott, a szeme valósággal kergette őket. Gábor félre pillantott, a szája megrándult, s a hatalmas ember szinte az asztal alá esett szégyenében. Ki akart rohanni ő is, elsőnek, olyan érzéssel mint aki ennek a háznak ajtaját örökre becsukja maga után. De valami tartotta.

Ketten maradtak a rossz fényű lámpa mellett. A dühnek szinte szaga volt a szobában, mintha perzselődne valami. Az öreg komor volt, homlokán a redők készen álltak mint a vészjelek, de a hangja kérlelően kezdte.

— Nézd fiam, csak meg kell túrnöd a háznál. Egy kicsit jó szíved. Nem ingyen lesz, nem idegennek teszed. Neked kell válalnod, te vagy a legidősebb.

Gábor száján megkeseredett a mosolygás.

— Azért mer én vagyok a legidősebb? vesződjének vele a fiatalabbak.

— Tamásék úgy is rosszul élnek. Mártonnak meg igaza van, ők fiatalok. Mondhatnám még, hogy maradjon nálam, de magam vagyok s ömellé mégis asszony is kell.

Gábor, szavában megcsillant a fenyegetés éle.

— Nézze édesapám. Harmincnyolc éves vagyok. Kötélrevalónak mondok mindig azt, aki az apjával haragba keveredik. De most látom, hogy innen én is úgy elbucszok, hogy nem pillantom meg még egyszer a kapufát.

Az öreg homlokán egy kicsit sötét vonással összefűzött rándult a két őszes sűrű szemöldök.

— Ettől nem félek fiam, nem is ezért beszélek még mindig csöndesen. Azt nézd, hogy rokonod és igen jó lélek. Szép is. Lehet, hogy hamarosan megakad rajta valakinek a szeme. Még örömmel is fizet, hogy gondját viseltesd valameddig. Aztán nem lesz ingyen, neked megmondom, hogy a pénz fele a tiétek.

A hangban a jóság olyan volt mint a képre fujt lehetetlenben a meleg. Csak őszintén lehetett felelni rá.

— A pénzt nekem ne is említse apám. Ha csak egy kicsit érezném, hogy rokonon, tán én is tudnám, hogy veje lennék. De édesapám tudja, hogy mit köszönhetek az anyjának. Az apjáról nem is szólok. Tán még jobb, hogy úgy haltak meg, hogy nem kellett találkoznom velük.

— Nem tehet róla, szegény.

— Ó nem. De mégis... semmi közöm hozzá. Nem tudom rokonnak érezni. Az vaditana, ha jónak érezném magamhoz.

Az öreg az asztalra könyökölt s nézett merően a leszegett arcra.

— Hát pedig fiam, magaddal viszed. Most már akarom, ha török, ha szakad.

Egy kis csönd lett. De megint az apa szólt meg.

— Vigyázz magadra fiam. Nem jó ez a szörnyű nagy indulat.

A fiu halántékát nézte. Amikor az már ki-be lüktetett a szemöldök-nyulván táján, akkor benn már féke-vesztesen öklözött, dult és rombult a kitörni készülő düh.

— Köszönöm apám. Hát jó: elviszem az én házamba. De isten-segélj, hogy holnap tovább adom.

— Tovább adod? Kinek adod tovább?

Gábor fölállt. Nyujtózott, s a szavai szinte kopogva hullottak le. Mintha csak szégyenletes régi tartozást fizetett volna vissza hetykén és diadalmasan.

— A városba viszem, Lajoshoz. Az ügyis magános ember. Ügyvéd, talán jó lesz hozzá kisasszonynak. Ha egy kicsit távoli rokon is, mégis csak rokon. Az pénzért akár a pesztonkaságban is elkezd a gondviselést.

Az öreg hebegett valamit. Föl akart ugriani, de a lába nem vállalta az igyekezetet. Szeme fönnakadt, majd meg úgy játszott, mintha ugráló számok után kapkodna. Gábor akkor már az ajtóban volt, csizmás, neház léptekkel átment a konyhán s onnan behallatszott szelid, becéző melegségbe megváltozott hangja:

— Hogy is hívják csak?... Gizella fiam, gyere! Szedelőkód! szépen, átmelegyünk hozzánk.

A többiek értetlenül néztek rá, mint akik nem tudják, hogy csodálkozni vagy egymásra pillantva mosolyogni kell a különös fordulaton.

*

Reggel Gábor szó nélkül befogatott. Az uri ülést tette a kocsira s egy csikos pokróccal még le is takarta szépen. A lovak már türelmetlenkedtek, amikor elárulta, hogy beszélni is akar ma.

— Gizella, vedd a kabátodat! Egy-kettő föl a kocsira!

A leány ijedten figyelte addig is minden mozdulatát. Szegény, nem tudta, hogy mi minden történik még vele s tulajdonképpen mire készülnek. Még legjobban ehhez a hatalmas emberhez vonzódott volna, de érezte, hogy az valamiért távolítja magától. Kapkodva sietett, hogy magára ne haragítsa s kabátját ölébe rántva a másik percben kérdő tekintettel már fönn ült a kocsin.

Gábor a lovakra csapott és szó nélkül hajtott.

Két óra múlva beértek a városba. Egy hat ablakos ház előtt megállt a kocsis, Gábor lelépett és intett a leánynak.

— Leszálljak? — kérdezte az tanácsstalanul.

— Azért hoztalak, — nézett rá Gábor mogorván — vagy nem sejtetted?

A leány szeme olyan kerek és olyan kék volt, hogy megszánta egy pillanatra. Magyarazóban enyhítette a szavát.

— Ez itt Varjas Lajos háza. Ügyvéd, magános ember. Nem hallottál róla?

— Nem említették.

— Pedig szegrül-vegrül ő is csak rokonod. Legalább városban maradsz.

A leányt egy láthatatlan ököl egyszerre egy mellbe sújtotta, hogy nyála eredt tőle mintha hánynia kellene. El is sápadt, amikor leszedte motyóját a kocsiról.

— Gyere! —

Nem is tudta, hogy mennek. Csak bent eszmélt rá valamire, amikor megálltak egy széles, szivarszagu barna íróasztal előtt. A nagy butordarab mögül egy szempár meredt rá, ezt érezte, s látott hozzá egy fejet is: fiatalos, de fakó, ráncos arcot és kopaszodó halántékot. Csak egy-egy szót kapott el Gábor magyarázkodásából, mint amikor utolsó vizsgáján megszólalt az előtte ülő felelő.

— Teréz kislánya... Meghalt... Valakinek csak föl kék fogadni... Huszonkétezer pengő vár rá... Én tudja, hogy vótam vele... Ómaga mondta, hogy sohase legyek a rokona... De nem is való közénk a kislány... Maga hasznát is veheti munkájának az irodában...

A szavak valami távolból elhalóan hangzottak. Mindig elhalóbban s majdnem fájt. Az szempár nézte őt tovább, most már csillogó szemüvegen. A száj valami csunya gyűrődéssel megmozdult. Rémületet lehetett sejteni róla, de mégis mosolygás lett a vége.

— Sohse sejtettem, hogy ilyen helyes kis rokonom van.

Az arc emelkedett s egy ugrálva lépő kis test tartozékát vállalta gazdájának.

— Gondoltam: maga ügyvéd...

A vidámodó kis ember rendre utasította Gábort.

— Mi az, hogy: maga? Hát nem vagyunk rokonok? Ulj csak le kérlek, mindjárt hozok egy kis likórt.

A könyves szekrény alsó fiókjából egy tálcát, három kis poharat és egy hasas üveget emelt ki és töltött.

— Igy ni. Most igyunk! A kis rokonom egészségére!

Ugy nézett rá, hogy a leány végigpillantott a begyes kis bluzán: istenem, talán a gombjai szakadtak le.

Gábor a harmadik kocintás után a váratlan halálesetet részletezte, ahogy töredékesen tudta. Az ügyvéd ur igyekezett szánakozni.

— Szegény kislány! És hát tik persze...

Gábornak nyelvén volt a dühös magyarázat, hogy semmi köze sincs hozzá és nem érzi a családba tartozónak. De a beszédben meg-megakadt, mintha távolodóban egy horgony kötele feszült volna meg, amelynek hegyét amellébe erősítették. Az ügyvéd vele szembe azánta a kis rokon: anélkül.

hogy órá figyelte volna, de a keze annak háján és nyakán harmonikázott.

— Maradsz kislányom, itt maradsz nálam.

— Huszonkétezer pengő... — kezdte Gábor, hogy az anyagi részt is elmagyarázza, de megint megfeneklett a szava. Látta, hogy az ügyvéd rá se figyel. Inkább arra neszelt föl, hogy elhallgatott.

— Mi az? Miaz?

— Hogy hát huszonkétezer pengője is van.

— Ugyan barátom, — legyintett mutatott bosszúsággal — az igazán mellékes. Fő az, hogy segítségünk rajta. Hát én... vállalom, ha már így történt s magad is jónak látod ezt.

Fölugrott, megsimogatta a kis leány háját és Gábor felé dörzsölte kezét.

— Hát nézd, kedves rokon. Ha van valami dolgod, intézd el, én most megcsinálom erről az írást. Egy óra múlva gyere vissza! A kislány addig itt maradhat.

— Jó — mondta Gábor s távozni igyekezett, mint akit tuszkolnak, de a szeme valahogy minduntalan visszafigyelt.

— Jó, hát akkorra majd itt leszek.

Element, de mintha a benn maradt leány arcának szégyenkező pirosságát is a lelkén vitte volna. Habozva, bizonytalanul lépett ki a kapun. Aztán egyszerre, maga se tudja mert, csak visszafordult az iroda felé, mintha a kalapját hagyta volna ott.

Ahogy ajtót nyitott, az ügyvédet ott látta a bőrszék karján, amint a zsebkezdőjét gyűrő, sápadtra rémült leány arcához hajlott és hizelgő kedveskedéssel igyekszik törölni vele. Keze a leány félénken meg-megvonagló vállán játszott.

— No mi baj, — kérdezte mosolygóan, de homlokát ráncolva az ajtónyílásra.

— Semmi. Csak gondoltam... jöjjön velem Gizike. Ugy is venni kell neki egyet-mást.

— Vagy úgy? Hát jó, menjen. De félóra múlva itt leszek.

— Itt. Hogyne.

Vezette a leányt szinte kézenfogva s kint amikor az habozva tekintgetett körül, hogy mit csináljon, szinte mérgesen szólt rá.

— Ulj föl már, te csacsi.

A leány, maga sem tudja mért, de valami nagyon boldogan elmosolyodott a gombaságra. Még a szemét is lehunyta.

— Hová megyünk most? — kérdezte bátortalanul és izgatottan.

— Hová? Majd megmondom szépen, hogy hová. Hát haza. Csak nem hagylak itt ennél. Hiszen elvégre rokonom vagy.

A leány csak lélekzett egy nagyot és szólni se tudott, úgy torkon szoritotta valamit.

— Jaj dehogy. Akárhon, csak itt nem. — Hát azért.

Fölült önmaga is és fordított a kocsin. Észre se vette, mikor értek ki a városból s mikor csuszott át hozzá a hátsó ülésről a fehér, illatos arcú kis teremtes. Csak arra eszmélt, szinte zavartan, hogy egy könnyű, lágy kéz átkarolja és cirógatja s a szájába csókol valami különös melegséggel.

— Meglátja édes Gábor bátyám, én olyan jó, de olyan jó lány leszek és úgy fogom szeretni érte, hogy... hogy kimondani se tudom... Nem is gondolja, hogy én milyen jó tudok lenni.

— Jól van no, — mondta Gábor — hát akkor én se leszek rossz apád.

Eszébe jutott valami és nevetett.

— Hanem az ügyvéd ur, képzelem, hogy csinálja most az írást.

A leány még mindig a hálálkodással bajlódott s a két könnyű kezével a széltől kifujt, vörös öklökért birkózott.

— Jaj, hogy megéreztte, mennyire imádkoztam, hogy vigyen el onnan... De ezért úgy is megcsókolom a kezért, ha itt nem engedi: majd otthon mindenki előtt.

Gábor úgy érezte, hogy valami szagos fehér felhőske bocsátkozik alá a lelkébe.

— Ugyan kis lány. Egy szót se vesztegess rá, hídd el nem érdemes. Csak mindig jó légy ezután is.

Elfordult, hogy ostorával jobbra bökkjön és az aratókról beszéljen közömbösen, míg a szeme meg nem szárad egy kicsit.

Zwirschitz Károly

VILLAMOSSÁGI VÁLLALATA

TELEFON: 250

ZOMBOR

ZRINYI U. 10.

Erősáramu osztály:

teljes villanytelepek, községi elosztó-hálózatok, távvezetékek tervezése és építése.

Az összes villamossági szerelési anyagok, csillárok, izzólámpák, világítótestek stb. nagybani eladása

**Ganz és Társa villamossági gyár RT. Budapest,
kizárólagos délvidéki képviselője**

villamos motorok, dinamók, generátorok, áramszámlálók, transformátorok, magas- és alacsonyfeszültségű készülékek.

Rádióosztály:

Standard, Orion, Philips, Siemens és Telefunken rádiók, gramofonos készülékek, erősítőberendezések.

Nincsen olyan villamossági cikk, melyet ne tudnék szállítani.